

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
ΔΗΜΟΣ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
ΚΡΗΤΗΣ 2011-2014

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2011

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Πίνακας Περιεχομένων

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Κεφάλαιο 1.1: ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

- 1.1.1. Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής του Δήμου
- 1.1.2. Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων, ως οργανισμών

Κεφάλαιο 1.2: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

- 1.2.1 Η στρατηγική του Δήμου
- 1.2.2 Οι άξονες & τα μέτρα του προγράμματος
- 1.2.3 Το όραμα και οι αρχές του Δήμου

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Με το νέο Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των ΟΤΑ Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης», ο Δήμος Μινώα Πεδιάδας αποτελείται από τους 3 πρώην Καποδιστριακούς Δήμους **Αρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Θραψανού**. Με το Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των ΟΤΑ Ν. 3463/06, ΠΔ 185/2007, μόνο ο Δήμος Αρκαλοχωρίου συνολικά από τους 3 συσυνεννοούμενους δήμους, είχε συντάξει και υποβάλλει Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την περίοδο 2007-2010 και Ετήσια Προγράμματα Δράσης ανά έτος.

Το παρόν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα εκπονήθηκε σύμφωνα με τη νομοθεσία για την Τοπική Αυτοδιοίκηση με τα άρθρα 203-207 του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων του Νόμου 3463/2006 (ΦΕΚ 114/Α/2006), το νέο Νόμο για την εφαρμογή του Προγράμματος Καλλικράτης, Ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης», την Υπουργική Απόφαση 18183/02.04.2007 (ΦΕΚ 534/Β/2007 και 759/Β/2007) και την 45038/08.08.2007 (ΦΕΚ 1613/Β/2007), το Προεδρικό Διάταγμα 185/2007 (ΦΕΚ 221/Α/2007) και με τις εγκυκλίους 45/2006 και 66/2006 του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α και την υπ` αριθμό 5694/3-02-2011 Υπουργική Απόφαση «Τροποποίηση της υπ` αριθμό 18183/2-4-2007 (ΦΕΚ Β' 534/13,4,2007):Υπουργικής Απόφασης με τίτλο «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων»

Στόχος κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι η προώθηση της τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης του ΟΤΑ σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις αναπτυξιακού σχεδιασμού τόσο σε περιφερειακό όσο και σε τοπικό επίπεδο.

Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Μινώα Πεδιάδας ,προσδιορίζονται οι νέες δραστηριότητες που θα πρέπει να εκτελεστούν από το Δήμο στο πλαίσιο των νέων θεσμοθετημένων αρμοδιοτήτων του σύμφωνα με το πρόγραμμα «Καλλικράτης», με σκοπό :

- Την προστασία και την αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος της περιοχής του
- Τη βελτίωση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των κατοίκων

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα αποτελεί βασικό εργαλείο για την άσκηση της αναπτυξιακής πολιτικής του ΟΤΑ. Εντοπίζει τις υπηρεσίες, τα έργα, τις ρυθμίσεις για τα οποία είναι αρμόδιος ο Δήμος όπως επίσης και τις κρίσιμες δραστηριότητες που ανήκουν στην αρμοδιότητα άλλων φορέων και προσδιορίζει τις αναγκαίες ενέργειες συνεργασίας για την προώθηση της κοινωνικής τοπικής ανάπτυξης.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Τα βασικά χαρακτηριστικά ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος παρουσιάζονται συνοπτικά παρακάτω :

α. Αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης και βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας του ΟΤΑ μέσω της ανάλυσης των αναπτυξιακών υποδομών και τοπικών επενδύσεων, αλλά και των προγραμματισμένων βελτιώσεων στην υφιστάμενη λειτουργία των δημοτικών υπηρεσιών και των Νομικών προσώπων που εποπτεύονται από το Δήμο. Καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων του Δήμου και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων και των θεμάτων που απασχολούν την καθημερινή του λειτουργία.

β. Είναι τριετές πρόγραμμα δράσης του ΟΤΑ και των Νομικών προσώπων του : Στις προτεραιότητες του προγράμματος αντανakλάται η βούληση και το όραμα του Δημοτικού Συμβουλίου που αποτυπώνεται στη στρατηγική του καθώς και οι προτεραιότητες του αναπτυξιακού σχεδιασμού τόσο σε περιφερειακό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

γ. Είναι οργανικό στοιχείο της καθημερινής λειτουργίας και διοίκησης του Δήμου και μέρος του προγραμματικού του κύκλου καθώς η σύνταξη του είναι η αρχική φάση της διαδικασίας προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης του Δήμου.

δ. Υλοποιείται μέσω του ετήσιου προγράμματος δράσης του ΟΤΑ και των Νομικών προσώπων του το οποίο στοχεύει στον επιμερισμό των δράσεων του τριετούς προγράμματος στις υπηρεσίες, οι οποίες υλοποιούν τμήματα του επιχειρησιακού προγράμματος

ε. Εκπονείται με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων γιατί η λήψη των αποφάσεων προγραμματισμού στηρίζεται στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και στις ανάγκες και προσδοκίες των κατοίκων και του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου, όπως αυτές διατυπώνονται στις διαδικασίες συμμετοχής. Τα εμπλεκόμενα μέλη είναι :

- Αιρετά όργανα
- Υπηρεσιακά στελέχη
- Τοπικοί φορείς και ομάδες δημοτών με σημαντικό βαθμό συμβολής στην τοπική ανάπτυξη ή/και στη λειτουργία του ΟΤΑ
- Φορείς του διοικητικού συστήματος της χώρας

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα είναι προϊόν συλλογικής εργασίας όλων των δομών του Δήμου και οδηγεί στην ανάληψη δεσμεύσεων μεταξύ των διαδοχικών ιεραρχικών επιπέδων, σε ότι αφορά την υλοποίηση του τμήματος εκείνου στο οποίο αυτά εμπλέκονται. Αποτελεί επομένως το βασικό πλαίσιο κατεύθυνσης,

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

προσδιορισμού και συντονισμού των ενεργειών όλων των οργάνων διοίκησης και υπηρεσιών και γι' αυτό πρέπει να γίνεται ευρύτερα γνωστό στους εργαζόμενους προκειμένου να υλοποιηθούν οι στόχοι του ΟΤΑ.

στ. Αξιοποιεί δείκτες επίδοσης : Το επιχειρησιακό πρόγραμμα διατυπώνει μετρήσιμους γενικούς και ειδικούς στόχους, η επίτευξη των οποίων παρακολουθείται μέσω της αξιοποίησης συστήματος δεικτών επίδοσης.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την κατάρτιση του παρόντος Επιχειρησιακού προγράμματος ώστε να ανταποκρίνεται στην υφιστάμενη κατάσταση, συνοψίζεται στα παρακάτω βήματα :

- 1 : Προετοιμασία και οργάνωση
- Συγκρότηση Ομάδας έργου
- Διατύπωση Αρχικών κατευθύνσεων
- Οργάνωση
- Προγραμματισμός
- Ενημέρωση όλων των εμπλεκομένων

2 : Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής του Δήμου

- Περιγραφή της γενικής μακροσκοπικής εικόνας της περιοχής
- Αξιολόγηση της κατάστασης της
- Εντοπισμός Κρίσιμων Ζητημάτων

3 : Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση του Δήμου και των νομικών προσώπων του ως οργανισμών

- Ανάλυση Εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου
- Καταγραφή υπηρεσιών και Νομικών Προσώπων
- Επικοινωνία με τους προϊσταμένους
- Σχεδιασμός Ερωτηματολογίου
- Αποστολή ερωτηματολογίου στους προϊσταμένους και στα Νομικά πρόσωπα
- Αξιοποίηση απαντήσεων, μελετών και συγκριτικών Στοιχείων
- Σύνοψη γενικής εικόνας

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

4 : Καθορισμός της στρατηγικής και των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων

- Καθορισμός Γενικών Στόχων και Πολιτικών Δράσης
- Επιλογή Στρατηγικής
- Ομαδοποίηση Στόχων σε Άξονες και Μέτρα
- Διατύπωση Οράματος και των Αρχών Λειτουργίας

5 : Υποβολή του Στρατηγικού σχεδίου από την Υπηρεσία Προγραμματισμού στην Εκτελεστική Επιτροπή και στη συνέχεια στο Δ.Σ για έγκριση του στρατηγικού σχεδίου και διαδικασίες διαβούλευσης

- Έγκριση Σχεδίου
- Δημοσιοποίηση Σχεδίου
- Διοργάνωση Δημόσιων Εκδηλώσεων
- Σύνοψη Συμπερασμάτων από τη Διαβούλευση
- Ενημέρωση αρμόδιων αρχών

6 : Κατάρτιση σχεδίων δράσης

- Εξειδίκευση Στρατηγικής σε Στόχους και Δράσεις με :
- Προσδιορισμό των Στόχων
- Προσδιορισμό των Δράσεων
- Συνοπτική περιγραφή του Σχεδίου Δράσης

7 : Τριετής προγραμματισμός των δράσεων

- Ιεράρχηση και προγραμματισμός Δράσεων
- Ομαδοποίηση, Έλεγχος, οριστικοποίηση Δράσεων
- Αναλυτικός προγραμματισμός των δράσεων Πρώτης Προτεραιότητας

8 : Οικονομικός προγραμματισμός

- Εκτίμηση των εσόδων ανά πηγή χρηματοδότησης
- Κατανομή των εσόδων για την κάλυψη των δαπανών των δράσεων
- Κατάρτιση Χρηματοδοτικών πινάκων του προγράμματος

9 : Ολοκλήρωση του προγράμματος & τελικές ενέργειες

- Ολοκλήρωση Σχεδίου Επιχειρησιακού Προγράμματος

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

- Υποβολή στον Δήμαρχο
- Συζήτηση και Έγκριση του από το Δημοτικό Συμβούλιο
- Έλεγχος από την Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ
- Δημοσιοποίηση Προγράμματος από τον Δήμο

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΟΥ

Η Διεπιστημονική Ομάδα Έργου, η οποία είναι υπεύθυνη για την εκπόνηση του τριετούς Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Μινώα Πεδιάδας, ορίστηκε από τον Δήμαρχο Ζαχαρία Καλογεράκη, με την υπ' αριθμό **1234-28/12/2007** απόφαση , έχοντας υπόψη του:

- 1) Τις διατάξεις των άρθρων των άρθρων 203-207 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν.3463/2006), ΦΕΚ 114 Α'/08-06-2006.
- 2) Την εγκύκλιο 45/2006 ΥΠ.ΕΣ..Δ.Δ.Α (Α.Π. 58939-25/10/2006)
- 3) Την εγκύκλιο 66/2007 ΥΠ.ΕΣ..Δ.Δ.Α (Α.Π. 50837/-14/09/2007)
- 4) Την Υπουργική Απόφαση 18183, ΦΕΚ 534, Β' , 13/4/2007.
- 5) Την Υπουργική Απόφαση 4503/8-8-2007, ΦΕΚ 1613 Β' για «Τροποποίηση της υπ' αριθμό 18183/02. 04. 2007 Υπουργικής απόφασης»
- 6) Το Π. Δ. 185/12-09-2007(ΦΕΚ 221/Α') «Όργανα και διαδικασία Κατάρτισης , Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης»
- 7) Την 71841/21-12-2007 (ΦΕΚ 19 Β') Υπουργική Απόφαση.
- 8) Την 16422/17-04-2008 (ΦΕΚ 699 Β') Υπουργική Απόφαση
- 9) Την εγκύκλιο 8/2008 ΥΠΕΣ.(Α.Π. 8910-12/02/2008).
- 10) Την αριθμό 5694/3-02-2011 Υπουργική Απόφαση «Τροποποίηση της υπ' αριθμό 18183/2-4-2007 (ΦΕΚ Β' 534/13,4,2007):Υπουργικής Απόφασης με τίτλο «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων»
- 11) Το Ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης- Πρόγραμμα Καλλικράτης».

Η ομάδα έργου αποτελείται από τους:

1. Γιακουμάκη Ουρανία , μόνιμη υπάλληλος Γραφείου Προγραμματισμού, Ανάπτυξης και Οργάνωσης , ως συντονίστρια της ΟΔΕ .

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

2. **Δαγκωνάκη Ζαχαρένια**, μόνιμη υπάλληλος-Προϊσταμένη Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών.
3. **Μαυροφοράκη Ευφροσύνη**, μόνιμη υπάλληλος της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών.
4. **Τρουλλινός Στυλιανός**, μόνιμος υπάλληλος της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών.
5. **Βουμβουλάκη Ειρήνη**, μόνιμη υπάλληλος της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών.
6. **Μαυροπούλου Αικατερίνη**, Ειδική Συνεργάτης Δημάρχου .
7. **Αποστολάκης Γεώργιος** , Σύμβουλος Δημάρχου

Έργο της Ομάδας Διοίκησης έργου είναι η συλλογή στοιχείων και η συγκέντρωση των αναγκών /προτάσεων από τους τοπικούς και τους Δημοτικούς συμβούλους αλλά τις υπηρεσίες του Δήμου , η λεπτομερής καταγραφή αλλά και ο προγραμματισμός, ο συντονισμός και η παρακολούθηση και αξιολόγηση του Ετήσιου προγράμματος δράσης για το έτος 2011 και η κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος 2011-2014, το οποίο μόνο για την παρούσα φάση σύμφωνα με την αριθμό 5694/3-02-2011 Υπουργική Απόφαση θα έχει τριετή διάρκεια.

Υπεύθυνος της ομάδας έργου είναι ο Δήμαρχος Μινώα Πεδιάδας, Ζαχαρίας Καλογεράκης.

Η ομάδα έργου συμβάλλει αποφασιστικά στην σωστή και έγκαιρη εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος συμμετέχοντας στην παροχή πληροφοριών και στοιχείων που είναι απαραίτητα για την περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του Δήμου. Συμμετέχει στην οργάνωση, στον συντονισμό και στην υλοποίηση των διαδικασιών διαβούλευσης, όπως επίσης στη μελέτη και στον σχολιασμό του προτεινόμενου Σχεδίου και των Στρατηγικών επιλογών.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.1: ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ**

Κεφάλαιο 1.1:Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής του Δήμου

Με το νέο Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των ΟΤΑ Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης», ο Δήμος Μινώα Πεδιάδας αποτελείται από τους 3 πρώην Καποδιστριακούς Δήμους **Αρκαλοχωρίου,Καστελλίου και Θραψανού**.Με το Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των ΟΤΑ Ν. 3463/06, ΠΔ 185/2007,μόνο ο Δήμος Αρκαλοχωρίου συνολικά από τους 3 συνεννοούμενους δήμους, είχε συντάξει και υποβάλλει Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την περίοδο 2007-2010 και Ετήσια Προγράμματα Δράσης ανά έτος.

Η **Ενότητα 1.1.1** αναφέρεται στη συνοπτική παρουσίαση της περιοχής του Δήμου Μινώα Πεδιάδας και αναφέρονται τα γεωγραφικά, πληθυσμιακά, κοινωνικά, οικονομικά, πολεοδομικά, περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά του, ομαδοποιημένα ως ακολούθως :

- 1) Βασικά χαρακτηριστικά, χωροταξική ένταξη και διοικητική οργάνωση
- 2) Περιβάλλον και ποιότητα ζωής
- 3) Κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός
- 4) Τοπική οικονομία και απασχόληση
- 5) Αναπτυξιακή φυσιογνωμία της περιοχής του Δήμου
- 5.1 Η Αναπτυξιακή φυσιογνωμία του Δήμου στην παρούσα φάση
- 5.2 Η Αναπτυξιακή φυσιογνωμία του Δήμου από την κατασκευή του νέου Αεροδρομίου

1) Βασικά χαρακτηριστικά, χωροταξική ένταξη και διοικητική οργάνωση

- Έκταση και Πληθυσμός.
- Αριθμός Δημοτικών Διαμερισμάτων
- Έδρα του ΟΤΑ
- Ιστορικό συνένωσης (δήμοι, κοινότητες ή και οικισμοί που συνενώθηκαν με το πρόγραμμα Ιωάννης Καποδιστριας και το Πρόγραμμα Καλλικράτης).
- Η θέση και ο ρόλος της περιοχής στο Νομό και την Περιφέρεια (Λειτουργικές σχέσεις και εξαρτήσεις με αστικά κέντρα της ευρύτερης περιοχής, θέση ως προς τους μεγάλους μεταφορικούς άξονες, λιμάνια, αεροδρόμια κλπ.).

Ο Δήμος Μινώα Πεδιάδας προέκυψε από τη συνένωση των τριών 3 πρώην Καποδιστριακών Δήμων **Αρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Θραψανού**,οι οποίοι συνολικά αθροίζουν πληθυσμό μετά τη συνένωση τους 20.332 χιλιάδες κατοίκους.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Ο Δήμος είναι από τους μεγαλύτερους σε έκταση δήμους της ενδοχώρας, αποτελείται συνολικά από 32 Δημοτικά Διαμερίσματα,71 οικισμούς και έχει έκταση 398.453 χιλιάδες στρέμματα.

Αναλυτικότερα :

Δημοτική Ενότητα	Μόνιμος πληθυσμός 2001	Πραγματικός Πληθυσμός 2001	Έκταση σε στρέμματα	Οικισμοί	Τοπικά Διαμερίσματα
Αρκαλοχωρίου	9.766	10.897	238.572	41	14
Καστελλίου	6.458	6.819	122.589	24	14
Θραψανού	2.468	2.616	37.292	6	4
Σύνολο Δήμου	18.692	20.332	398.453	71	32

Πραγματικός πληθυσμός για κάθε Δημοτική Ενότητα του Δήμου Μινώα Πεδιάδας, σύμφωνα με την απογραφή πληθυσμού 1991 και 2001

Περιοχή	Πραγματικός πληθυσμός 1991	Πραγματικός πληθυσμός 2001
ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	264.486	292.489
Δημοτική ενότητα Θραψανού	2.368	2.616
Δημοτική ενότητα Καστελλίου	5.884	6.819
Δημοτική ενότητα Αρκαλοχωρίου	11.173	10.897
Σύνολο Δήμου	19.425	20.332

Πληθυσμιακή εξέλιξη Δήμου Μινώα Πεδιάδας, σύμφωνα με την απογραφή πληθυσμού 1991 και 2001

Περιοχή	Πραγματικός πληθυσμός (1991)	Πραγματικός πληθυσμός (2001)	Μέσος ετήσιος ρυθμός μεταβολής 1991-2001
ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	264.486	292.489	1,06 %
Δημοτική Ενότητα Αρκαλοχωρίου	11.173	10.897	- 0,25 %
Δημοτική ενότητα Καστελλίου	5.884	6.819	1,6 %
Δημοτική ενότητα Θραψανού	2.368	2.616	1,05 %

Ιστορία του Δήμου Μινώα Πεδιάδας

Ο Δήμος Μινώα Πεδιάδας αποτελείται από τους τρεις πρώην δήμους Αρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Θρασανού.Ο κάθε πρώην δήμος έχει τη δική του ιστορία η οποία παρατίθεται για κάθε Δημοτική ενότητα ξεχωριστά.

Όσον αφορά τη Δημοτική ενότητα Αρκαλοχωρίου(πρώην Δήμος Αρκαλοχωρίου):

Ο πρώην Δήμος Αρκαλοχωρίου όπως προέκυψε από το Ν.2539/97 (Νόμος Ι. Καποδίστρια), αποτελούνταν από **14 Δημοτικά Διαμερίσματα και 41 οικισμούς**. Βρίσκεται στην ενδοχώρα του Νομού Ηρακλείου και η έκταση του ήταν 237.400 στρέμματα. Το σύνολο του πληθυσμού του, κατά την τελευταία απογραφή (ΕΣΥΕ 2001) ανερχόταν στους 10.897 κατοίκους ενώ κατά την απογραφή του 1991 ανερχόταν στους 11.173 κατοίκους.

Στους περισσότερους οικισμούς, ο αριθμός των κατοίκων είναι πολύ μικρός. Αξιοσημείωτη είναι η κυριαρχία του Αρκαλοχωρίου (με 3.346 κατοίκους), στο οποίο διαμένουν το 31% του πληθυσμού του Δήμου.

Ο οικισμός του Αρκαλοχωρίου, άλλωστε αποτελούσε πάντα σημείο αναφοράς για την επαρχία Μονοφατίου. Τα τελευταία χρόνια, η δυναμική του οικισμού έχει ενισχυθεί, προσελκύνοντας ακόμα περισσότερο πληθυσμό από τους γύρω οικισμούς. Η κατασκευή μάλιστα του νέου οδικού άξονα Ηράκλειο - Βιάννος, ο οποίος μειώνει αισθητά την απόσταση με την έδρα του νομού, το Ηράκλειο, δημιουργεί τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την εγκατάσταση νέων υπηρεσιών (πχ τράπεζες), βιοτεχνικών μονάδων κα.

Ιστορικά στοιχεία της Δημοτικής Ενότητας Αρκαλοχωρίου

Το μεταχριστιανικό Αρκαλοχώρι, δεν μας είναι γνωστό πότε ακριβώς χτίστηκε. Είναι βέβαιο όμως ότι κατοικούνταν κατά την περίοδο της Βενετοκρατίας και ανήκε διοικητικά στην περιφέρεια του **Belvedere** ή **επαρχία Ριζόκαστρου** όπως ονομάζονταν, καθώς και σε ολόκληρη την Οθωμανοκρατία στη συνέχεια.

Η **πρώτη επίσημη καταγραφή του τοπωνυμίου μας διασώζεται από το 1394 με τη μορφή Arcolectorio**. Σαφώς το όνομα του τοπωνυμίου συνδέεται με το γνωστό όνομα του αρχοντορωμαίου Αρκολέοντος, ενός από τα δώδεκα (σύμφωνα με την παράδοση, αλλά πολύ περισσότερων κατά την ιστορική αλήθεια) αρχοντόπουλα που κατά τη δεύτερη βυζαντινή περίοδο (**961 - 1204 μ.Χ.**) με αυτοκρατορικά χρυσόβουλα που τους καθιστούσαν κύριους εκτεταμένων περιοχών και φορείς της βυζαντινής εξουσίας. Αρχοντορωμαίοι στο Βυζάντιο ονομάζονταν όσοι ανήκαν στην τάξη των ευγενών σύμφωνα με την κοινωνική κατάταξη των βυζαντινών. Ήταν οι προνομιούχοι,οι Δυνατοί του Βυζαντίου. Ως γνωστό οι βυζαντινοί περιφρονούσαν το όνομα «Έλληνες» και το θεωρούσαν υβριστικό χαρακτηρισμό. Μόνο στα τελευταία χρόνια της αυτοκρατορίας το όνομα Έλληνα αποκαταστάθηκε στη συνείδηση των βυζαντινών.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Οι άρχοντες - φεουδάρχες αυτοί ήρθαν και εγκαταστάθηκαν στη Μεγαλόνησο για να επαναφέρουν την Κρήτη στην αγκαλιά της αυτοκρατορίας μετά την ανακατάληψη του νησιού από το Νικηφόρο Φωκά, στρατηγό τότε και αυτοκράτορα αργότερα.

Γνωρίζουμε επίσης ότι κατά την εποχή του Βυζαντίου η περιοχή αυτή ανήκε **στην επισκοπή Αρκαδίας**. Δυστυχώς το όνομα του οικισμού ή άλλες ιστορικά ασφαλείς και συγκεκριμένες ιστορικές πληροφορίες για το Αρκαλοχώρι που να είναι σε θέση να αποκαλύψουν με σαφήνεια την ιστορική πορεία του, κατά την προχριστιανική και μεταχριστιανική περίοδο μέχρι το 14^ο αιώνα, δεν υπάρχουν. Γεγονός είναι ότι συγκεκριμένη αναφορά για το χωριό ανιχνεύεται **από το 16^ο αιώνα και μετά**. Όμως τα ίχνη της ανθρώπινης παρουσίας είναι εντονότατα και αποδεικνύουν ότι ο τόπος είχε γνωρίσει μεγάλες περιόδους ανάπτυξης και ότι κατοικήθηκε σε μεγάλη έκταση και για μακρόχρονο χρονικό διάστημα.

Γύρω από το Αρκαλοχώρι και σε ακτίνα 3 - 5 χιλιομέτρων, ο επισκέπτης θα βρει πλήθος **ερειπίων** και **αρχαιολογικών** σημείων και **τοπωνυμίων** που υποδεικνύουν μικρές ή μεγάλες εγκαταστάσεις κατοίκων σε παλιότερες εποχές. Το σημαντικότερο όμως σημείο του Δήμου, αυτό που έχει κάνει γνωστό το Αρκαλοχώρι σε όλο τον κόσμο είναι το **σπήλαιο του Προφήτη Ηλία** στο οποίο βρέθηκαν **οι περίφημοι χρυσοί και χάλκινοι διπλοί πέλεκεις**.

Όσον αφορά τη Δημοτική ενότητα Καστελλίου (πρώην Δήμος Καστελλίου)

Ο **Δήμος Καστελλίου** ήταν δήμος του νομού Ηρακλείου που συστάθηκε με το πρόγραμμα Καποδίστριας από τη συνένωση παλαιότερων κοινοτήτων της περιοχής, που αποτέλεσαν στη συνέχεια τα δημοτικά διαμερίσματα του δήμου. Λειτούργησε την περίοδο 1999 -2010 οπότε και καταργήθηκε με την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης και εντάχθηκε στον νέο δήμο Μινώα Πεδιάδας. Βρισκόταν στα ανατολικά του νομού Ηρακλείου και είχε ως έδρα του το Καστέλλι. Σύμφωνα με την απογραφή του 2001 ο δήμος είχε συνολικά 6.819 κατοίκους και έκταση 123.325 στρέμματα. Ο πρώην Δήμος Καστελλίου βρίσκεται στην ενδοχώρα και ΒΑ του Ηρακλείου, στα όρια με το Νομό Λασιθίου. Συνορεύει με τους πρώην Δήμους Επισκοπής, Γουβών και Χερσονήσου από Βορρά, Θραψανού από Δυτικά και πρώην Αρκαλοχωρίου από Νότια. Το Καστέλλι Πεδιάδος βρίσκεται σε υψόμετρο 340μ. στην ενδοχώρα του Ν. Ηρακλείου και απέχει από τα βόρεια παράλια 14 χλμ περίπου. Ανατολικά του Καστελλίου υψώνεται ο ορεινός όγκος της Δίκτυ και προς τα ΝΔ περισσότερο ένας μεγάλος κάμπος, μια Πεδιάδα, από την οποία πήρε το όνομα ολόκληρη η Επαρχία. Το Καστέλλι ήταν η πρωτεύουσα της Επαρχίας Πεδιάδος

Ως προς τα γεωγραφικά του χαρακτηριστικά ο Δήμος παρουσιάζει σημαντικές ιδιομορφίες. Τα περισσότερα χωριά έχουν χαρακτηριστεί ως ορεινά και ημιορεινά (αφού βρίσκονται στους πρόποδες της οροσειράς της Δίκτης).

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Μεγάλο μέρος των πεδινών εκτάσεων του Καστελλίου έχουν καταληφθεί από το αεροδρόμιο, το οποίο διαρκώς επεκτείνεται με διαδοχικές απαλλοτριώσεις. Η περιοχή του Δήμου σήμερα (όπως σχεδόν οι περισσότεροι Δήμοι της ενδοχώρας του νομού Ηρακλείου βασιζέται στην οικονομική της δραστηριότητα στην αγροτική παραγωγή και ιδιαίτερα στην ελαιοκαλλιέργεια, την παραγωγή επιτραπέζιου σταφυλιού, σταφίδας, κρασιού, κηπευτικών κλπ. Επίσης παράγονται εξαιρετικής ποιότητας παραδοσιακά τυροκομικά προϊόντα. Στην πρώην έδρα του Δήμου (Καστέλλι) υπάρχουν όλες οι υπηρεσίες που χρειάζεται ο σύγχρονος επισκέπτης. Επίσης υπάρχει ένα Κέντρο Υγείας, 2 μικρά ξενοδοχεία εστιατόρια και ταβέρνες, εμπορικά και τουριστικά καταστήματα, καθώς και δύο παραδοσιακοί ξενώνες. Όσοι βρίσκονται στα Βόρεια παράλια του Νομού Ηρακλείου μπορούν να επισκεφτούν το Καστέλλι από την Χερσόνησο· μία όμορφη διαδρομή 14 χιλ. ακολουθώντας τη δεξιά διακλάδωση από την εθνική οδό Ηρακλείου - Λασιθίου. Άλλη πρόσβαση υπάρχει από : Γούβες - Καλό Χωριό - Καστέλλι και από Ανώπολη - Βάθεια - Καινούργιο Χωριό - Γάλυπε - Σμάρι - Καστέλλι. Από το Ηράκλειο η πρόσβαση γίνεται από Κνωσσό - Κουνάβοι - Πεζά - Αγ. Παρασκευές - Αποστόλοι - Καστέλλι, επίσης από Κνωσσό - Σκαλάνι - Μυρτιά - Αποστόλοι - Καστέλλι. Όσοι βρίσκονται στα Νότια παράλια μπορούν να επισκεφτούν το Καστέλλι μέσω του νότιου οδικού άξονα: α) από το Νομό Λασιθίου μέσω του άξονα Ιεράπετρα - Βιάννος - Παναγιά - Καστέλλι και β) από τα νότια παράλια του Νομού Ρεθύμνης μέσω του άξονα Τυμπάκι - Μοίρες - Ασήμι - Αρκαλοχώρι - Καστέλλι.

Ιστορικά στοιχεία Δημοτικής Ενότητας Καστελλίου

Ο χαμηλός λόφος πάνω στον οποίο βρίσκεται το σημερινό Καστέλλι, πρωτοκατοικήθηκε τα Νεολιθικά χρόνια, όπως δείχνουν οι ανασκαφές της ΚΓ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, υπό τη διεύθυνση του κ. Γεωργίου Ρεθεμνιωτάκη. Οι αρχαιότεροι κάτοικοι του Καστελλίου φαίνεται ότι εγκαταστάθηκαν στην περιοχή της σημερινής πλατείας "Μεϊντάνι". Ο οικισμός καταστράφηκε από πυρκαγιά στο πέρας της ΜεσοΜινωϊκής /Παλαιοανακτορικής περιόδου (1700πΧ περίπου).

Με την έναρξη των Νεοανακτορικών χρόνων, ο οικισμός μεταφέρθηκε στο ανατολικό τμήμα του σημερινού Καστελλίου. Τμήμα αυτού του οικισμού έχει εντοπιστεί στο οικόπεδο Καμπιτάκη, στη θέση «Πετράς». Ο οικισμός αυτός είχε αναπτυχθεί γύρω από ένα κεντρικό διώροφο κτίριο μνημειακών διαστάσεων και επιμελημένης κατασκευής, τα αρχιτεκτονικά λείψανα του οποίου είναι και σήμερα ορατά στην πλατεία του Αγίου Γεωργίου, χρησιμοποιήθηκε δε μέχρι και την ΥΜΙΒ περίοδο (1500-1460 π.Χ περίπου) οπότε και καταστράφηκε. Κατά την ΥΜΙΙΙ (1460-1050π.Χ περίπου) περίοδο ο οικισμός φαίνεται ότι βρέθηκε στη σφαίρα επιρροής της Κνωσσού με νέες σύγχρονες οικίες που ανασκάφηκαν στο οικόπεδο της ενορίας Καστελλίου. Τα ερείπια του κεντρικού κτιρίου διατηρήθηκαν μέχρι τα ελληνοιστικά χρόνια. Ο ελληνοιστικός οικισμός του Καστελλίου φαίνεται ότι καταστράφηκε γύρω στα 220 π.Χ. ίσως μετά την επιδρομή των Κνωσίων, που

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

κατέστρεψαν ολοσχερώς την ίδια περίοδο και την γειτονική Λύκτο.Η περιοχή μπήκε ομαλά στη Βυζαντινή εποχή και υπέφερε όπως και όλοι οι κάτοικοι του νησιού την περίοδο της εικονομαχίας, καθότι οι Κρήτες ήταν εικονολάτρες.

Την περίοδο της Σαρακηνοκρατίας (824 ή 828 έως 961) το Καστέλλι όπως και η ευρύτερη περιοχή του σημερινού Δήμου δοκιμάστηκε από την μανία και την σκληρότητα των Σαρακηνών.Το φρούριο από το οποίο πήρε το όνομα η σημερινή κωμόπολη, Καστέλλι, ήταν επάνω στο μικρό λόφο, όπου είναι σήμερα το γυμνάσιο και στα πόδια του απλώνεται η πεδιάδα από την οποία πήρε το όνομα όλη η επαρχία. Το Κάστρο αυτό ανακαίνισαν οι Ενετοί και ήταν αρχικά η έδρα του Καστελλάνου (διοικητή) της περιοχής. Οι επαναστάσεις των Κρητών φαίνεται ότι ήταν αιτία για την αποχώρηση του Καστελλάνου από το φρούριο της Πεδιάδας, καθώς δεν είχε μεγάλη στρατιωτική σημασία, λόγω του ότι ήταν κτισμένο στα μεσόγαια της επαρχίας. Έτσι το Κάστρο της πεδιάδας μετατράπηκε σε αποθηκευτικό χώρο των προϊόντων του Οροπεδίου Λασιθίου (κυρίως σιτηρών) που είχαν προορισμό την πρωτεύουσα Candia.Ο Καστροφύλακας το αναφέρει *Pediada proprio* με 543 κατοίκους το 1583.Το 1625 ο καπιτάνος Β Κοντοράνι ζητούσε από την κεντρική διοίκηση της βενετίας 500 Ενετικά Δουκάτα με σκοπό την κατασκευή εκ νέου δύο αποθηκών που είχαν καταρρεύσει.Στα έγγραφα του Δουκικού Αρχείου του Χάντακα απαντάται πολλές φορές *Castro Pediae* και στην τουρκική απογραφή του 1671 αναφέρεται *Nefs Pediae* με 150 χαράτσια.Στο Καστέλλι κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας εγκαταστάθηκαν Τούρκοι λόγω της υψηλής γονιμότητας του εδάφους. Μετά την επανάσταση του 1821 οι περισσότεροι εγκατέλειψαν την ύπαιθρο, αν και αναφέρεται ότι παρέμειναν 15 τουρκικές οικογένειες. Με τον ερχομό των Αιγυπτίων ιδρύθηκε στρατηγείο στο Καστέλλι που αποτέλεσε το κέντρο των οθωμανικών εξορμήσεων. Ο Χασάν Πασάς με κέντρο το Καστέλλι, (κατά την περίοδο της μεγάλης ελληνικής επανάστασης), σχεδίαζε την παραβίαση του Οροπεδίου Λασιθίου. Τρεις φορές προσπάθησε να αναρριχηθεί από τα βόρειο-δυτικά, δηλαδή την περιοχή Μαλλίων και Κασταμονίτσας (Τσούλη Μνήμα). Μετά από ένα μήνα (25 του Γενάρη του 1823) κατάφερε να φτάσει στο Οροπέδιο από τη μεριά του Καθαρού αφού έκανε κυκλωτική κίνηση από τα νότια (Βιάννος, Ιεράπετρα).

Μετά την ερήμωση του Λασιθίου η επανάσταση έπνεε τα λoίσθια και ο Χασάν επέστρεψε στο Καστέλλι με σκοπό να καταπνίξει την επανάσταση στη Μεσαρά. Δεν πρόλαβε όμως, γιατί σκοτώθηκε από το άλογο του που αφηνίασε (τιμωρήθηκε όπως μας λέει ο Κριτοβουλίδης, για τα ανοσιουργήματα που είχε διαπράξει σε βάρος αθώων ανθρώπων). Εκείνη την εποχή φαίνεται ότι καταστράφηκε το Φρούριο του Καστελλίου, είτε από τους επαναστάτες, είτε από τους ίδιους τους Τούρκους κατά την διάρκεια των επιχειρήσεων της Μεγάλης Ελληνικής Επανάστασης. Το 1845 ο Raulin αναφέρει ότι διακρινόταν μόνο ένας σωρός από ερείπια.Στην αιγυπτιακή απογραφή του 1834 ο οικισμός αναφέρεται με την ονομασία "Kasteli" με 18 χριστιανικές και 15 τούρκικες οικογένειες.Κατά την επανάσταση του 1866-1869 αρχηγός του Τουρκικού στρατού ήταν ο Ομέρ, ο αποκληθείς και «Απίλας της Κρήτης». Έφθασε στο Καστέλλι στις 20 Μαΐου του 1867 με σκοπό να προωθηθεί και να καταλάβει το Οροπέδιο Λασιθίου (καθώς αυτό αποτελούσε κρησφύγετο και τόπο ανεφοδιασμού των

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

επαναστατών). Οι επαναστάτες κατέλαβαν τα γνωστά περάσματα (Κράσι, ο αυχένος της Αμπέλου, της Καρας το πηγάδι, Τσούλη μνήμα) προξενώντας μεγάλη πανωλεθρία στα στρατεύματα του Ομέρ.

Η ανάβαση στο Οροπέδιο Λασιθίου για τους Τούρκους είχε γίνει γόρδιος δεσμός. Ένας σύγχρονος εφιάλτης από το Καστέλλι, ονομαζόμενος Δημήτρης Γαλυφής πρόσφερε βοήθεια στους Τούρκους στην προσπάθεια τους ν' ανέβουν στο Λασιθί. Τους υπέδειξε το πέρασμα από την Γερακιανή Λαγκάδα. Οι Τούρκοι ανέβηκαν εύκολα στο Λασιθί και το κατέκαυσαν, αφού αντιμετώπιστηκαν για δέκα περίπου μέρες από επαναστάτες. Κατά την επανάσταση αυτή φαίνεται ότι αναδεικνύεται η μεγάλη φυσιογνωμία του αγωνιστή Αντωνίου Τρυφίτσου, που κατοικούσε στο Καστέλλι. Ο Αντώνιος Τρυφίτσος ή Τρυφόπουλος θα ηγηθεί αργότερα των επόμενων Επαναστάσεων ως γενικός αρχηγός της Επαρχίας Πεδιάδος.

Στην απογραφή του 1881 το Καστέλλι αποτελεί έδρα ομώνυμου Δήμου, με 526 Χριστιανούς κατοίκους και 118 Τούρκους. Στην τελευταία Κρητική Επανάσταση 1896- 1897 πάλι το Καστέλλι είχε πρωταγωνιστικό ρόλο. Ο Αντώνιος Τρυφίτσος κατά την περίοδο αυτή ήταν πάλι Έπαρχος Πεδιάδας (δηλαδή πολιτικός διοικητής) και Γενικός Αρχηγός την διάρκεια των πολεμικών συγκρούσεων. Η τελευταία Επανάσταση άρχισε με τις σφαγές στην Ανώπολη (στην Επαρχία Πεδιάδας) στις 26-07-1896. Ο Τρυφίτσος αναλαμβάνει αμέσως την προστασία του άμαχου πληθυσμού και οργανώνει την άμυνα της Πεδιάδας, έχοντας το στρατηγείο του στη Μονή της Αγκαράθου. Το φθινόπωρο του 1896 κατόρθωσε να εξαρθρώσει τους Τούρκους στο Χουμέρι και να αποκαταστήσει την επικοινωνία των Επαρχιών Πεδιάδας και Μονοφατίου. Τον Ιανουάριο και τον Απρίλιο μάχεται κατά των Οθωμανών. Εδωσε τη τελευταία του μάχη στην Επισκοπή Πεδιάδας, όπου τραυματίστηκε στα χέρια και εξέπνευσε ενώ μεταφερόταν στην Αγκάραθο, στις 25 Ιουνίου 1997. Η σορός του τάφηκε στη βόρεια πλευρά του πολιούχου Καστελλίου Αγίου Αντωνίου.

Το 1900 το Καστέλλι έχει 777 κατοίκους, ενώ το 1920 αποτελεί έδρα ομώνυμου αγροτικού δήμου με 831 κατοίκους. Γύρω στο 1920 ιδρύθηκε το Γυμνάσιο Καστελλίου και αποτέλεσε μέχρι και σήμερα τον πνευματικό φάρο της περιοχής. Το 1928 γίνεται έδρα ομώνυμης κοινότητας με 930 κατοίκους ενώ το 1940 έχει 1092 κατοίκους. Κατά την διάρκεια της Γερμανικής Κατοχής στο Καστέλλι υπήρχε γερμανικό στρατόπεδο. Από κει εξορμούσαν οι Γερμανοί κάνοντας επιδρομές στα γύρω χωριά για προμήθειες τροφίμων αλλά και για συλλογή καυσόξυλων. Πολλά μεγάλα δέντρα (βελανιδιές) των περιοχών γύρω από το στρατόπεδο κόπηκαν τότε για να χρησιμεύσουν ως καύσιμη ύλη των Γερμανών. Αγγάρευαν τους ανθρώπους των γύρω χωριών για τις δουλειές τους. Πολλές φορές οι Γερμανοί κακοποιούσαν βάνουσα τους ανθρώπους που είχαν αγγαρέψει, χωρίς να δείχνουν ούτε σεβασμό ούτε οίκτο για κανένα, ούτε ακόμα για τις γυναίκες και τους γέροντες. Η Γκεστάπο (γερμανική αστυνομία) ήταν ο φόβος και ο τρόμος της περιοχής.

Οι πρόεδροι των χωριών κατάρτιζαν καταλόγους των ανδρών ή των γυναικών που έπρεπε να εργαστούν για λογαριασμό τους. Οι γερμανοί ίδρυσαν αεροδρόμιο με προσωπική εργασία των κατοίκων των γύρω χωριών.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Πολλές φορές το αεροδρόμιο του Καστελλίου δέχτηκε επιδρομές από τα συμμαχικά αεροπλάνα και πολλές φορές έπαθε δολιοφθορές από τους αντάρτες. Τις ζημιές βέβαια πλήρωνε ύστερα ο άμαχος πληθυσμός της περιοχής. Μετά την αποχώρηση των Γερμανών το αεροδρόμιο περιήλθε στην κατοχή της πολεμικής αεροπορίας. Γύρω στο 1970, τότε που γίνονταν κάποιες επισκευές στο αεροδρόμιο Ηρακλείου, το αεροδρόμιο Καστελλίου χρησιμοποιήθηκε από την Πολιτική Αεροπορία (Ολυμπιακή).

Μετά την αποχώρηση των Γερμανών το Καστέλλι εμφάνισε μια φαινομενική πρόοδο που σιγά σιγά έφθινε. Το 1951 κατ. 1380, το 1961 1351 και το 1971 κατ. 1152, το 1981 κατ. 1271 και το 1991 κατ. 1318. στην τελευταία απογραφή του 2001 το Καστέλλι είχε 1692 κατοίκους.

Όσον αφορά τη Δημοτική Ενότητα Θραψανού(πρώην Δήμος Θραψανού):

Ο πρώην **Δήμος Θραψανού** ήταν δήμος του νομού Ηρακλείου που συστάθηκε με το Ν.2539/97 (Νόμος Ι. Καποδίστρια), από τη συνένωση παλαιότερων κοινοτήτων της περιοχής, που αποτέλεσαν στη συνέχεια τα δημοτικά διαμερίσματα του δήμου. Λειτουργήσε την περίοδο 1999 -2010 οπότε και καταργήθηκε με την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης και εντάχθηκε στον νέο δήμο Μινώα Πεδιάδας. Βρισκόταν στο κέντρο του νομού Ηρακλείου και είχε σαν έδρα του το χωριό Θραψανό. Σύμφωνα με την απογραφή του 2001 ο δήμος είχε συνολικά 2.616 κατοίκους και έκταση 37.292 στρέμματα.

Η θέση του είναι περί τα 30 χιλιόμετρα νοτιοανατολικά του Ηρακλείου. Κατά την απογραφή του 2001 βρέθηκε να έχει 1.424 κατοίκους. Το Θραψανό αποτελεί το μητροπολιτικό κέντρο της αγγειοπλαστικής στην Κρήτη και ένα από τα δύο-τρία σ' ολόκληρη την Ελλάδα.Οι περισσότεροι από τους κατοίκους είναι αγγειοπλάστες, κληρονομικό επάγγελμα, διδασκόμενο από τους γονείς στα τέκνα. Εκτός από την αγγειοπλαστική, οι Θραψανιώτες ασχολούνται και με τη γεωργία (αμπέλια,ελιές) και λιγότερο με την κτηνοτροφία.

Ιστορικά στοιχεία της Δημοτικής Ενότητας Θραψανού

Το όνομα του χωριού σύμφωνα με μία εκδοχή προήλθε από τα θράψαλα, τα όστρακα δηλαδή των σπασμένων αγγείων που αφθονούν γύρω από τα καμίνια.Εξάλλου, η ονομασία που είχε κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας ήταν Τζομλεκτζή Κιόι (=χωριό αγγειοπλαστών), με 206 χαράτσα..

Ο Θραψανιώτης ταυτίζεται με τον αγγειοπλάστη, όπως πιστοποιεί και το δίστιχο, το οποίο τραγουδούσαν παλαιότερα οι κοπέλες, που μετέφεραν νερό σε μακρινές αποστάσεις: Διάλε τσ' αποθαμένους του, του παλιοθραψανιώτη που κάνει τα σταμνιά βαριά και καταλεί τη νιότη.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Η αρχαιότερη γραπτή αναφορά στο χωριό είναι σε έγγραφο του Δουκικού Αρχείου του Χάντακα, *Trapsiano* και *Thrapsiano* το 1379.

Στην ενετική απογραφή του Καστροφύλακα το *Θρασανό* αναφέρεται ως *Trapsano* , με 468 κατοίκους. Στην απογραφή του [1881](#) αναφέρεται με τη σημερινή του ονομασία και τότε υπαγόταν στο δήμο Καστελίου. Είχε 854 Χριστιανούς κατοίκους. Αργότερα γράφεται και με αρσενικό: ο *Θρασανός* (το 1920), όπως και με απλή γενική (*Θρασανών*).

Η αρχαιότερη μνεία του οικισμού *Θρασανού* αναφέρεται σε έγγραφο του Δουκικού Αρχείου του Χάντακα, *Trapsiano* και *Thrapsiano* το 1379. (Βλ.ΕΙ. Santschi , *Regestes des arrets civils etc .* σ.224, 210)..Το 1577 αναφέρεται *Thrapsano* στην **επαρχία Πεδιάδας** από το Fr. Barozzi, (f °25r), το 1583 *Trapsano* από τον Καστροφύλακα (Κ95) με 468 κατοίκους.Το 1630 *Thrapsano* από το Βασιλικάτα (*Μνημεία Κρητ. Ιστ. V ,* σ. 123).Στην τούρκικη απογραφή του 1671 αναφέρεται *Trapsana namidegeri Comlekci* (=Θρασανό, άλλη ονομασία **Τζομλεκτζί**, που σημαίνει **χωριό των αγγειοπλαστών**) με 206 χαράτσα (βλ. Ν.Σταυρινίδη, *Μεταφράσεις, Β'*, σ. 116). Με το δεύτερο αυτό όνομα αναφέρεται στα τουρκικά έγγραφα. Στην Αιγυπτιακή απογραφή του 1834 *Trapsano* (Pashley, *navels in Crete , II ,* 319) με 38 χριστιανικές οικογένειες.Στην απογραφή του 1881 αναφέρεται *Θρασανό* στο δήμο Καστελίου, κατ. 854 Χριστιανικές και 7 Τούρκικες. Στην απογραφή του 1900 γράφεται *Θρασανών*, στον ίδιο δήμο με κατ. 933 και το 1951 είχε 1408 κατοίκους.

Την περίοδο της Βενετοκρατίας το *Θρασανό* ήταν φέουδο της οικογένειας των **Κορνάρων** όπου είχαν κτίσει και μέγαρο, από το οποίο δεν σώζεται σήμερα τίποτε..Σύμφωνα με τα ιστορικά στοιχεία και στο παρελθόν υπήρξε το *Θρασανό* ως Δήμος και συγκεκριμένα από το 1900 έως το 1928.

Έδρα του Δήμου Μινώα Πεδιάδας ,η θέση και ο ρόλος του

Η έδρα του Δήμου, σύμφωνα με το Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης»,ορίστηκε ο Ευαγγελισμός Πεδιάδας, με ιστορικές έδρες του Δήμου Μινώα Πεδιάδας το Αρκαλοχώρι και το Καστέλλι.

Ο νέος Καλλικρατικός Δήμος είναι πλέον ο τρίτος Δήμος σε έκταση στο Νομό Ηρακλείου και βρίσκεται στην ενδοχώρα του Νομού .Κατά κύριο λόγο στο Δήμο κυριαρχεί η αγροτική παραγωγή και ο πρωτογενής τομέας είναι αυτός στον οποίο στηρίζεται η οικονομία του Δήμου .

Ως προς τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά του,παρουσιάζει σημαντικές ιδιομορφίες ο Δήμος Μινώα Πεδιάδας . Σύμφωνα με την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, (7) επτά Οικισμοί της Δημοτικής ενότητας

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Αρκαλοχωριού (Πατσιδερως, Δεμάτι, Κρασάς, Καραβάδω, Πανόραμα, Στείρωνας, Αμμουργέλες) έχουν χαρακτηριστεί ως ορεινοί ενώ οι υπόλοιποι ανήκουν στους μειονεκτικούς.

Όσον αφορά την Δημοτική ενότητα Καστελλίου τα τοπικά διαμερίσματα που έχουν χαρακτηριστεί από την Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ως ορεινά είναι:Αμαριανό, Ασκοί, Μαθιά, Λύττος, Γεράκι, Καρουζανά και ημιορεινά τα :Καστέλλι, Λιλιανό, Πολυθέα, Αποστόλοι, Αρχάγγελος. Η περιοχή η οποία εκτείνεται στον ορεινό όγκο της δημοτικής ενότητας Καστελλίου και πιο συγκεκριμένα από το Δ.Δ. Καρουζανού και μέχρι το Δ.Δ. Λύττου ανήκει σε προστατευόμενη περιοχή η οποία ανήκει στη ζώνη NATURA. Σημαντικό μέρος των πεδινών εκτάσεων του Καστελλίου έχουν καταληφθεί από το στρατιωτικό αεροδρόμιο, με διάδρομο μήκους 3000 m το οποίο διαρκώς επεκτείνεται με διαδοχικές απαλλοτριώσεις και με την κατασκευή του νέου Διεθνούς Αεροδρομίου Καστελλίου, το ποσοστό των πεδινών εκτάσεων του Καστελλίου, θα μειωθεί σημαντικά.

Ο Δήμος χαρακτηρίζεται αγροτικός, καθώς το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού απασχολείται στον πρωτογενή τομέα. Η παρουσία του δευτερογενή τομέα είναι περιορισμένη και εμφανίζεται κυρίως με τη μορφή μονάδων που έχουν άμεση σχέση με τον πρωτογενή τομέα, όπως για παράδειγμα ελαιουργεία, κτηνοτροφικές μονάδες κα. Τέλος, ο τριτογενής τομέας περιορίζεται κυρίως σε υπηρεσίες λιανικού εμπορίου, ενώ η τουριστική δραστηριότητα επικεντρώνεται σε μικρές μονάδες χωρίς ιδιαίτερη προβολή και οργάνωση.

Η κατασκευή του νέου αεροδρομίου στο Καστέλλι, αναμένεται να διαφοροποιήσει πλήρως την εικόνα της ευρύτερης περιοχής. Πρόκειται για το μεγαλύτερο έργο που έχει προγραμματιστεί τα τελευταία χρόνια σε όλη την περιφέρεια Κρήτης.

Οι επιπτώσεις από την κατασκευή αυτού του μεγάλου έργου αναμένεται να είναι πολλές και διαφορετικές. Είναι σίγουρο ότι για τη διαχείριση των επιπτώσεων του έργου, απαιτείται ο καθορισμός χρήσεων γης, ο σχεδιασμός των απαραίτητων δικτύων υποδομής, ο καθορισμός περιοχών πολεοδόμησης κα.

Όλα τα παραπάνω καταδεικνύουν την αναγκαιότητα εκπόνησης ΓΠΣ /ΣΧΟΑΠ ενός Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου για το σύνολο του Δήμου Μινώα, σύμφωνα με όσα αναφέρονται στις διατάξεις του Ν. 2508/1997 (ΦΕΚ-124 Α') «Βιώσιμη οικιστική ανάπτυξη των πόλεων και οικισμών της χώρας και άλλες διατάξεις» (άρθρ 4). Επιβάλλεται να γίνει αντιληπτό ότι τα ΣΧΟΑΠ δεν είναι σχέδια επεκτάσεων αλλά τοπικά χωροταξικά και αναπτυξιακά εργαλεία με πρότυπο την βιώσιμη ανάπτυξη και άξονες την ισόρροπη ανάπτυξη των φυσικών πόρων της κοινωνικής συνοχής και της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος.

Η έγκριση εκπόνησης του Γ.Π.Σ. γίνεται, σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 4 του Ν. 2508/1997, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Κρήτης μετά από γνώμη του Περιφερειακού Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Έχοντας, λοιπόν υπόψη όλα τα παραπάνω, το Δημοτικό συμβούλιο του Δήμου Μινώα Πεδιάδας με την υπ' αριθμό 7/2011 απόφαση, ενέκρινε την εκπόνηση ΓΠΣ για το σύνολο του Δήμου Μινώα Πεδιάδας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2508/1997 (ΦΕΚ-124 Α'). Η διαδικασία ανάθεσης θα πραγματοποιηθεί με ανοικτό διαγωνισμό, σύμφωνα με όσα προβλέπει ο Ν. 3316/2005 - ΦΕΚ 42/Α/22.2.2005.Η χρηματοδότηση προέρχεται από το Ειδικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα «ΚΡΗΤΗ - ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ».(

Το Νέο Διεθνές Αεροδρόμιο Καστελλίου

Το υπό δημοπράτηση έργο αφορά στη δημιουργία νέου Αεροδρομίου στο Καστέλι Πεδιάδας(εκτενής αναφορά για το έργο και την επίδραση του στην περιοχή γίνεται στην ενότητα 5-Αναπτυξιακή φυσιογνωμία του Δήμου) . Η θέση του νέου αεροδρομίου προτείνεται πλησίον του υφιστάμενου στρατιωτικού αεροδρομίου στην περιοχή του Καστελλίου. Ο διάδρομος του νέου αεροδρομίου προβλέπεται παράλληλος προς τον στρατιωτικό διάδρομο σε απόσταση 450 m προς τα δυτικά με το κέντρο του μετατιθέμενο κατά 2.300 m προς νότο σε σχέση με το κέντρο του στρατιωτικού αεροδρομίου.

Όλες οι εγκαταστάσεις επί του εδάφους και λειτουργίες του νέου αεροδρομίου προβλέπονται ανεξάρτητες από το στρατιωτικό αεροδρόμιο με εξαίρεση τον Πύργο Ελέγχου και τις εγκαταστάσεις Ελέγχου Εναέριας Κυκλοφορίας, που θα είναι κοινά.

Η κατασκευή του Νέου Αεροδρομίου, πρόκειται να επιφέρει πολύ σημαντικές αλλαγές στη φυσιογνωμία της ευρύτερης περιοχής του Δήμου αλλά και την τοπική οικονομία και ανάπτυξη.

Το υπό δημοπράτηση έργο ,περιλαμβάνει τα παρακάτω συγκεκριμένα έργα για την περιοχή του Δήμου Μινώα Πεδιάδας:

- Διάδρομος προσαπογείωσης αεροσκαφών.
- Διπλός παράλληλος τροχόδρομος Κατηγορίας 4F με το ένα τουλάχιστον σκέλος του να εκτείνεται σε όλο το μήκος του διαδρόμου
- Δύο κάθετοι στο διάδρομο τροχόδρομοι Κατηγορίας 4E
- Δάπεδα στάθμευσης αεροσκαφών χωρητικότητας, 44 αεροσκαφών εμπορικής διακίνησης επιβατών, 11 αεροσκαφών γενικής αεροπλοΐας και 9 ελικοπτέρων
- Κτήριο αεροσταθμού έκτασης 70.000 m² περίπου
- Πύργος ελέγχου, κτήριο ελέγχου εναέριας κυκλοφορίας και μετεωρολογικός σταθμός
- Εμπορευματικός σταθμός έκτασης 15.000 m² περίπου
- Αστυνομικός σταθμός, χωρητικότητας 400 αστυνομικών
- Πυροσβεστικός σταθμός χωρητικότητας 10 μεγάλων οχημάτων

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

- Κτίριο τροφοδοσίας
- Υποστηρικτικές εγκαταστάσεις (υπόστεγο συντήρησης αεροσκαφών, υπόστεγο γενικής αεροπλοΐας, εγκαταστάσεις συντήρησης αεροδρομίου, εγκαταστάσεις εξυπηρέτησης εδάφους, σταθμός ανεφοδιασμού καυσίμων οχημάτων πίστας, δημόσιος σταθμός ανεφοδιασμού καυσίμων)
 - Χώρος στάθμευσης μακράς και μικρής διάρκειας 400 και 200 θέσεων αντίστοιχα
 - Χώρος αναμονής ταξί χωρητικότητας 100 οχημάτων
 - Χώρος έκτασης 440 στρ. που προορίζεται για εμπορευματική δραστηριότητα
 - Χώρος στάθμευσης ενοικιαζόμενων οχημάτων χωρητικότητας 400 οχημάτων με τις αναγκαίες βοηθητικές εγκαταστάσεις (γραφεία, πλυντήριο, κλπ.)
 - Χώρος αναμονής τουριστικών λεωφορείων χωρητικότητας 110 οχημάτων
 - Χώρος στάθμευσης υπαλλήλων αεροδρομίου χωρητικότητας 600 οχημάτων
 - Χώρος συγκέντρωσης απορριμμάτων με εξοπλισμό προεπεξεργασίας για απόρριψη
 - Εσωτερικό οδικό δίκτυο (οδούς πλάτους 5m, συνολικού μήκους περίπου 8km και οδούς πλάτους 10m, συνολικού μήκους περίπου 10km).
- Δίκτυα διανομής ηλεκτρικής ενέργειας
- Σύστημα ύδρευσης αεροδρομίου
- Σύστημα αποχέτευσης ακαθάρτων
- Σύστημα αντιπλημμυρικής προστασίας και αποχέτευσης ομβρίων υδάτων
- Σύστημα άρδευσης
- Σύστημα πυρόσβεσης
- Φωτοσήμανση
- Εγκαταστάσεις καυσίμων και εφοδιασμού αεροσκαφών

2) Περιβάλλον και ποιότητα ζωής

2.1 Υψόμετρα

2.2 Χρήσεις γης-κατανομή εκτάσεων

2.3 Οικισμοί και πολεοδομικές ενότητες

2.4 Σημαντικότεροι φυσικοί πόροι (ποταμοί, δάση, βιότοποι, ακτές κλπ).

2.5 Προβλήματα ρύπανσης

2.6 Βασικές υποδομές - δίκτυα

2.1 Υψόμετρα

Η περιοχή του συνόλου του Δήμου είναι κατά κύριο λόγο πεδινή, αποτελεί υψίπεδο με μέσο υψόμετρο +350 m και βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα του Ν. Ηρακλείου σε απόσταση περίπου 35 Km νοτιοανατολικά από την

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

πόλη του Ηρακλείου. Αναλυτικά ο μέσος σταθμικός υψόμετρο του Δήμου , παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

Δημοτικό /Τοπικό Διαμέρισμα	Χαρακτηρισμός περιοχής	Μέσος σταθμικός υψόμετρο
Δημοτική ενότητα Αρκαλοχωρίου		
Δ.Δ. Αρκαλοχωρίου	Αστική, Πεδινή	154,83
Τ.Δ. Γαρίπας	Αγροτική, Πεδινή	34,71
Τ.Δ . Δεματίου	Αγροτική, Ορεινή	18,16
Τ.Δ . Ινίου	Αγροτική, Πεδινή	57,97
Τ.Δ. Καραβάδου	Αγροτική, Πεδινή	31,27
Τ.Δ . Κασάνου	Αγροτική, Πεδινή	35,02
Τ.Δ Καστελιανών	Αγροτική, Ημιορεινή	25,25
Τ.Δ. Λευκοχωρίου	Αγροτική, Πεδινή	30,21
Τ.Δ Νιπιδητού	Αγροτική, Πεδινή	33,25
Τ.Δ Παναγίας	Αγροτική, Ημιορεινή	26,47
Τ.Δ . Πανοράματος	Αγροτική, Ημιορεινή	27,62
Τ.Δ Παρτίρων	Αγροτική, Πεδινή	19,64
Τ.Δ . Πατσιδερού	Αγροτική, Ημιορεινή	29,59
Τ.Δ . Σκινιά	Αγροτική, Ημιορεινή	20,24
Δημοτική ενότητα Καστελλίου		
Τ.Δ Καστελίου	Αγροτική, Πεδινή	137,02
Τ.Δ Αμαριανού	Αγροτική, Ημιορεινή	49,31
Τ.Δ . Αποστόλων	Αγροτική, Πεδινή	38,67
Τ.Δ . Αρχαγγέλου	Αγροτική, Πεδινή	104,11
Τ.Δ . Ασκών	Αγροτική, Πεδινή	36,12
Τ.Δ . Γερακίου	Αγροτική, Ημιορεινή	22,26
Τ.Δ . Ευαγγελισμού	Αγροτική, Πεδινή	106,40
Τ.Δ . Καρουζανών	Αγροτική, Ημιορεινή	14,86
Τ.Δ . Κασταμονίτης	Αγροτική, Ορεινή	48,33
Τ.Δ . Λιλιανού	Αγροτική, Πεδινή	23,95
Τ.Δ . Λυττού (Ξιδά)	Αγροτική, Ορεινή	49,24
Τ.Δ . Μαθιάς	Αγροτική, Ημιορεινή	44,68
Τ.Δ . Πολυθέας	Αγροτική, Πεδινή	132,07

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Δημοτικό /Τοπικό Διαμέρισμα	Χαρακτηρισμός περιοχής	Μέσος σταθμικός υψομέτρου
Τ.Δ . Σμαρίου	Αγροτική, Πεδινή	27,93
Δημοτική ενότητα Θραψανού		
Τ.Δ . Θραψανού	Αγροτική, Πεδινή	121,97
Τ.Δ . Βόνης	Αγροτική, Πεδινή	74,48
Τ.Δ . Ζωφόρων	Αγροτική, Πεδινή	68,47
Τ.Δ . Σαμπά	Αγροτική, Πεδινή	9,25

2.2 Χρήσεις γης- Κατανομή εκτάσεων κατά βασικές κατηγορίες χρήσης γης

Οι κύριες κατηγορίες κάλυψης γης του Δήμου Μινώα Πεδιάδας, σύμφωνα με τους Χάρτες του προγράμματος *Corine Land Cover*, είναι Γη που καλύπτεται από τη γεωργία με σημαντικές εκτάσεις φυσικής βλάστησης, ελαιώνες, σύνθετα συστήματα καλλιέργειας, αμπελώνες, φυσικοί βοσκότοποι, χώροι οικοδόμησης, εκτάσεις με αραιή βλάστηση, σκληροφυλλική βλάστηση, διακεκομμένη αστική δόμηση, δάσος κωνοφόρων, μεταβατικές δασώδεις θαμνώδεις εκτάσεις, το υφιστάμενο στρατιωτικό αεροδρόμιο και βιομηχανική ή εμπορική ζώνη.

- ✓ Γη που καλύπτεται από τη γεωργία με σημαντικές εκτάσεις φυσικής βλάστησης
- ✓ Ελαιώνες
- ✓ Σύνθετα συστήματα καλλιέργειας
- ✓ Αμπελώνες
- ✓ Φυσικούς βοσκότοπους
- ✓ Χώρους οικοδόμησης
- ✓ Εκτάσεις με αραιή βλάστηση
- ✓ Σκληροφυλλική βλάστηση
- ✓ Διακεκομμένη αστική δόμηση
- ✓ Δάσος κωνοφόρων
- ✓ Μεταβατικές δασώδεις θαμνώδεις εκτάσεις
- ✓ Αεροδρόμιο (στρατιωτικό)
- ✓ Βιομηχανική ή εμπορική ζώνη

Στον Πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζονται οι κυριότερες κατηγορίες κάλυψης γης στο σύνολο του Δήμου Μινώα Πεδιάδας, από τον οποίο προκύπτει ότι από τα 398.453 χιλιάδες στρέμματα που καταλαμβάνει ο Δήμος, τα 215,1 χιλιάδες στρέμματα καλύπτονται από μόνιμες καλλιέργειες και 49,4 χιλιάδες στρέμματα καλύπτονται από μόνιμες ετερογενείς γεωργικές περιοχές.

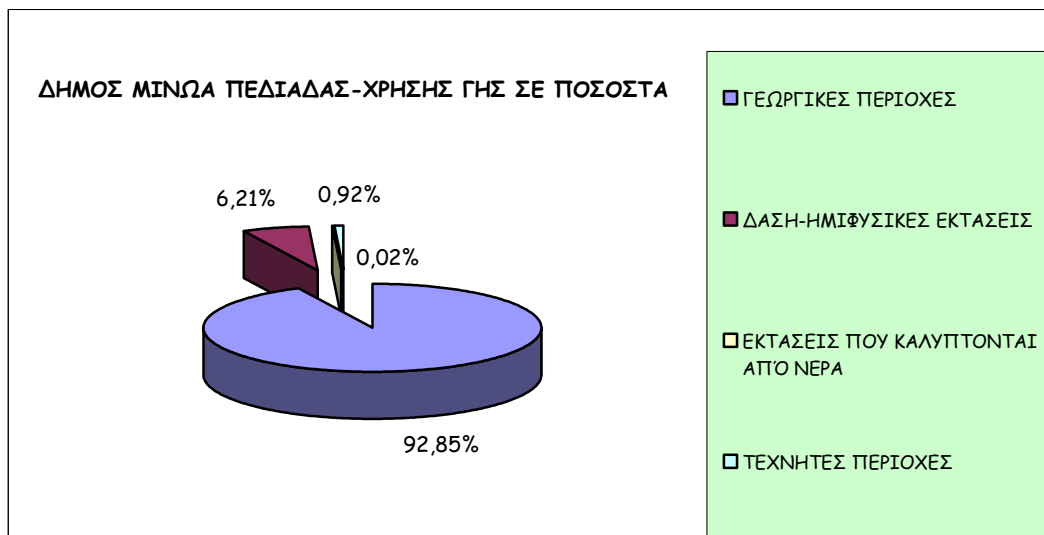
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Γεωγραφικά Διαμερίσματα και νομοί	Σύνολο εκτάσεων ανά Δημοτική ενότητα	ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ						ΔΑΣΗ ΗΜΙ-ΦΥΣΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ				ΕΚΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΝΕΡΑ			ΤΕΧΝΗΤΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ				
		Αρόσιμη γη	Μόνιμες καλλιέργειες	Βοσκότοποι - Μεταβατικές δασώδεις / θαμνώδεις εκτάσεις	Βοσκότοποι - Συνδισαμοί θαμνώδους και / ή ποώδους βλάστησης	Βοσκότοποι - Εκτάσεις με αραή ή καθόλου βλάστηση	Ετερογενείς γεωργικές περιοχές	Δάση	Μεταβατικές δασώδεις-θαμνώδεις εκτάσεις	Συνδισαμοί θαμνώδους και / ή ποώδους βλάστησης	Εκτάσεις με αραή ή καθόλου βλάστηση	Χερσαία ύδατα	Εσωτερικές υγρές ζώνες	Παραθαλάσσιες υγρές ζώνες	Αστική οικοδόμηση	Βιομηχανικές και εμπορικές ζώνες	Δίκτυα συγκοινωνιών	Ορυχεία, χώροι απόρριψης απορριμμάτων και εργοστάσια	Τεχνητές, μη γεωργικές ζώνες πρασίνου, χώροι αθλητικών και πολιτιστικών δραστηριοτήτων
ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	2.640,6	31,6	960,8	8,6	574,3	138,1	541	30,2	92,9	149,5	64,4	0,7	0,0	0,0	38,4	3,0	5,2	1,6	0,4
%	100	1,19	36,4	0,32	21,9	5,2	20,5	1,1	3,5	5,7	2,4	0,02	0,0	0,0	1,4	0,1	0,2	0,06	0,01
Δημοτική ενότητα Αρκαλοχωριού	238,7	1,6	153,0	0,0	34,3	8,1	30,1	0,6	4,3	3,9	0,8	0,1	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
%	100	0,6	64,2	0,0	14,4	3,4	12,6	0,2	1,9	1,6	0,4	0,04	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Δημοτική ενότητα Καστελίου	122,5	0,0	45,3	0,9	31,5	17,8	10,3	1,4	5,9	3,6	3,9	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	1,1	0,2	0,0
%	100	0,0	37,0	0,7	25,5	14,5	8,4	1,2	4,8	3,0	3,2	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	0,9	0,2	0,0
Δημοτική ενότητα Θραψανού	37,3	0,0	16,8	0,0	10,8	0,0	9,0	0,3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
%	100	0,0	45,0	0,0	29,0	0,0	24,3	0,9	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Σύνολο Δήμου Μινώα Πεδιάδας	398,5	0,9	215,1	0,9	76,6	25,9	49,4	2,3	10,2	7,6	4,7	0,1	0	0	2,4	0	1,1	0,2	0
%	100	0,401	53,97	0,225	19,22	6,49	12,3	0,57	2,55	1,90	1,17	0,02	0	0	0,60	0	0,27	0,05	0

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ**

Πίνακας 2.2:χρήσης γης σε ποσοστό στρεμμάτων επί του συνόλου του Δήμου

Γράφημα 1

Συγκρίνοντας τα παραπάνω στοιχεία με την ευρύτερη περιοχή του Νομού Ηρακλείου, παρατηρούμε ότι οι βασικές χρήσεις γής στο Δήμο Μινώα Πεδιάδας, αφορούν γεωργικές περιοχές.

Σύμφωνα με πιο πρόσφατα αναλυτικά στοιχεία του 2000 (Επεξεργασία Corine 2000), οι βασικές καλλιέργειες των γεωργικών εκτάσεων που σύνολο αθροίζουν 215,1 χιλιάδες στρέμματα στο Δήμο Μινώα παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 2.3: Χρήσεις γης στο Δήμο Μινώα Πεδιάδας για το έτος 2000

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)	%
Αμπελώνες	23.000	10%
Ελαιώνες	185.100	86%
Διάφορες	7.000	4%
Γενικό άθροισμα	192.100	100,00

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014 ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Όπως γίνεται φανερό από τον παραπάνω πίνακα και το Γράφημα 2.2.2., η ελαιοκαλλιέργεια αποτελεί την κυρίαρχη απασχόληση των κατοίκων της περιοχής, με ποσοστό 86%, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2000.

Ο αγροτικός κλήρος της περιοχής είναι γενικά μικρός και πολυτεμαχισμένος, ακολουθώντας τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά που ισχύουν σε όλη την ευρύτερη περιοχή αλλά και γενικότερα στη χώρα. Τα παραπάνω χαρακτηριστικά περιορίζουν το δυναμισμό του τομέα και καθιστούν την περιοχή ευάλωτη σε αντίξοες οικονομικές ή φυσικές συνθήκες.

Η μεγάλη πλειοψηφία των αγροτών (70%) έχουν στην κατοχή τους γεωργικό κλήρο έκτασης κατά μέσο όρο 18 στρεμμάτων. Το συγκεκριμένο χαρακτηριστικό είναι αποτέλεσμα των ιστορικών δεδομένων που δημιουργήθηκαν στις αρχές του προηγούμενου αιώνα αλλά και του εθιμικού Οικογενειακού Δικαίου που επικρατεί μέχρι και σήμερα.

2.3 Χωροταξικός σχεδιασμός και Πολεοδομικές ενότητες

2.3.1 Χωροταξικός σχεδιασμός

Σύμφωνα με το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (Π.Π.Χ.Σ.Α.Α.), το Ηράκλειο αποτελεί μητροπολιτικό κέντρο διαπεριφερειακής ακτινοβολίας, με άξονα ανάπτυξης τους τομείς της έρευνας - τεχνολογίας και πολιτισμού.

Ο Δήμος Μινώα Πεδιάδας έχει σήμερα αγροτικό χαρακτήρα και οι προοπτικές δείχνουν ότι μελλοντικά θα ενδυναμώσει τη χωρική του ανάπτυξη. Αυτό θα είναι κυρίως αποτέλεσμα της χωροθέτησης του νέου διεθνούς

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

αερολιμένα στην περιοχή του Καστελλίου, καθώς και των διασυνδέσεων με το βασικό οδικό δίκτυο της περιφέρειας, μέσω του επαρχιακού άξονα Ηράκλειο - Αρκαλοχώρι - Βιάννος - Ιεράπετρα.

Σύμφωνα με το Π.Π.Χ.Σ.Α.Α. η έδρα του Δήμου, ο οικισμός Ευαγγελισμός, αποτελεί ένα δυναμικό μικρό αστικό κέντρο, χωρίς υποδομή (κοινωνική ή διοικητική). Με έντονο αστικοποιημένο χαρακτήρα εμφανίζονται ο οικισμός του Καστελίου (έχει επιλεγεί ως οικιστικό κέντρο 4^{ου} επιπέδου ενισχυμένου) και ο οικισμός του Αρκαλοχωρίου (έχει επιλεγεί ως οικιστικό κέντρο 3^{ου} επιπέδου).

Ο Δήμος έχει ενταχθεί στην περιοχή μελέτης του «**Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προγράμματος Προστασίας Περιβάλλοντος του οικιστικού συγκροτήματος Ηρακλείου**», η οποία εκπονείται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Υ.Π.Ε.Κ.Α.). Το Ρυθμιστικό σχέδιο συντάσσεται έχοντας υπόψη του το Γενικό Πλαίσιο, το Περιφερειακό Πλαίσιο και τα Ειδικά Πλαίσια, δίνοντας ταυτόχρονα κατευθύνσεις στα χαμηλότερα επίπεδα σχεδιασμού (ΣΧΟΟΑΠ, ΓΠΣ).

Βασικό στόχο της μελέτης αποτελεί «η συγκρότηση ενός αναπτυξιακού και αντίστοιχου χωρικού προτύπου, προσαρμοσμένου στις ιδιαιτερότητες της Περιφέρειας στην οποία ανήκει η περιοχή μελέτης και τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης, της εταιρικής σχέσης μεταξύ πόλης και υπαίθρου, καθώς και της συμπαγούς πόλης», καθώς και «η σύνταξη σε προκαταρκτικό στάδιο των βασικών αξόνων κατευθύνσεων ανάπτυξης της περιοχής μελέτης με σενάρια - εναλλακτικές προτάσεις».

Σύμφωνα με τη μελέτη ο Δήμος εντάσσεται στην "ενδιάμεση περιοχή" που διαθέτει «*μικτό χαρακτήρα - τον αγροτικό, μεταποιητικό αλλά και ημιαστικό με βασική υποστήριξη της τοπικής οικονομίας από τις Υπηρεσίες του Ηρακλείου και δυνατότητες υποστήριξης καινοτόμων αγροτικών μεθόδων και πρακτικών - βιολογικά προϊόντα / προϊόντα ΠΟΠ, κλπ και προώθησή τους στην παραγωγή με σαφή προσανατολισμό εξωστρέφειας*».

Ήδη το Α' Στάδιο της μελέτης έχει ολοκληρωθεί και το κείμενό της έχει αναρτηθεί την ιστοσελίδα του ΥΠΕΚΑ, ώστε στα πλαίσια της διαβούλευσης οι αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς να εκφράσουν τις απόψεις τους έως 30 Σεπτεμβρίου 2011.

Με την ολοκλήρωση του Α' σταδίου της μελέτης, έχουν προσδιοριστεί τρία εναλλακτικά σενάρια για την οικονομική και χωρική ανάπτυξη της περιοχής του ΡΣΗ. Τα σενάρια έχουν χρονικό ορίζοντα έως το 2025, αποτελούν αντικείμενο διαβούλευσης και συγκεκριμένα είναι:

- I. Σενάριο τάσεων - συμβατικής ανάπτυξης, με την αναπαραγωγή των τάσεων που επικρατούν σήμερα.
- II. Σενάριο ρεαλιστικό βιώσιμης ανάπτυξης.
- III. Σενάριο έντονα παρεμβατικό και φιλο-περιβαλλοντικό, με προώθηση της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος σε βάρος της ανάπτυξης και της κοινωνικής - χωρικής συνοχής.

Παράλληλα με την εκπόνηση του Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προγράμματος Προστασίας Περιβάλλοντος του οικιστικού συγκροτήματος Ηρακλείου, στο Δήμο υλοποιούνται οι ακόλουθες δράσεις, σε σχέση με το χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

A. Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο

Ο Δήμος, έχοντας υπόψη ότι η κατασκευή του νέου αεροδρομίου στο Καστέλλι θα διαφοροποιήσει πλήρως την εικόνα της ευρύτερης περιοχής, έχει ξεκινήσει τη διαδικασία για την εκπόνηση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2508/1997, ΦΕΚ 124Α'). Σχετική μάλιστα είναι η απόφαση με αρ. 7/2011 που έχει ληφθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο θα περιλαμβάνει το σύνολο του Δήμου Μινώα Πεδιάδας (32 τοπικές κοινότητες) και θα καθορίσει τις περιοχές πολεοδόμησης, τις χρήσεις γης, θα σχεδιάσει τα απαραίτητα δίκτυα υποδομής κα.

B. Πολεοδομική Μελέτη οικισμών Αρκαλοχωρίου - Γασιού

Στην περιοχή του Δήμου δεν έχει εκπονηθεί ΣΧΟΟΑΠ, ΓΠΣ κλπ. Στους οικισμούς Αρκαλοχωρίου - Γασιού, έχει εκπονηθεί πολεοδομική μελέτη, η οποία ανατέθηκε στα πλαίσια του Προγράμματος Β' αναθέσεων μελετών πολεοδόμησης του Υπουργείου ΠΕΧΩΔΕ (1995-1999). Αντικείμενο της μελέτης αποτελεί:

- * Μελέτη τοπογραφικής αποτύπωσης - κτηματογράφησης
- * Πολεοδομική μελέτη
- * Μελέτη πράξης εφαρμογής

Η μελέτη τοπογραφικής αποτύπωσης - κτηματογράφησης έχει ολοκληρωθεί και έχει εγκριθεί από τη το Υπουργείο (σχετική είναι η απόφαση του Γενικού Γραμματέα ΥΠΕΧΩΔΕ με αρ. πρωτ. ΔΤΕ/β/οικ.19975/1115/9-8-2001).

Όσον αφορά στην πολεοδομική μελέτη, έχουν παραδοθεί η Α' και Β' φάση. Στα πλαίσια της Β' φάσης, έχουν πραγματοποιηθεί δύο (2) αναρτήσεις, στα πλαίσια της διαδικασίας δημοσιοποίησης της μελέτης και έχουν εκδοθεί οι απαραίτητες γνωμοδοτήσεις του Περιφερειακού ΣΧΟΠ.

Λόγω της έλλειψης έγκρισης του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (ΓΠΣ) του πρώην Δήμου Αρκαλοχωρίου, το οποίο γινόταν ταυτόχρονα με την πολεοδομική μελέτη, δεν ολοκληρώθηκαν οι απαραίτητες διορθώσεις στα διαγράμματα της πρότασης του πολεοδομικού σχεδίου.

Παράλληλα για την έγκριση του ΓΠΣ απαιτήθηκε η εκπόνηση μελέτης γεωλογικής καταλληλότητας της περιοχής, η οποία παραδόθηκε και εγκρίθηκε με το αρ. πρωτ. 19396/19-05-2004 έγγραφο της ΔΟΚΚ. Το ΓΠΣ τελικά, εγκρίθηκε το Νοέμβριο 2010 (ΦΕΚ 524 ΑΤΠΠ/21-11-2008), έχοντας υπόψη την αρ. 47055/04-11-2008 απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ.

Κατά την εκπόνηση της γεωλογικής μελέτης εντοπίστηκαν εντός της πολεοδομούμενης περιοχής δύο ρέματα, τα οποία κρίνεται ότι πρέπει να οριοθετηθούν. Απαιτήθηκε λοιπόν η επέκταση της σύμβασης, ώστε να περιληφθεί η εργασία που αφορά στην εκπόνηση μελέτης για τον καθορισμό των οριογραμμών των ρεμάτων.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Αυτή την περίοδο αναμένεται να υπογραφεί η σχετική σύμβαση με τους μελετητές που έχουν επιλεγεί (σχετικό έγγραφο ΥΠΕΧΩΔΕ με αρ. πρωτ. οικ.11880/15-03-2011). Έπειτα από την ολοκλήρωση της παραπάνω μελέτης, αναμένεται να γίνει η θεσμοθέτηση του πολεοδομικού σχεδίου με Προεδρικό Διάταγμα. Σύμφωνα βέβαια με στοιχεία του Υπουργείου, αναμένεται ότι θα απαιτηθεί τρίτη ανάρτηση πριν τη θεσμοθέτηση της μελέτης.

Γ. Οριοθέτηση οικισμών Καστελλίου - Πολυθέας

Με το αρ. πρωτ. 6067/07-10-2010 έγγραφο ο πρώην Δήμος Καστελλίου, είχε καταθέσει στο Υπ. Ενέργειας Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής φάκελο για την οριοθέτηση των οικισμών Καστελλίου και Πολυθέας.

Η οριοθέτηση των παραπάνω οικισμών απαιτείται για την εκπόνηση της μελέτης «Επικαιροποίηση και ολοκλήρωση πολεοδομικής μελέτης - άρση ανισοτήτων πολεοδομικού σχεδιασμού πόλης Καστελλίου Ν. Ηρακλείου». Η παραπάνω μελέτη έχει ενταχθεί για χρηματοδότηση στη ΣΑΜΠ 002, με συνολικό προϋπολογισμό 550.000,00€ και προβλέπει:

- * Την ολοκλήρωση της πολεοδομικής μελέτης του οικισμού Καστελλίου, που περιλαμβάνει τις πολεοδομικές μελέτες Γ' Φάσης για το πυκνοδομημένο και το αραιοδομημένο τμήμα του οικισμού, τον καθορισμό των οικοδομικών τετραγώνων κα
- * Την κτηματογράφηση, τις βοηθητικές μελέτες και την πράξη εφαρμογής που περιλαμβάνει: την εκπόνηση περιβαλλοντικής μελέτης στα πλαίσια της πολεοδομικής μελέτης του οικισμού Καστελλίου, την εκπόνηση μελέτης γεωλογικής καταλληλότητας, την οριοθέτηση των ρεμάτων στην περιοχή της πολεοδομικής μελέτης, την κτηματογράφηση της περιοχής και τέλος την εκπόνηση της πράξης εφαρμογής.

Από τους οικισμούς της περιοχής του Δήμου Μινώα Πειδιάδας, εκείνοι οι οποίοι έχουν οροθετηθεί μέχρι σήμερα, παρατίθενται στον Πίνακα που ακολουθεί.

Χωροθετημένοι οικισμοί Δήμου Μινώα Πειδιάδας και Αποφάσεις οριοθέτησης οικισμών

Οικισμός	Απόφαση οριοθέτησης
Ευαγγελισμός	ΦΕΚ 1107/Δ'/18-11-86
Θρασανό	ΦΕΚ 1145/Δ'/26-11-86
Ζωφόροι	ΦΕΚ 1115/Δ'/22-10-86
Αρχάγγελος	ΦΕΚ 1246/Δ'/31-12-86
Γαλελιανός	ΦΕΚ 1246/Δ'/31-12-86
Σκαβεχώρι	ΦΕΚ 1246/Δ'/31-12-86
Απόστολοι	ΦΕΚ 1107/Δ'/18-11-86
Σαμπάς	ΦΕΚ 1015/Δ'/22-10-86
Πηγή	ΦΕΚ 1107/Δ'/18-11-86

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Οικισμός	Απόφαση οριοθέτησης
Άνω Καρουζανά	ΦΕΚ 1107/Δ'/18-11-86
Κάτω Καρουζανά	ΦΕΚ 1107/Δ'/18-11-86
Ασκοί	ΦΕΚ 1107/Δ'/18-11-86
Κασταμονίτσα	ΦΕΚ 1107/Δ'/18-11-86
Αμαριανό	ΦΕΚ 1107/Δ'/18-11-86
Τοίχος	ΦΕΚ 1107/Δ'/18-11-86
Μαθιά	ΦΕΚ 1015/Δ'/22-10-86
Αρμάχα	ΦΕΚ 1015/Δ'/22-10-86
Γεράκι	ΦΕΚ 1015/Δ'/22-10-86
Νιπιδητός	ΦΕΚ 1107/Δ'/18-11-86
Αγ. Παρασκευή	ΦΕΚ 1107/Δ'/18-11-86
Λιλιανό	ΦΕΚ 1246/Δ'/31-12-86
Παναγία	ΦΕΚ 1145/Δ'/26-11-86
Αφρατί	ΦΕΚ 1015/Δ'/22-10-86
Αυλή	ΦΕΚ 1015/Δ'/22-10-86
Μοναστηράκι	ΦΕΚ 1035/Δ'/29-10-86
Καλόν Χωριό	ΦΕΚ 1035/Δ'/29-10-86
Άνω Πτουλιά	ΦΕΚ 1035/Δ'/29-10-86
Κάτω Πτουλιά	ΦΕΚ 1035/Δ'/29-10-86
Μουσούτα	ΦΕΚ 1035/Δ'/29-10-86
Λευκοχώρι	ΦΕΚ 1035/Δ'/29-10-86
Αρχοντικό	ΦΕΚ 1035/Δ'/29-10-86
Ρουσσοχώρια	ΦΕΚ 1107/Δ'/18-11-86
Ξιδάς	Απόφαση Νομάρχη Ηρακλείου(αριθμ. πρωτ. ΤΟ οικ. 2360/7-3-88)
Τζίγκουνα	ΦΕΚ 1015/Δ'/22-10-86

2.4 Σημαντικότεροι φυσικοί πόροι(ποταμοί, δάση, βιότοποι- τεχνητά φράγματα, ακτές, νεότερα μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι κ.α)

Στην περιφέρεια του Δήμου Μινώα Πεδιάδας , έχουν δημιουργηθεί δύο σημαντικοί βιότοποι, στα **Δημοτικά Διαμερίσματα Αμουργελλών και Παρτίρων**. Οι βιότοποι προέκυψαν από την κατασκευή χωμάτων φραγμάτων, με βασικό στόχο την εξασφάλιση νερού για την άρδευση των καλλιεργειών. Συμπληρωματικά η κατασκευή των

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

φραγμάτων συμβάλλει στην αντιπλημμυρική προστασία, με τη συγκράτηση των φερτών υλών, προστατεύοντας τις ιδιοκτησίες των κατοίκων.

Φράγμα Αμουργελλών

Η τεχνητή λίμνη Αμουργελλών δημιουργήθηκε με την κατασκευή χωμάτινου φράγματος στην κοίτη του χειμάρρου Αμουργελλών, το οποίο ολοκληρώθηκε το 2001.

Το φράγμα κατασκευάστηκε με βασικό σκοπό την κάλυψη των αναγκών της άρδευσης. Είναι χωμάτινο από αργιλώδη υλικά, με υψόμετρο στέψης +317μ. Ο συνολικός όγκος του φράγματος είναι περίπου 290.000κμ.

Η ολική χωρητικότητα της λίμνης είναι 882.000κμ και η συνολική της επιφάνεια για ανώτατη στάθμη άρδευσης είναι 125.000τμ.

Φράγμα Παρτίρων.

Η τεχνητή λίμνη των Παρτίρων, δημιουργήθηκε επίσης με την κατασκευή χωμάτινου φράγματος, στην κοίτη του χειμάρρου Παρτίρων και ολοκληρώθηκε το 2000.

Το φράγμα είναι κατασκευασμένο από αργιλοαμμώδη υλικά, με υψόμετρο στέψης +310,50μ και συνολικό όγκο 90.000κμ περίπου.

Η χωρητικότητα της λίμνης είναι περίπου 380.000κμ και η συνολική της επιφάνεια, για ανώτατη στάθμη άρδευσης είναι 80.000τμ.

Η δημιουργία των δύο (2) παραπάνω τεχνητών λιμνών, ικανοποίησε αρχικά τις ανάγκες άρδευσης, παράλληλα όμως δημιούργησε τις κατάλληλες συνθήκες για την υποστήριξη ειδών χλωρίδας και πανίδας, καθώς και την παροχή ποικιλίας ενδιαιτημάτων.

Τα κυριότερα είδη χλωρίδας που παρατηρούνται στις συγκεκριμένες περιοχές είναι: αστοιβή, η αγριοκρεμμύδα, βάτα, φασκόμηλο, ασπάλαθος, θυμάρι, κυπαρίσσι, πεύκο, δάφνη, πλάτανος, πικροδάφνη, μурτιά, ιτιά, αχινόποδι ή αφάνα, χαρουπιά, σχίνος, ρείκια, κλπ.

Όσον αφορά την ορνιθοπανίδα, ήδη από τα πρώτα χρόνια δημιουργίας των λιμνών παρατηρήθηκε η προσέλκυση κάποιων ειδών, τα οποία διαχείμασαν στις περιοχές αυτές. Από τα πρώτα που έχουν καταγραφεί ήταν το νανοβουτηχτάρι και η νερόκοτα.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014 ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Ήδη από την πρώτη στιγμή που η φραγματολίμνη των Αμουργελλών άρχισε να γεμίζει με νερό (μεταξύ Οκτωβρίου 2001 - Μάιος 2002), καταγράφηκαν 46 είδη ορνιθοπανίδας. Σήμερα είναι σίγουρο ότι τα είδη που φιλοξενεί η περιοχή είναι αρκετά περισσότερα.

Αντίστοιχη εικόνα εμφάνισε και η φραγματολίμνη των Παρτίρων. Μόλις τους πρώτους 16 μήνες ζωής, στη λίμνη καταγράφηκαν 117 είδη πουλιών. Τα είδη που παρατηρούνται είναι στην πλειοψηφία τους μεταναστευτικά και λιγότερα μόνιμα φωλιάζοντα ή καλοκαιρινοί επισκέπτες, ενώ υπάρχουν και αρκετά είδη που διαχειμάζουν. Ανάμεσα στα παρατηρούμενα είδη είναι το νανοβουτηχτάρι (*tachybaptus ruficollis*), η νερόκοτα (*gallinule chloropus*), η πετροτριλίδα (*burhinus oediconemus*), η βαλτόπαπια (*aythya nyroca*) και

Λιμνοδεξαμενή Σκινιά

Η λιμνοδεξαμενή του Σκινιά, κατασκευάστηκε (το 1995) από την Υπηρεσία Εγγείων Βελτιώσεων του Νομού Ηρακλείου, στα πλαίσια της μελέτης «Μικρών δεξαμενών στους νομούς Ηρακλείου και Λασιθίου Ν. Κρήτης». Το έργο είχε ως βασικό στόχο την κάλυψη των αρδευτικών και των υδρευτικών αναγκών της περιοχής. Η ετήσια λαμβανόμενη ποσότητα νερού ανέρχεται σε 609.000κμ, για ένα τυπικό έτος.

Στον υγρότοπο έχουν καταγραφεί 125 είδη πουλιών, σε μία πολύ μικρή περίοδο ζωής, γεγονός που δείχνει τη σημασία της λιμνοδεξαμενής για την περιοχή. Στην πλειοψηφία τους, τα είδη που καταγράφηκαν είναι μεταναστευτικά και λιγότερα μόνιμα φωλιάζοντα ή είδη που διαχειμάζουν.

Η λιμνοδεξαμενή εμφανίζει διαφορετική εικόνα ως προς την ορνιθοπανίδα, σε σχέση με την εποχή αλλά και σε σχέση με τη συνολική επιφάνεια που καλύπτεται με νερό. Σημαντικό είναι να μη χάνεται εντελώς το νερό την περίοδο του φθινοπώρου, όπως είχε συμβεί το 2000, οπότε και παρατηρήθηκε μεγάλη ανομβρία.

Λίμνη Λιβάδα

Οι Λιβάδες ή Λιβάδα είναι αγροτική περιοχή του Θρασανού που έχει πάρει το όνομά της από την ομώνυμη μικρή λίμνη που υπάρχει σ' αυτήν και απέχει λιγότερο από ένα χιλιόμετρο από τον χωριό. Οι Λιβάδες σήμερα αποτελούν ένα από τα ομορφότερα μέρη του Θρασανού που αξίζει τον κόπο να επισκεπτεί κανείς. Παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον όχι μόνο για αναψυχή, αλλά και για την παρακολούθηση πουλιών και ιδιαίτερα κατά τη μετανάστευση. Η λίμνη, όπως φαίνεται από τα ιστορικά στοιχεία αλλά και από τις μαρτυρίες των παλαιότερων

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014 ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

αποτελούσε το μέρος από όπου οι αγγειοπλάστες έσκαβαν και έπαιρναν το χώμα και για την κατασκευή των πήλινων αγγείων.

Πρόγραμμα LIFE-ENV

Μία προσπάθεια ανάδειξης της σημασίας των τριών παραπάνω βιοτόπων, για την περιφέρεια του Δήμου, αλλά και συνολικά για την Κρήτη, ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2001 και διήρκησε 42 μήνες. Μέσα στο διάστημα αυτό υλοποιήθηκε το πρόγραμμα «LIFE - Environment *«Μεσογειακοί υγρότοποι και ταμιευτήρες: Επιδεικτική διαχείριση πολλαπλών σκοπών στις υδατοσυλλογές της Κρήτης»*.

Το πρόγραμμα υλοποιήθηκε σε συνεργασία με το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, το Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων και τους Δήμους Ιεράπετρας, Θραψανού, Αστερουσίων και Ρούβα. Βασικός στόχος ήταν η διεύρυνση των ρόλων και υγροτοπικών λειτουργιών των ταμιευτήρων, στις κατευθύνσεις της στήριξης της υγροτοπικής βιοποικιλότητας του νησιού και η υποστήριξης δραστηριοτήτων ήπιας αναψυχής, περιβαλλοντικής ενημέρωσης και οικοτουρισμού, προς όφελος των τοπικών κοινωνιών.

Στα πλαίσια του παραπάνω προγράμματος, πραγματοποιήθηκαν παρεμβάσεις οι οποίες ήταν:

- Κατασκευή νησιδών, οι οποίες εξασφαλίζουν απομόνωση, σε ικανή απόσταση από την ακτή.
- Φυτεύσεις - διαμορφώσεις σε συγκεκριμένα σημεία περιμετρικά των ταμιευτήρων.
- Τοποθέτηση σχεδίων, που επιπλέον για την προσέλκυση νέων ειδών ορνιθοπανίδας.
- Τοποθέτηση εξοπλισμού αναψυχής (παγκάκια, καλαθάκια απορριμμάτων, κιόσκια, τραπεζόπαγκοι κα).
- Δημιουργία μονοπατιών περιβαλλοντικής ενημέρωσης - εκπαίδευσης
- Εμπλουτισμός με γόνο ψαριών ιθαγενών της Κρήτης.

Ποταμοί - υδρολογικά στοιχεία

Ποταμός Αναποδάρης

Ο Αναποδάρης ποταμός κυριαρχεί στο δ.δ. Σκινιά και στη διαδρομή των αιώνων διάνοιξε ανάμεσα σε δύο βουνοκορφές ένα φαράγγι, σπάνιας άγριας ομορφιάς, όπου η διάβρωση του σχηματίζει μοναδικά περάσματα, πολλές φορές απροσπέλαστα. Ξεκινώντας από το νότιο μέρος του οικισμού Σκινιά, ακολουθώντας το μοναδικό δρόμο που υπάρχει ο επισκέπτης θα συναντήσει το φαράγγι του Σκινιά.

Ακτές

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Η μοναδική παράκτια ζώνη του Δήμου Μίνωα Πεδιάδας είναι η ζώνη του Τσούτσουρα, στο Δημοτικό Διαμέρισμα Καστελλιανών. Η ανάπτυξη της περιοχής υπήρξε ραγδαία τα τελευταία χρόνια, συγκεντρώνοντας πλήθος κόσμου κυρίως από το νομό.

Η πλειοψηφία των επισκεπτών, παρατηρείται κατά την περίοδο μεταξύ Ιουλίου έως Σεπτεμβρίου. Οι επισκέπτες είναι κυρίως οικογένειες και σε μικρότερο ποσοστό νέοι.

Η ραγδαία ανάπτυξη όμως δημιούργησε έντονα προβλήματα, τα οποία εντοπίζονται κυρίως στην κατασκευή πολλών κτισμάτων αυθαίρετα, χωρίς ρυμοτομικό σχέδιο και χωρίς αποχετευτικό και υδρευτικό δίκτυο.

Οι τουριστικές μονάδες που λειτουργούν στην περιοχή είναι μικρού μεγέθους και έχουν τη μορφή ενοικιαζόμενων δωματίων. Οι μονάδες που είναι νόμιμες, που λειτουργούν δηλαδή με την ειδική άδεια του ΕΟΤ είναι λίγες, ενώ είναι αρκετές αυτές που δε διαθέτουν τις υποτυπώδεις εγκαταστάσεις.

Η κατασκευή ωστόσο του αλιευτικού καταφυγίου (το οποίο κατασκευάστηκε από τον ΕΟΤ) και τα τεχνικά έργα που έχουν υλοποιηθεί από την πλευρά του Δήμου (πχ αποκατάσταση παραλιακού δρόμου), έχουν βελτιώσει την εικόνα της περιοχής και είναι σίγουρο ότι θα συμβάλλουν στην προσέλκυση περισσότερων επισκεπτών. Στα παραπάνω θα πρέπει να προστεθούν οι σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι που υπάρχουν στον οικισμό και συγκεκριμένα το σπήλαιο της Ειλυθείας.

Περιπατητικές διαδρομές

Επίσης, στα πλαίσια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER+, κατά το έτος 2008, ξεκίνησε και ολοκληρώθηκε εντός του 2009 έργο για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Το έργο προέβλεπε τη δημιουργία δύο (2) περιβαλλοντικών διαδρομών. Πρόκειται ουσιαστικά για την ανάδειξη υφιστάμενων παλαιών μονοπατιών, τα οποία καταλήγουν στον οικισμό του Τσούτσουρα. Το έργο περιλάμβανε παρεμβάσεις για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων δασικής αναψυχής και την ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος σε δημόσια δάση και δασικές εκτάσεις της υπόψη περιοχής. Με τις παρεμβάσεις αυτές επιτεύχθηκε η δημιουργία των απαραίτητων προϋποθέσεων για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων ήπιων μορφών τουρισμού, καθώς και για την προστασία της περιοχής.

Όσον αφορά τη διαδρομή Τσούτσουρας -Φαράγγι Μίντρη:

Το σύνολο της διαδρομής κινείται επί παλιού μονοπατιού κατά μήκος του ποταμού Μίντρη. Η ζώνη του Μίντρη είναι δημόσια ρεματιά, με γειτνιάζουσες χορτολιβαδικές εκτάσεις και εκτάσεις δασικών βοσκοτόπων.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014 ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Η γονιμότητα του εδάφους ποικίλλει, γενικά όμως κρίνεται μικρή , με μόνη εξαίρεση την εντυπωσιακή ανάπτυξη της στις μικροκοιλιάδες και τις ρεματιές. Στη συγκεκριμένη διαδρομή συναντάμε πικροδάφνες, ύψους περίπου 3,5 μέτρων, λυγαριές και μυρτιές.

Οι παρεμβάσεις για την ανάδειξη της περιοχής και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων δασικής αναψυχής περιελάμβαναν:

Για την διαδρομή Τσούτσουρα - Φιλλίποι κατά μήκους χειμαρροπόταμου Μίντρη

- Διάνοιξη - διαμόρφωση -αποκατάσταση- βελτίωση των διαστάσεων του μονοπατιού.
- Διαμόρφωση λίθινων σκαλοπατιών και σκαλοπατιών «λιθοπλήρωσης»
- Κλαδεύσεις.
- Οργάνωση της περιοχής για τη εξυπηρέτηση των επισκεπτών (τοποθέτηση καθιστικών, κιόσκι, κάδων απορριμμάτων, κλπ.).
- Καθαρισμός του χώρου.
- Κατασκευή Πέτρινης βρύσης .
- Ξύλινη περίφραξη.
- Σήμανση

Όσον αφορά τη διαδρομή Τσούτσουρος-Κακοπεράματα:

Η διαδρομή Τσούτσουρος-Κακοπεράματα βρίσκεται επί πλαγιάς και κατά ένα μέρος είναι βραχώδης γυμνή έκταση και κατά το υπόλοιπο μέρος είναι καλυμμένη από συστάδες αγριελιάς. Η περιοχή έχει έντονο ανάγλυφο και συχνή εναλλαγή τοπίων. Τα πετρώματα της περιοχής συντίθενται από πλακώδεις ασβεστόλιθους και συναντάμε στη διαδρομή ιζήματα χερσαίας, ποτάμιας, υφάλμυρης και θαλάσσιας φάσης καθώς και πυριτόλιθους με τη μορφή κονδύλων , κ.α. η γεωλογία της περιοχής Τσουτσούρου παρουσιάζει ιστορικό ενδιαφέρον και έχει αποτελέσει αντικείμενο έρευνας και σχετικών δημοσιεύσεων.

Ο επισκέπτης στη διαδρομή θα συναντήσει ιδιαίτερα ενδιαφέροντες βραχώδεις σχηματισμούς , από άποψη αισθητικής , με ενσωματωμένα -απολιθωμένα όστρακα εντός αυτών.

Το έδαφος , στην περιοχή ως προϊόν της αποσάθρωσης είναι κυρίως αργιλλοαμμώδες. Η γονιμότητα του εδάφους ποικίλλει, γενικά όμως κρίνεται μικρή , με μόνη εξαίρεση την εντυπωσιακή ανάπτυξη της στις μικροκοιλιάδες και τις ρεματιές. Στη συγκεκριμένη διαδρομή συναντάμε πικροδάφνες, σχίνους ,συστάδες αγριελιάς , θαμνοσυστάδες φασκομηλιάς, θυμάρι και χαρουπιές.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014

ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Οι παρεμβάσεις για την ανάδειξη της περιοχής και την ανάπτυξη δραστηριοτήτων δασικής αναψυχής περιλάμβαναν :

Για την διαδρομή Τσούτσουρος - Κακοπεράματα:

- Διάνοξη - διαμόρφωση - αποκατάσταση -βελτίωση μονοπατιού .
- Διαμόρφωση πέτρινων σκαλοπατιών.
- Καθαρισμός του χώρου.
- Κλαδέψεις.
- Οργάνωση της περιοχής για τη εξυπηρέτηση των επισκεπτών (τοποθέτηση καθιστικών, κιόσκι, κάδων απορριμμάτων, κλπ.).
- Σήμανση

Αρχαιολογικοί χώροι

Στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Μινώα Πεδιάδας έχουν εντοπισθεί οι παρακάτω αρχαιολογικές θέσεις :

- Άγιος Νικόλαος ή Καλύβες: εκτεταμένος ελληνορωμαϊκός και βυζαντινός οικισμός
- Τροχάλοι: μινωικός οικισμός ή μεγάλη αγρέπαυλη. Στο σημείο αυτό έχει πραγματοποιηθεί σωστική ανασκαφή κατά το παρελθόν
- Μεζερλίκια: 1 Km περίπου βόρεια από το χωριό Ρουσοχώρια. Πρόκειται για μεγάλα μινωικά κτίρια ορατά στην επιφάνεια με άφθονο διάσπαρτο οικοδομικό υλικό.
- Κιπεράς: εκτεταμένος μινωικός οικισμός νότια του χωριού Ευαγγελισμός.
- Ελληνικά: ρωμαϊκή εγκατάσταση .

Εκτός από τις εντοπισμένες θέσεις υπάρχει σε κοντινή απόσταση εσκαμμένος μινωικός και ελληνιστικός οικισμός και ο κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος του Καστελίου (ΦΕΚ 627/18-7-1995) όπου η Αρχαιολογική Υπηρεσία πραγματοποιεί επί σειρά ετών σωστικές ανασκαφές σε οικόπεδα και δύο ανασκαμμένα μινωικά ιερά κορυφής στη θέση Σκλαβεροχώρι και Κεφάλια, ανατολικά από το χωριό Λιλιανό. Κάθε είδους εργασία μέσα στα όρια των αρχαιολογικών αυτών χώρων υπόκειται στον έλεγχο της κατά νόμο Αρχαιολογικής Υπηρεσίας.

Επίσης, σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Α1/Φ23/63397/ 2789πε/16-9-1994 (ΦΕΚ 748/Β/5-10-1994) κηρύχθηκε αρχαιολογικός χώρος η περιοχή του Προφήτη Ηλία στο Αρκαλοχώρι.

Νεότερα Μνημεία

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου τα νεότερα μνημεία που συναντώνται είναι:

Νεώτερα μνημεία στο Δήμο Μινώα Πεδιάδας

Όνομασία μνημείου	Τοποθεσία	ΦΕΚ οριοθέτησης
Κοινοτικές Βρύσες Αμαριανού Πεδιάδος		663/Β/9-9-88
Δημοτικό Σχολείο Θραψανού	Θραψανό Πεδιάδος	34/Β/20-1-89
Μύλος Γαζέπη	Νιπηδητό Πεδιάδος	629/τρ/22-8-94
Παλαιό Γυμνάσιο	Καστέλι Πεδιάδος	626/τρ/16-8-94
Παλαιό Ειρηνοδικείο	Καστέλι	788/Β/1-9-97
Κτίριο ιδ. Ζαχ. Πετρομιχελάκη	Αποστόλους Πεδιάδος	2118/Β/6-12-99

Παραδοσιακοί οικισμοί

Το Σμάρι είναι ένας παραδοσιακός και διατηρητέος οικισμός του Δήμου Μινώα Πεδιάδας, που συμπεριλαμβάνεται στη λίστα των 15 ομορφότερων χωριών της Κρήτης.

Το 2011, επιλέχτηκε πανελλαδικά και βραβεύτηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού, ως δεύτερος επιλαχόντας τουριστικός προορισμός αριστείας, έπειτα από την πρόταση υποψηφιότητας που είχε υποβάλλει ο Δήμος Μινώα Πεδιάδας στο διαγωνισμό του προγράμματος: «**Ευρωπαϊκοί Προορισμοί Αριστείας: Τουρισμός και Ανάπλαση Χώρων - Περιοχών**».

Διοικητικά ανήκει στο Δήμο Μινώα Πεδιάδας και βρίσκεται 27 χμ. νοτιοανατολικά της πόλης του Ηρακλείου και 7 χμ. βορειοδυτικά της κωμόπολης Καστελλίου.

Ως τουριστικός προορισμός, το Σμάρι ξεχωρίζει επειδή συνδυάζει πολλά τουριστικά χαρακτηριστικά: Φυσική ομορφιά του τοπίου, αρχαιολογικά μνημεία, βυζαντινές εκκλησίες, μνημεία της νεώτερης ιστορίας (παραδοσιακά σπίτια), μικρή απόσταση από τις βόρειες παραλίες και εύκολη πρόσβαση από το λιμάνι και το Αεροδρόμιο Ηρακλείου.

Ο οικισμός, κτισμένος στην κορυφή ενός μικρού λόφου, θαυμάσια αναπλασμένος, με την παραδοσιακή αρχιτεκτονική του να μην έχει αλλοιωθεί στο πέρασμα των χρόνων, αποτελεί ένα οικιστικό σύνολο που μαγεύει κάθε επισκέπτη. Ένας περίπατος στα πανέμορφα σοκάκια του χωριού, με τα εντυπωσιακά παραδοσιακά σπίτια γεμάτα με κάθε λογής λουλούδια, είναι αναμφίβολα μια μοναδική εμπειρία.

Ο κάμπος του χωριού είναι κατάφυτος από ελιές και αμπέλια. Αρμονικά δεμένα με τους πρίνους και τις βελανιδιές, τα αγριολούλουδα και τα αρωματικά φυτά, δημιουργούν ένα μαγευτικό τοπίο.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Αξιοθέατα του οικισμού Σμαρίου

Αρχαιολογικός χώρος

• Ακρόπολη Σμαρίου. Βρίσκεται στην κορυφή του λόφου του Προφήτη Ηλία. Η συστηματική αρχαιολογική ανασκαφή έφερε στο φως οικοδομήματα, μέγαρα, ιερά και πλήθος λατρευτικών αγγείων, πήλινων ειδωλίων, πιθαριών, μεταλλικών και λίθινων εργαλείων, σφραγίδων, κοσμημάτων και οστά ζώων που αποδεικνύουν τη συστηματική και διαχρονική κατοίκηση του χώρου από τη Νεολιθική εποχή (γύρω στα 3000 π.Χ.) ως τα τέλη περίπου του 7ου αιώνα π.Χ.

Η θέα από την Ακρόπολη Σμαρίου είναι υπέροχη. Το μάτι του επισκέπτη, ανεμπόδιστα, μπορεί να διακρίνει μέχρι και το μακρινό νησί «Ντία».

Εκκλησίες ιστορικής αξίας

- Εκκλησία της Παναγίας. Βρίσκεται εντός του οικισμού και φέρει στο υπέρθυρο της τη χρονολογία 1836.
- Μοναστήρι του Προφήτη Ηλία. Κτίσθηκε επί Τουρκοκρατίας πάνω σε πηγή. Στο γύρω χώρο υπήρχαν κελιά όπου κατέφευγαν και διέμεναν μοναχοί, ορισμένα από τα οποία σώζονται έως σήμερα.
- Ξωκλήσι του Σωτήρος Χριστού. Βρίσκεται στη πλαγιά του λόφου Προφήτη Ηλία και είναι σχεδόν ολόκληρο κοσμημένο με θαυμάσιες τοιχογραφίες, χαρακτηριστικές της τεχνοτροπίας που επικρατούσε κατά τον 14ο αιώνα.
- Ξωκλήσι του Αγίου Γεωργίου. Βρίσκεται μέσα στο Σμαριανό κάμπο και αποτελεί την αρχαιότερη βυζαντινή γραπτή πηγή για το Σμάρι σύμφωνα με την κτητορική του επιγραφή (1320-1321). Είναι διακοσμημένο με υπέροχες τοιχογραφίες που δυστυχώς καλύπτονται με επιχρίσματα.

Ο επισκέπτης μπορεί να περιηγηθεί στα Βυζαντινά μοναστήρια, στα αξιόλογα αρχαιολογικά μνημεία της περιοχής και να θαυμάσει την παραδοσιακή αρχιτεκτονική του χωριού. Επίσης του δίδεται η δυνατότητα, να γνωρίσει τις αγροτικές ασχολίες και την καθημερινή ζωή των φιλόξενων κατοίκων. Να έρθει σε επαφή με τη φύση και να συμμετάσχει σε δραστηριότητες στην ύπαιθρο, νοιώθοντας τη χαρά της περιήγησης, της γνώσης και της ανακάλυψης. Η διαδρομή από τον οικισμό μέχρι το μοναστήρι του Προφήτη Ηλία και την Ακρόπολη Σμαρίου θα τον εντυπωσιάσει.

Παράλληλα, μπορεί να συμμετάσχει στις εκδηλώσεις που διοργανώνονται από το Πολιτιστικό Σύλλογο του χωριού καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου : Πανηγύρια, παραδοσιακά γλέντια, αναβίωση παλαιών εθίμων.

Επίσης, θα έχει την ευκαιρία να απολαύσει τα τοπικά εδέσματα στις παραδοσιακές ταβέρνες του χωριού και να προμηθευτεί παραδοσιακά προϊόντα τοπικής παραγωγής : τυροκομικά προϊόντα, ρακί, κρασί,

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

μέλι, ελαιόλαδο. Η διαμονή του στα καταλύματα που υπάρχουν, αναπαλαιωμένα σύμφωνα με την παραδοσιακή αρχιτεκτονική του χωριού και παρέχοντας όλες τις σύγχρονες ανέσεις, θα του προσφέρει αξέχαστες στιγμές χαλάρωσης και ξεγνοιασιάς.

ΤΟ ΣΜΑΡΙ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΜΙΑ ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΒΙΩΣΙΜΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Το Σμάρι κατατάσσεται στους προορισμούς που αναπτύσσονται σύμφωνα με τις αρχές του βιώσιμου τουρισμού, επειδή η ανάπτυξη της περιοχής προωθείται με σεβασμό στο κοινωνικό, πολιτιστικό και φυσικό περιβάλλον καθώς και στην «τοπική κληρονομιά». Συγκεκριμένα:

- Οποιοσδήποτε παρεμβάσεις στον οικισμό (ανεγέρσεις κατοικιών, αναπαλαιώσεις κ.α.) γίνονται με σεβασμό στην παραδοσιακή του αρχιτεκτονική.
- Υπάρχει ολοκληρωμένο δίκτυο αποχέτευσης και γίνεται συστηματική ανακύκλωση απορριμμάτων.
- Οι εκδηλώσεις που οργανώνονται, σκοπό έχουν την ανάδειξη της τοπικής παράδοσης με την αναβίωση παλαιών εθίμων.

Κύριο μέλημα είναι η ενσωμάτωση των επισκεπτών στην περιβαλλοντική φυσιογνωμία του οικισμού. Το Σμάρι είναι ένας ιδανικός προορισμός για όσους αναζητούν ένα καταφύγιο από το χάος της σύγχρονης ζωής.

Διατηρητέα Κτίρια

Στην περιοχή του Δήμου έχουν χαρακτηριστεί ως διατηρητέα τα κτήρια που παρατίθενται στον ακόλουθο Πίνακα:

Διατηρητέα κτήρια και οικισμοί στην περιοχή μελέτη του Δήμου

Δήμος	Περιοχή	ΦΕΚ
Αρκαλοχωρίου	Κασάνου	272/Δ α/ 26.04.1999 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
	Νιπιδητός	458/Δ α/ 29.06.1988 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
Καστελίου	Κασταμονίτσα, Τείχος, Μετόχι	927/Δ α/ 24.10.1997 Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

2.5 Προβλήματα ρύπανσης

Προβλήματα ρύπανσης στην περιφέρεια του Δήμου υπάρχουν, μερικά από τα οποία είναι ιδιαίτερα σημαντικά. Αυτά αφορούν κυρίως στη διαχείριση των απορριμμάτων, στη διάθεση των οικιακών αποβλήτων, στη

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

διαχείριση των αποβλήτων των μικρών βιοτεχνικών μονάδων που λειτουργούν στην περιοχή και κυρίως των ελαιουργείων.

Διαχείριση απορριμμάτων

Σύμφωνα με τη μελέτη «Τεχνικοοικονομική μελέτη για τη σκοπιμότητα και τη βιωσιμότητα της κεντρικής μονάδας επεξεργασίας αστικών στερεών αποβλήτων Περιφέρειας Κρήτης» που εκπονήθηκε για λογαριασμό του ΕΣΔΑΚ, η παραγωγή απορριμμάτων στην περιφέρεια του Δήμου Μινώα Πεδιάδας εκτιμάται ότι είναι:

ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ ΑΣΑ - πρόβλεψη 2009 (τόνοι/έτος)
Δ.Ε. Καστελλίου	1.200
Δ.Ε. Αρκαλοχωρίου	6.000
Δ.Ε. Θραψανού	1.000
ΔΗΜΟΣ Μινώα Πεδιάδας	8.200

Η παραγωγή αυτή αντιστοιχεί σε 25 περίπου τόνους την ημέρα.

Έχοντας υπόψη τον εγκεκριμένο περιφερειακό σχεδιασμό της Περιφέρειας Κρήτης που αφορά στη διαχείριση απορριμμάτων, ο Δήμος διαθέτει τα απορρίμματά του σε τρεις (3) διαφορετικούς ΧΥΤΑ. Συγκεκριμένα, η Δ.Ε. Αρκαλοχωρίου προβλέπεται να εξυπηρετείται από το ΧΥΤΑ Βιάννου (10^η Διαχειριστική Ενότητα), η Δ.Ε. Καστελλίου από το ΧΥΤΑ Χερσονήσου (9^η Διαχειριστική Ενότητα) και η Δ.Ε. Θραψανού από το ΧΥΤΑ Καζαντζάκη (9^η Διαχειριστική Ενότητα).

Ωστόσο ο ΧΥΤΑ Βιάννου, λόγω της μικρής έκτασής του, αδυνατεί να δεχθεί όλο τον όγκο των απορριμμάτων της Δ.Ε. Αρκαλοχωρίου. Για το λόγο αυτό, ένα μέρος των απορριμμάτων καταλήγει στο ΧΥΤΑ των Πέρα Γαλήνων. Σχετικές είναι οι αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου του πρώην Δήμου Αρκαλοχωρίου (αρ. 75/2010 & 151/2010), η αρ. 567/2009 απόφαση του Δ.Σ. του πρώην Δήμου Ηρακλείου και η αρ. 77/2009 απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΕΣΔΑΚ.

Όπως φαίνεται στον πίνακα με τις ποσότητες των παραγόμενων απορριμμάτων, η Δημοτική Ενότητα Αρκαλοχωρίου, παράγει το 75% του συνόλου των απορριμμάτων του Δήμου. Υπολογίζοντας παράλληλα την απόσταση του οικισμού Αρκαλοχωρίου, είτε από το ΧΥΤΑ των Πέρα Γαλήνων, είτε από το ΧΥΤΑ Βιάννου (28,5χλμ), είναι κατανοητό ότι υπάρχει μεγάλο κόστος μεταφοράς των απορριμμάτων.

Μείωση του κόστους μπορεί να υπάρξει με τη δημιουργία ενός (1) Σταθμού Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (Σ.Μ.Α.), στην περιοχή του Αρκαλοχωρίου, ο οποίος θα συγκεντρώνει όλα τα απορρίμματα του

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Δήμου. Από εκεί θα γίνεται η μεταφόρτωση των απορριμμάτων προς το ΧΥΤΑ που τελικά θα επιλεγεί στα πλαίσια του αναθεωρημένου περιφερειακού σχεδιασμού.

Ήδη ο Δήμος, στα πλαίσια της πρόσκλησης 4.7 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» στον άξονα προτεραιότητας 4 «Προστασία εδαφικών συστημάτων & διαχείριση αποβλήτων», έχει υποβάλει πρόταση η οποία αφορά στην προμήθεια κινητού σταθμού μεταφόρτωσης απορριμμάτων. Πιο συγκεκριμένα προτείνεται να δημιουργηθεί σταθμός που θα εξοπλιστεί με δύο (2) αυτοκίνητα ρυμουλκά (οδικοί ελκυστήρες) και με δύο (2) ημιρυμουλκούμενα (με υπερκατασκευή απορριμματοκιβωτίου με συμπίεσή). Το καθένα ωφέλιμη χωρητικότητα 50 - 60m³ και θα μπορεί να παραλάβει ωφέλιμο φορτίο απορριμμάτων βάρους τουλάχιστον 20.000 Kg.

Η οριστική λύση της διάθεσης των απορριμμάτων, αναμένεται να προκύψει με την ολοκλήρωση της αναθεώρησης του Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων στην Περιφέρεια Κρήτης. Ήδη στα πλαίσια της αναθεώρησης η Περιφέρεια Κρήτης από το Δεκέμβριο του 2010 έχει στη διάθεσή της τη μελέτη «Έρευνα και μελέτη για την αναθεώρηση του Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Περιφέρειας Κρήτης», που εκπόνησε για λογαριασμό της το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.

Στα πλαίσια της προστασίας του περιβάλλοντος, στη Δημοτική Ενότητα Αρκαλοχωρίου, έχουν υλοποιηθεί δράσεις που αφορούν στην αποκατάσταση παλαιών χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων. Ειδικότερα, στα πλαίσια της πράξης «Αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων Ν. Ηρακλείου, Ν. Ρεθύμνης, Περιφέρεια Κρήτης» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Περιβάλλον» και σε συνεργασία με τον ΕΣΔΑΚ πραγματοποιήθηκε η αποκατάσταση δύο (2) ΧΑΔΑ στις θέσεις «Κάτω Λενικά» της Τ.Κ. Σκινιά και «Σταυρός» της Τ.Κ. Παρτίρων.

Επίσης, το 2011 εντάχθηκε στο Ε.Π. «Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013» η πράξη «Αποκατάσταση Χώρου Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων στη θέση «Σαραφαλή Μάντρα» του Δήμου Αρκαλοχωρίου» (απόφαση ένταξης με αρ. πρωτ. οικ.165780/8-2-2011). Η πράξη αφορά στην αποκατάσταση του ΧΑΔΑ που λειτουργούσε δίπλα στον οικισμό Αρκαλοχωρίου και στον οποίο γινόταν η διάθεση των απορριμμάτων από σχεδόν όλα τα Διαμερίσματα του πρώην Δήμου Αρκαλοχωρίου.

Σύμφωνα με την έγκριση ένταξης, προβλέπεται να πραγματοποιηθούν οι απαραίτητες χωματουργικές εργασίες διαμόρφωσης και εξομάλυνσης του αναγλύφου, η κατασκευή έργων στεγάνωσης και εργασίες φύτευσης με φυτά, θάμνους και δέντρα. Ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης ανέρχεται σε 935.000,00€, με συγχρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Η δημοπρασία για την ανάδειξη αναδόχου, πραγματοποιήθηκε την 2^η Αυγούστου 2011 και μειοδότης αναδείχθηκε, σύμφωνα με την αρ. 94/2011 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, η εταιρία ΙΛΙΑΣ Α.Ε. με μέσο ποσοστό έκπτωσης 53,25%.

Αναμένεται η έκδοση της απόφασης προέγκρισης της σύμβασης από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη», ώστε να υπογραφεί η σχετική σύμβαση και να ξεκινήσει η υλοποίηση του έργου.

Παράλληλα με τις παραπάνω δράσεις, ο Δήμος συνεργάζεται με την **Ελληνική Εταιρία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης Α.Ε.**, υπό την επίβλεψη του **ΕΣΔΑΚ**. Στα πλαίσια της συνεργασίας προβλέπεται η συγκέντρωση ανακυκλώσιμων υλικών (πλαστικό, χαρτί, αλουμίνιο) σε ειδικούς κάδους, η συλλογή τους από απορριμματοφόρο και η μεταφορά τους στο Κέντρο Διαλογής και Ανάκτησης Υλικών, στην περιοχή Μάντρας του Δ. Ηρακλείου.

Διάθεση αποβλήτων(λυμάτων)-Αποχέτευση-Βιολογικοί Καθαρισμοί

Οι υφιστάμενες υποδομές εξυπηρετούν μέρος των κατοίκων του Δήμου, κυρίως στις δημοτικές ενότητες του Καστελλίου και του Θραψανού. Μεγάλο τμήμα μικρών οικισμών δεν εξυπηρετείται από οργανωμένα δίκτυα διαχείρισης των υγρών αποβλήτων.

Πιο συγκεκριμένα, στην περιφέρεια του Δήμου, λειτουργούν σήμερα δύο (2) μονάδες επεξεργασίας λυμάτων, στην Τοπική Κοινότητα Θραψανού και στην Τοπική Κοινότητα Καστελλίου.

Η μονάδα στο Θραψανό εξυπηρετεί τον οικισμό του Θραψανού, ενώ έχει κατασκευαστεί το 90% του αποχετευτικού δικτύου. Η μονάδα επεξεργασίας λυμάτων της Τοπικής Κοινότητας Καστελλίου λειτουργεί από το 2009 και εξυπηρετεί τους οικισμούς: Καστέλλι, Διαβαϊδέ, Πολυθέα, Σκλαβεροχώρι, Καρδουλιανό, Γαλενιανό, Αρχάγγελος, Απόστολοι, καθώς και τις εγκαταστάσεις του στρατιωτικού αεροδρομίου που υπάρχει στην περιοχή.

Όσον αφορά τα δίκτυα αποχέτευσης, στη δημοτική ενότητα Αρκαλοχωρίου, δίκτυο αποχέτευσης έχει κατασκευαστεί σε τμήμα του οικισμού του Αρκαλοχωρίου. Στους υπόλοιπους οικισμούς η διάθεση των αποβλήτων των νοικοκυριών (λύματα αποχέτευσης) πραγματοποιείται με απορροφητικούς, στην πλειοψηφία, βόθρους.

Στη δημοτική ενότητα Καστελλίου αποχετευτικό δίκτυο, έστω και σε υποτυπώδη μορφή υπάρχει σε όλους τους οικισμούς. Πιο συγκεκριμένα, ολοκληρωμένο αποχετευτικό δίκτυο διαθέτουν οι Τοπικές Κοινότητες:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

- * Αποστόλων (ποσοστό κάλυψης 70%)
- * Αρχαγγέλου (ποσοστό κάλυψης 90% για τους οικισμούς Αρχαγγέλου & Σκλαβεροχωρίου και ποσοστό 70% για τον οικισμό Γαλενιανού)
- * Ασκών (διαθέτει χωριστικό αποχετευτικό δίκτυο)
- * Γερακίου (διαθέτει χωριστικό αποχετευτικό δίκτυο)
- * Ευαγγελισμού
- * Κασταμονίτσας (διαθέτει χωριστικό αποχετευτικό δίκτυο)
- * Καστελλίου (ποσοστό κάλυψης 100% για τους οικισμούς Διαβαιδέ, Καρδουλιανό και ποσοστό 85% για τον οικισμό Καστελλίου)
- * Λιλιανού (διαθέτει χωριστικό αποχετευτικό δίκτυο)
- * Λύττου (διαθέτει χωριστικό αποχετευτικό δίκτυο)
- * Μαθιάς (ποσοστό κάλυψης 50%)
- * Πολυθέας (ποσοστό κάλυψης 90%)
- * Σμαρίου (διαθέτει χωριστικό αποχετευτικό δίκτυο)

Στη δημοτική ενότητα Θραψανού αποχετευτικό δίκτυο, έχει κατασκευαστεί σε όλους τους οικισμούς, εκτός από τον οικισμό του Γαλατά της Τ.Κ. Βόνης. Πιο συγκεκριμένα, ολοκληρωμένο αποχετευτικό δίκτυο διαθέτουν οι Τοπικές Κοινότητες:

- * Θραψανού (ποσοστό κάλυψης 90%)
- * Βόνης (ποσοστό κάλυψης 70% για τον οικισμό της Βόνης). Επίσης έχει κατασκευαστεί και λειτουργεί σπητική δεξαμενή / αντλιοστάσιο, το οποίο οδηγεί τα λύματα στη Μονάδα Επεξεργασίας Λυμάτων που λειτουργεί στον οικισμό του Θραψανού.
- * Σαμπά (ποσοστό κάλυψης 100%)
- * Ζωφόρων (ποσοστό κάλυψης 100%)

Τα τελευταία δύο (2) χρόνια (2010-2011), έχουν ενταχθεί σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα έργα που αφορούν στη διαχείριση και διάθεση αποβλήτων, τα οποία θα βελτιώσουν σημαντικά την υφιστάμενη κατάσταση. Πιο συγκεκριμένα στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης & Νήσων Αιγαίου 2007-2013, έχουν ενταχθεί οι ακόλουθες πράξεις:

1. Βιολογικός καθαρισμός και κεντρικός αγωγός λυμάτων οικισμού Σμαρίου (αρ. πρωτ. απόφασης ένταξης 1958/21-06-2011 της Ενδιάμεσης Διαχειριστικής Αρχής της Περιφέρειας Κρήτης), με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης ανέρχεται σε 293.713,61€. Η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη ανέρχεται σε 230.791,55€ και το ποσό της ίδιας συμμετοχής ανέρχεται σε 38.591,70€.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του εγκεκριμένου Τεχνικού Δελτίου Πράξης, το οποίο συνοδεύει την απόφαση ένταξης προβλέπεται να υλοποιηθούν:

α) Η προμήθεια και εγκατάσταση ενός (1) προκατασκευασμένου συστήματος επεξεργασίας λυμάτων για τον οικισμό του Σμαρίου.

β) Η ηλεκτροδότηση της εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων και των αντλιοστασίων από τη ΔΕΗ.

2. **Βιολογικός καθαρισμός και κεντρικός αγωγός λυμάτων οικισμών Γερακίου - Αρμάχας** (αρ. πρωτ. απόφασης ένταξης 2708/10-08-2011 της Ενδιάμεσης Διαχειριστικής Αρχής της Περιφέρειας Κρήτης), με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης ανέρχεται σε 635.150,72€. Η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη ανέρχεται σε 506.382,70€ και το ποσό της ίδιας συμμετοχής ανέρχεται σε 77.121,63€.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του εγκεκριμένου Τεχνικού Δελτίου Πράξης, το οποίο συνοδεύει την απόφαση ένταξης προβλέπεται να υλοποιηθούν:

α) Η κατασκευή των αντλιοστασίων και των εξωτερικών αποχετευτικών δικτύων ακαθάρτων στους οικισμούς Γερακίου - Αρμάχας.

β) Η προμήθεια και εγκατάσταση ενός (1) προκατασκευασμένου συστήματος επεξεργασίας λυμάτων για τους οικισμούς Γεράκι - Αρμάχα.

γ) Η ηλεκτροδότηση της εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων και των αντλιοστασίων από τη ΔΕΗ.

3. **Βιολογικός καθαρισμός και κεντρικός αγωγός λυμάτων οικισμών Κασταμονίτσας - Αμαριανού** (αρ. πρωτ. απόφασης ένταξης 2709/10-08-2011 της Ενδιάμεσης Διαχειριστικής Αρχής της Περιφέρειας Κρήτης), με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης ανέρχεται σε 742.483,23€. Η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη ανέρχεται σε 591.144,90€ και το ποσό της ίδιας συμμετοχής ανέρχεται σε 90.856,96€.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του εγκεκριμένου Τεχνικού Δελτίου Πράξης, το οποίο συνοδεύει την απόφαση ένταξης, προβλέπεται να υλοποιηθούν:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

α) Η κατασκευή των αντλιοστασίων και των εξωτερικών αποχετευτικών δικτύων ακαθάρτων στους οικισμούς Κασταμονίτσας - Αμαριανού.

β) Η προμήθεια και εγκατάσταση ενός (1) προκατασκευασμένου συστήματος επεξεργασίας λυμάτων για τους οικισμούς Κασταμονίτσα - Αμαριανό.

γ) Η ηλεκτροδότηση της εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων και των αντλιοστασίων από τη ΔΕΗ.

Τα παραπάνω αναφερόμενα έργα βρίσκονται στο στάδιο της προέγκρισης δημοπράτησης και εκτιμάται ότι θα έχουν δημοπρατηθεί μέχρι το τέλος του έτους 2011 και το φυσικό αντικείμενο θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2012.

Παράλληλα με τις παραπάνω πράξεις, στον Άξονα Προτεραιότητας 2: «Προστασία και Διαχείριση Υδατικών Πόρων» του Ε.Π. «Περιβάλλον & αειφόρος ανάπτυξη 2007-2013», έχει ενταχθεί η πράξη **«Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης και εγκατάστασης επεξεργασίας λυμάτων οικισμού Αρκαλοχωρίου»** (απόφαση ένταξης με αρ. πρωτ. 17762/16-04-2010 της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Ε.Π. «Περιβάλλον & αειφόρος ανάπτυξη 2007-2013» του Υπουργείου Ενέργειας, Περιβάλλοντος & Κλιματικής Αλλαγής), με συγχρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της πράξης ανέρχεται σε 11.258.828,00€ (με ΦΠΑ). Η συνολική επιλέξιμη δημόσια δαπάνη από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ανέρχεται σε 9.461.200,00€ από την οποία το ποσό των 1.265.378,67€ αποτελεί ίδια δημόσια συμμετοχή.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του εγκεκριμένου Τεχνικού Δελτίου Πράξης, το οποίο συνοδεύει την απόφαση ένταξης, το έργο αποτελείται από δύο (2) επιμέρους τμήματα:

* Τμήμα Α: δίκτυα αποχέτευσης, που αφορά στην κατασκευή αποχετευτικών αγωγών συλλογής λυμάτων στον οικισμό του Αρκαλοχωρίου, καθώς και των αγωγών μεταφοράς τους στην Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων. Προβλέπεται ότι το συνολικό μήκος: α) των εσωτερικών δικτύων αποχέτευσης θα είναι 31.153μ, β) των αγωγών μεταφοράς προς την Ε.Ε.Λ. 2.152μ.

* Τμήμα Β: Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων, που αφορά στη σύνταξη μελέτης εφαρμογής του έργου και στην κατασκευή της Εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων, με δυναμικότητα 7.500 Ι.Κ. (με ορίζοντα 20ετίας). Επίσης, προβλέπεται η κατασκευή του αγωγού μεταφοράς των επεξεργασμένων λυμάτων (μήκους 5.300μ) προς τον αποδέκτη διάθεσης.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Το έργο δημοπρατήθηκε την 21/09/2010, με κριτήρια κατακύρωσης τη συμφερότερη προσφορά. Μέχρι σήμερα έχει ολοκληρωθεί το μεγαλύτερο τμήμα της αξιολόγησης των προσφορών και αναμένεται μέχρι το τέλος Οκτωβρίου 2011 να προκύψει μειοδότης για το έργο.

Τέλος, ο Δήμος Μινώα έχει καταθέσει πρόταση για τη χρηματοδότηση του έργου «Αποχετευτικά δίκτυα οικισμού Τσουτσούρου και Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων» (αρ. πρωτ. 166906/23-03-2011), στον Άξονα Προτεραιότητας 2: «Προστασία και Διαχείριση Υδατικών Πόρων» του Ε.Π. «Περιβάλλον & αειφόρος ανάπτυξη 2007-2013». Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται σε 2.465.340,00€ (ΦΠΑ) και περιλαμβάνει τα ακόλουθα τρία (3) υποέργα:

- * Κατασκευή α) των εσωτερικών δικτύων αποχέτευσης του οικισμού (μήκους 4.388μ) β) του συλλεκτήριου αγωγού προς την Ε.Ε.Α. (μήκους 1.230,20μ) και γ) τον καταθλιπτικό αγωγό (μήκους 1.904μ).
- * Κατασκευή Εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων δυναμικότητας 2.210 Ι.Κ. (με ορίζοντα 20ετίας).
- * Υπηρεσίες τεχνικού συμβούλου.

Πρέπει να σημειωθεί ότι σε όλα τα παραπάνω έργα, έχοντας υπόψη τις σχετικές προγραμματικές συμβάσεις που έχουν υπογραφεί, «Κύριος των έργων» είναι η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης του Δήμου Μινώα Πεδιάδας και «Φορέας Υλοποίησης» είναι ο Δήμος, καθώς η ΔΕΥΑΜΠ δε διαθέτει διαχειριστική επάρκεια.

Διάθεση αποβλήτων ελαιουργείων

Το ελαιόλαδο αποτελεί το κύριο παραγόμενο προϊόν της περιοχής. Η παραγωγή πραγματοποιείται σε ελαιουργεία τα οποία λειτουργούν σχεδόν σε κάθε οικισμό του Δήμου.

Η ρύπανση του αέρα από τη λειτουργία των μονάδων είναι περιορισμένη και εντοπίζεται μονάχα την περίοδο από Δεκέμβριο έως Μάρτιο. Η σημαντικότερη όμως επιβάρυνση αφορά στη διάθεση των αποβλήτων τους (κατσίγαρος και πυρήνα).

Ειδικά για τον κατσίγαρο, δεν έχουν βρεθεί λύσεις για την εκμετάλλευσή του. Σήμερα, η διάθεσή του, πραγματοποιείται σε ανοικτούς λάκκους, συνήθως κοντά στα ελαιουργεία. Οι λάκκοι όμως αυτοί δε διαθέτουν τις απαραίτητες επενδύσεις (μεμβράνες προστασίας κα), με αποτέλεσμα να προκαλούνται προβλήματα ρύπανσης του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα, με ότι αυτό συνεπάγεται.

Στην περίπτωση της πυρήνας, η εκμετάλλευσή της πραγματοποιείται από τις μονάδες των πυρηνελαιουργείων που λειτουργούν στην Κρήτη. Η λειτουργία των πυρηνελαιουργείων όμως δημιουργεί επιπλέον ρύπανση σε μεγαλύτερο βαθμό.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Στην περιφέρεια του Δήμου, λειτουργεί σήμερα ένα πυρηνελαιουργείο στην Τ.Κ. Καστελλιανών, για τη λειτουργία του οποίου όμως ο Δήμος είναι αντίθετος. Η μονάδα έχει προκαλέσει σοβαρά προβλήματα ρύπανσης στη γύρω περιοχή (καταστροφή χλωρίδας, εκπομπές ρυπογόνων σωματιδίων κα) και ο Δήμος κάνει ενέργειες για τη διακοπή της λειτουργίας της.

2.6 Βασικές Υποδομές-Δίκτυα

2.6.1. Οδικό δίκτυο

Ένα από τα κοινά χαρακτηριστικά ολόκληρης της περιοχής του Δήμου Μινώα Πεδιάδας, είναι το ανάγλυφο,με επακόλουθα προβλήματα προσβασιμότητας, η ένταση των οποίων ποικίλει. Επίσης προβλήματα δημιουργούνται στον τομέα των υποδομών. Στον τομέα των βασικών τεχνικών υποδομών, υπάρχει η ανάγκη άμεσης βελτίωσης του οδικού δικτύου που συνδέει τα δημοτικά διαμερίσματα με την έδρα του Δήμου, αλλά και μεταξύ τους καθώς επίσης και η αγροτική οδοποιία είναι ελλιπής.

Η σημερινή κατάσταση του οδικού δικτύου δεν είναι ικανοποιητική με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα τόσο στην εξυπηρέτηση των δημοτών όσο και στην τουριστική ανάπτυξη της περιοχής. Τα προβλήματα της ενδοδημοτικής οδοποιίας, γίνονται εντονότερα κατά τη χειμερινή περίοδο και κατά συνέπεια απαιτείται συντήρηση του οδοστρώματος καθώς και νέα τεχνικά έργα που θα διευκολύνουν την επικοινωνία μεταξύ των οικισμών του Δήμου .

Οι έδρες των δημοτικών ενοτήτων Αρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Θραψανού βρίσκονται σε αντίστοιχη απόσταση από το αστικό κέντρο του Ηρακλείου . Για τη Δημοτική ενότητα Καστελλίου σε γενικές γραμμές, η κατάσταση του οδικού δικτύου χαρακτηρίζεται καλή. Τα ασφαλτοστρωμένο μήκος του κυρίου οδικού δικτύου ανέρχεται σε 51 χ.λ.μ., από τα οποία τα 4 χ.λ.μ. είναι εθνική οδός, τα 42 είναι επαρχιακή οδός και τα 6 περίπου είναι Κοινοτική οδός.

Συγκεκριμένα, ο οικισμός του Καστελλίου συνδέεται με δύο οδικούς άξονες με το Ηράκλειο: α) Ηράκλειο - Χερσόνησος - Καστέλλι μήκους 39 χιλιομέτρων και β) Ηράκλειο - Άγιες Παρασκιές - Καστέλλι μήκους 36 χιλιομέτρων. Ο πρώτος οδικός άξονας που αναφέρθηκε αναβαθμίζεται τα τελευταία χρόνια μέσω της δημιουργίας του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης, αλλά το τμήμα από Χερσόνησο - Καστέλλι μήκους 16 χιλιομέτρων εξακολουθεί να παρουσιάζει προβλήματα και να μην επαρκεί για την κυκλοφορία που διαθέτει.

Ο οικισμός του Αρκαλοχωρίου , απέχει από το αστικό κέντρο του Ηρακλείου 30 χιλιόμετρα μέσω του οδικού άξονα Ηράκλειο - Αρκαλοχώρι - Βιάννος. Ο άξονας αυτός παρουσιάζει υψηλή κυκλοφορία οχημάτων και με την ολοκλήρωση της νέας επαρχιακής οδού Ηρακλείου - Βιάννου, μειώθηκε αισθητά ο χρόνος ,μεταξύ του

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

οικισμού Αρκαλοχωρίου και του Ηρακλείου. Αναμένεται επίσης, η κατασκευή και ολοκλήρωση συνδετήριων γεφυρών. Πριν από πέντε χρόνια η σύνδεση αφορούσε την παλιά επαρχιακή οδό, η οποία μέχρι τον οικισμό του Αρκαλοχωρίου είχε μήκος 33χλμ, η κατάσταση της οποίας, ήταν μέτρια.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της μελέτης / κατασκευής βρίσκονται τα ακόλουθα τμήματα νέων οδικών αξόνων ή σημαντικά βελτιούμενων υφιστάμενων οδών:

α). Σύνδεση Ηρακλείου - Μάρθας αποτελεί αυτοκινητόδρομο με ταχύτητα 80 Km/ώρα και πλάτους οδοστρώματος 12,50 m.

β). Σύνδεση Χερσονήσου - Αρκαλοχωρίου, αποτελεί αυτοκινητόδρομο ταχύτητα 80 Km /ώρα και πλάτους οδοστρώματος 12,50 m.

γ). Σύνδεση Ηρακλείου - Πύργου διαμέσου της Οδικής Σύνδεσης Ηρακλείου - Μάρθας στο τμήμα από Ηράκλειο μέχρι τον κόμβο Κουνάβων.

Όλο το προαναφερθέν οδικό δίκτυο συνδέεται άμεσα και με το Νότιο Οδικό Άξονα της Κρήτης (Ν.Ο.Α.Κ.). Όπως είναι φυσικό, η περιοχή του Καστελίου, ευρισκόμενη στο κέντρο περίπου του Νομού Ηρακλείου, εξυπηρετείται αποτελεσματικά από το οδικό αυτό δίκτυο συνδεόμενη άμεσα με κάθε περιοχή του Νομού.

Αποστάσεις των εδρών των ΔΕ μεταξύ τους αλλά και από την πρωτεύουσα του νομού, το Ηράκλειο

ΔΗΜΟΣ	ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙ	ΚΑΣΤΕΛΛΙ	ΘΡΑΨΑΝΟ
ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙ	-	15	8
ΚΑΣΤΕΛΛΙ	15	-	6
ΘΡΑΨΑΝΟ	8	6	-
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	30	36	30

Οι κύριοι οδοί που διέρχονται από το Αρκαλοχώρι είναι: η επαρχιακή οδός Αρκαλοχωρίου - Μουσούτας - Μάρθας και Αρκαλοχωρίου - Αγ. Σεμνής - Παρτίρων. Επίσης, υπάρχουν δευτερεύουσες συνδέσεις, παράλληλες προς τις αναφερόμενες. Το υπόλοιπο οδικό δίκτυο είναι αγροτικοί δρόμοι, κυρίως χωματόδρομοι, οι οποίοι εξυπηρετούν την προσπέλαση των κατοίκων προς τα χωράφια τους.

Ο Δήμος στα πλαίσια της αναβάθμισης του τοπικού οδικού δικτύου κατάφερε να εντάξει στα πλαίσια του ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου το έργο «Βελτίωση δρόμου Πάρτιρα-Αμουργέλες» (αρ. ένταξης 1396-27/06/2011), συνολικού προϋπολογισμού 3.610.000,00 ευρώ.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Πίνακας: Χιλιομετρικές αποστάσεις οικισμών από τον οικισμό του Αρκαλοχωριού

Οικισμός	Απόσταση από έδρα Δημοτικής Ενότητας Αρκαλοχωριού σε (χλμ)	Πρωτεύον οδικό δίκτυο	Δευτερεύον οδικό δίκτυο
Γαρίπα	9	-	9
Δεμάτι	15	-	15
Ίνι	8	-	8
Καραβάδω	17	6	11
Κασσάνοι	11	4	5
Κάτω Καστελλιανά	15	1	14
Λευκοχώρι	5	-	5
Νιπιδιτός	7	6	1
Παναγιά	10	10	-
Πανόραμα	14	9	5
Πάρτιρα	5	-	5
Σκινιάς	14	-	14

Πηγή: Προκαταρκτική μελέτη «Σχέδιο παρεμβάσεων διαχείρισης - αποκατάστασης οικοσυστημάτων των ταμιευτήρων Δ. Αρκαλοχωριού Αμουργελλών - Παρτίρων - Σκινιά»

ΕΔΡΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ	ΤΟΠΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΑΠΟΣΤΑΣΗ σε km
Θραψανό	Βόνης	4,30
Θραψανό	Ζωφόρων	4,10
Θραψανό	Σαμπά	6,10
Καστέλλι	Αμαριανού	7,20
Καστέλλι	Αποστόλων	4,10
Καστέλλι	Αρχάγγελου	1,80
Καστέλλι	Ασκών	8,90
Καστέλλι	Γερακίου	7,50
Καστέλλι	Ευαγγελίσμου	4,00

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Καστέλλι	Καρουζανού	4,10
Καστέλλι	Κασταμονίτσας	6,50
Καστέλλι	Λιλιανού	3,00
Καστέλλι	Λύτου	3,50
Καστέλλι	Μαθιάς	10,00
Καστέλλι	Πολυθέας	0,65
Καστέλλι	Σμαρίου	7,40

Εκτός από τα οδικά δίκτυα που αναπτύχθηκαν παραπάνω σε σχέση με την προσβασιμότητα της περιοχής, η κατάσταση στις βασικές υποδομές ύδρευσης, αποχέτευσης, απορριμμάτων, βιολογικών καθαρισμών αλλά και η ύπαρξη ή ανυπαρξία μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος παρουσιάζονται στην ενότητα που ακολουθεί.

2.6.2. Δίκτυο Ύδρευσης:

Οι περιοχές που γειτνιάζουν με ορεινούς όγκους παρουσιάζουν λιγότερα προβλήματα στους υδάτινους πόρους συγκριτικά με αυτές που διαθέτουν ομαλότερο ανάγλυφο και εφαρμόζουν περισσότερο εντατικές μορφές γεωργίας με αποτέλεσμα να καταναλώνουν μεγαλύτερο μέρος του διαθέσιμου ύδατος και σε χρήσεις άρδευσης. Σε όλη την περιοχή του Δήμου υπάρχει τουλάχιστον εποχιακή αδυναμία αντιμετώπισης της ζήτησης, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Η ύδρευση του Δήμου Μινώα Πεδιάδας γίνεται από γεωτρήσεις και πηγές . Επίσης σοβαρά προβλήματα παρουσιάζονται στα δίκτυα ύδρευσης κυρίως λόγω της ηλικίας τους, αλλά και της μη ικανοποιητικής συντήρησης τους. Η κάλυψη του δικτύου είναι πλήρης ενώ η ποσότητα του νερού δεν επαρκεί, ειδικά τους θερινούς μήνες που υπάρχει υπερκατανάλωση.

Στο πεπαλαιωμένο και τεράστιο σε έκταση δίκτυο ύδρευσης (διανομής και τροφοδοσίας) παρατηρείται συχνά η εμφάνιση βλαβών και δυσλειτουργιών και απαιτείται προσπάθεια σε καθημερινή βάση για την προληπτική συντήρηση και την αποκατάσταση τους. Το κόστος άντλησης του νερού, το κόστος επισκευών και συντηρήσεων του υδρευτικού συστήματος και οι αποσβέσεις των υποδομών ξεπερνούν το 50% των εξόδων.

Η Δ.Ε.Υ.Α.ΜΠ που έχει αναλάβει το έργο της διαχείρισης του νερού, βρίσκεται στην προσπάθεια της υδροδότησης και των 71 οικισμών του Δήμου Μινώα Πεδιάδας με συνολικό πληθυσμό 20.332 κατοίκους. Το πόσιμο νερό αντλείται από 40 γεωτρήσεις και 50 πηγές με τα ανάλογα αντλητικά συγκροτήματα και καταλήγει σε 88 δεξαμενές συνολικής χωρητικότητας 6.000 κυβικών μέτρων νερού. Το νερό φτάνει στους υδρολήπτες μέσω ενός εκτενούς δικτύου (τροφοδοσίας και διανομής νερού) που περιλαμβάνει 12.836 συνδέσεις, ενώ το μήκος των αγωγών ξεπερνά τα 402.500 μέτρα.

2.6.3 Δίκτυο Άρδευσης:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Μινώα Πεδιάδας , η άρδευση συνιστά την πλέον σημαντική χρήση των υδάτινων πόρων. Η αρδευτική ζήτηση είναι η κυριότερη ανάγκη που πρέπει να καλυφθεί ετησίως, γεγονός που δυσχεραίνεται από την έντονη εποχικότητα της ζήτησης αυτής, η οποία εμφανίζεται την θερινή περίοδο όταν η προσφορά ύδατος μέσω των βροχοπτώσεων είναι ελάχιστη έως μηδενική.

Η συμμετοχή του γεωργικού τομέα εξακολουθεί να είναι σημαντική στην οικονομία του Δήμου.Από τις σημαντικότερες βελτιώσεις στην αγροτική οικονομία κατά τα τελευταία χρόνια υπήρξε η αύξηση των αποδόσεων της ελαιοκαλλιέργειας που οφείλεται στη βελτίωση της τεχνικής της καλλιέργειας.

Το χρησιμοποιούμενο στις αρδεύσεις νερό προέρχεται κατά κύριο λόγο από υπόγεια νερά. Η υπερβολική όμως χρήση των νερών του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα εγκυμονεί κινδύνους υποβιβασμού της στάθμης, εξάντλησης των αποθεμάτων ή ακόμη και εισροής θαλάσσιου νερού στις παράκτιες περιοχές με κίνδυνο καταστροφής των καλλιεργειών και των εδαφών. Οι περιοχές που γειτνιάζουν με ορεινούς όγκους παρουσιάζουν λιγότερα προβλήματα στους υδάτινους πόρους συγκριτικά με αυτές που διαθέτουν ομαλότερο ανάγλυφο και εφαρμόζουν περισσότερο εντατικές μορφές γεωργίας με αποτέλεσμα να καταναλώνουν μεγαλύτερο μέρος του διαθέσιμου ύδατος και σε χρήσεις άρδευσης.

Στη συνολική έκταση του Δήμου Μινώα Πεδιάδας των 398,4 χιλιάδων στρεμμάτων, στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζεται αναλυτικά το σύνολο της αρδευόμενης έκτασης, το οποίο λόγο της ελαιοκαλλιέργειας είναι αρκετά σημαντικό και ανέρχεται στο 42%.

Πίνακας με ποσοστά καλλιεργούμενης έκτασης και ποσοστά αρδευόμενης έκτασης στο Δήμο Μινώα Πεδιάδας

Δημοτική ενότητα	Συνολική έκταση του Δήμου σε χιλιάδες στρέμματα	Καλλιεργούμενη έκταση Δήμου σε χιλιάδες στρέμματα	Ποσοστό καλλιεργούμενης έκτασης	Αρδευόμενη έκταση σε χιλιάδες στρέμματα	Ποσοστό Αρδευόμενης έκτασης
Αρκαλοχώρι	238,7	153,0	64%	68,8	45%
Καστέλλι	122,5	45,3	37%	11,5	25,3%
Θραψανό	37,3	16,8	59,5%	10,0	59,5%
Δήμος Μινώα Πεδιάδας	398,5	215,1	54%	90,3	42,0%

Το παραπάνω ποσοστό για την κάλυψη των αναγκών άρδευσης καλύπτεται από γεωτρήσεις που αριθμούν τις 68 στο σύνολο του Δήμου και από τα φράγματα και τις λιμνοδεξαμενές στην περιοχή του Δήμου, όπως αποτυπώνεται στον πίνακα που ακολουθεί.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Δημοτική Ενότητα	Αριθμός Γεωτρήσεων	Παροχή κυβικών ανά ώρα
Αρκαλοχώρι	27	1011
Καστέλλι	32	500
Θραψανό	9	351
Σύνολο Δήμου	68	1862

Στο Δήμο Μινώα Πεδιάδας έχουν κατασκευαστεί τα φράγματα-λιμνοδεξαμενές που απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα και καλύπτουν ένα πολύ σημαντικό ποσοστό των αρδευτικών αναγκών.

Τοπικό Διαμέρισμα	Λιμνοδεξαμενή/Φράγμα	Χωρητικότητα σε κυβικά
Καρaráβω	Λιμνοδεξαμενή	100.000
Σκινιάς	Λιμνοδεξαμενή	609.000
Πανόραμα	Φράγμα	1.200.000
Πάρτηρα	Φράγμα	380.000
Αμουργελλών	Φράγμα	882.000
Ίνι	Φράγμα	2.050.000
Σύνολο κυβικών		5.221.000

Δημοτική ενότητα	Θεωρητικές ανάγκες	Σημερινή διάθεση κυβικών	Θεωρητική Δυνατότητα παροχής για 24 ώρες	Θεωρητική παροχή 60%(15 ώρες X 300 ημέρες το χρόνο)
Αρκαλοχώρι	13.500.000	5.000.000	12.500.000	7.500.000
Καστέλλι	3.420.000	700.000	4.300.000	2.500.000
Θραψανό	2.080.000	600.000	3.000.000	1.800.000
Σύνολο	19.000.000	6.300.000	19.800.000	11.800.000

Τέλος, να σημειώσουμε ότι έχει ήδη εκπονηθεί η μελέτη του νέου Φράγματος Μπαδιά, στο τοπικό διαμέρισμα Παρτίρων και σχεδιάζεται η κατασκευή νέου φράγματος χωρητικότητας 2.342.150 κυβικών μέτρων νερού για την ικανοποίηση των ολοένα αυξανόμενων αναγκών άρδευσης των καλλιεργούμενων εκτάσεων του Δήμου. Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνεται ο όγκος των κυβικών νερού που απαιτούνται για την πλήρη κάλυψη των αναγκών του Δήμου σε σχέση με τα κυβικά νερού που σήμερα μπορούν να διατεθούν για τις ανάγκες της άρδευσης και το συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι καλύπτεται περίπου στο μισό το ποσοστό των αρδευτικών αναγκών .

3) Κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός

- 3.1 Πληθυσμιακές μεταβολές**
- 3.2 Σύνθεση πληθυσμού (φύλο, ηλικία, εκπαίδευση)**
- 3.3 Δομές κοινωνικής υποστήριξης**
- 3.4 Υποδομές εκπαίδευσης**
- 3.5 Ειδικές πληθυσμιακές ομάδες (π.χ. ΑμΕΑ, πρόσφυγες, αθίγγανοι)**
- 3.6 Πολιτιστική υποδομή και δραστηριότητες**
- 3.7 Αθλητικοί χώροι**

3.1 Πληθυσμιακές μεταβολές

Τα πληθυσμιακά στοιχεία του δήμου παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα με τις μεταβολές που παρατηρήθηκαν κατά την τελευταία δεκαετία ανά Δημοτική Ενότητα αλλά και στο σύνολο του Δήμου, σε σχέση με το Νομό Ηρακλείου και την Περιφέρεια Κρήτης.

Η δημοτική ενότητα Αρκαλοχωρίου παρουσιάζει αρνητική δημογραφική εξέλιξη με ποσοστό μείωσης 0,25%, ενώ οι δημοτικές ενότητες Καστελλίου και Θραψανού παρουσιάζουν θετική δημογραφική εξέλιξη, ιδιαίτερα μικρή σε σχέση με το Νομό και την Περιφέρεια Κρήτης. Η πληθυσμιακή διακύμανση που παρατηρείται την τελευταία δεκαετία (1991-2001), για το σύνολο του Δήμου Μινώα Πεδιάδας είναι οριακά θετική με ποσοστό 0,04%

Πίνακας 3.1.1: Πληθυσμός του δήμου στο σύνολο του αλλά και ανά Δημοτική ενότητα και πληθυσμιακές μεταβολές αυτού την δεκαετία 1991 - 2001.

	Πληθυσμός 1991	Πληθυσμός 2001	Ποσοστό μεταβολής
ΔΕ ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	11.173	10.897	- 0,25 %
ΔΕ ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ	5.884	6.819	1,6 %
ΔΕ ΘΡΑΨΑΝΟΥ	2.368	2.616	1,05 %
ΔΗΜΟΣ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ	19.425	20.332	0,04%
ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	264.906	292.489	10,41%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	540.054	601.131	11,31%

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Επισυνάπτεται **χάρτης** ,στον οποίο απεικονίζεται η μεταβολή του πληθυσμού τη δεκαετία 1991-2001.

Αναλυτικότερα, οι μεταβολές του πληθυσμού ανά Δημοτικό Διαμέρισμα, μέσα στη δεκαετία, φαίνονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 3.1.2:Πληθυσμιακές μεταβολές στο Δήμο Μινώα Πεδιάδας,στη δεκαετία 1991-2001

Τοπικό Διαμέρισμα	Πραγματικός Πληθυσμός 1991	Πραγματικός πληθυσμός 2001
Δημοτική ενότητα Θραψανού	2.368	2.616
Δ.Δ. Θραψανού	1.240	1.424
Θραψανό	1.240	1.424
Δ.Δ. Βόνης	664	705
Βόνη	566	601
Γαλατάς	98	104
Δ.Δ. Ζωφόρων	297	341
Ζωφόροι	297	341
Δ.Δ. Σαμπά	167	146
Σαμπάς	154	127
Μονή Αγκαραθού	13	19
Δημοτική ενότητα Καστελίου	5.884	6.819
Δ.Δ. Καστελίου	1.388	1.791
Καστέλιον	1.374	1.692
Λαγός	14	99
Δ.Δ. Αμαριανού	280	321
Αμαριανόν	280	321
Δ.Δ. Αποστόλων	486	507
Απόστολοι	486	507
Δ.Δ. Αρχαγγέλου	433	485
Αρχάγγελος	299	326
Γαλενιανό	45	58
Σκλαβεροχώρι	89	101
Δ.Δ. Ασκών	319	320
Ασκοί	319	320

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Τοπικό Διαμέρισμα	Πραγματικός Πληθυσμός 1991	Πραγματικός πληθυσμός 2001
Δ.Δ. Γερακίου	562	485
Γεράκιον	418	375
Αρμάχα	144	110
Δ.Δ. Ευαγγελισμού	365	623
Ευαγγελισμός	365	623
Δ.Δ. Καρουζανών	200	124
Κάτω Καρουζανά	36	38
Άγνος	28	14
Άνω Καρουζανά	79	48
Μπιτζαριανό,το (τ.Πηγή,η)	57	24
Δ.Δ. Κασταμονίτσης	356	537
Κασταμονίτσα	347	516
Τοίχος	9	21
Δ.Δ. Λιλιανού	246	178
Λιλιανό	125	63
Αγία Παρασκευή	121	115
Δ.Δ. Λυττού (Ξιδά)	417	319
Λυττός,η (τ.Ξιδάς)	417	319
Δ.Δ. Μαθιάς	215	329
Μαθιά	215	329
Δ.Δ. Πολυθέας	243	382
Πολυθέα	221	364
Τζίγκουνα	22	18
Δ.Δ.Σμαρίου	374	418
Σμάρι	374	418
Δημοτική ενότητα Αρκαλοχωρίου	11.173	10.897
Δ.Δ. Αρκαλοχωρίου	3.672	3.927
Αρκαλοχώριον	2.881	3.346
Αγία Σεμνή	30	20
Αρχοντικό	219	186
Ζίντα	192	147
Μιλλιάρησιον	2	2
Μουσουτά	152	101
Χουμέριον	196	125
Δ.Δ.Γαρίπας	643	650
Γαρίπα	496	517
Δραπέτι	147	133

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Τοπικό Διαμέρισμα	Πραγματικός Πληθυσμός 1991	Πραγματικός πληθυσμός 2001
Δ.Δ. Δεματίου	417	417
Δεμάτι	417	391
Κρασάς	0	26
Δ.Δ. Ινίου	738	661
Ίνι	400	370
Μαχειρά	251	235
Μοναστηράκι	87	56
Δ.Δ. Καραβάδου	320	301
Καραβάδος	320	301
Δ.Δ. Κασάνου	541	538
Κασάνοι	252	228
Αυλή	289	310
Δ.Δ. Καστελλιανών	790	732
Κάτω Καστελλιανά	270	290
Άνω Καστελλιανά	226	193
Τσούτσουρος	113	115
Φαβριανά	93	83
Φίλιπποι	88	51
Δ.Δ. Λευκοχωρίου	466	405
Λευκοχώριον	254	186
Άνω Πουλιά	66	70
Καλόν Χωριό	71	56
Κάτω Πουλιά,	67	86
Χανδρού	8	7
Δ.Δ. Νιπιδιτού	651	615
Νιπιδιτός	345	282
Ρουσσοχώρια	306	333
Δ.Δ. Παναγίας	612	606
Παναγιά	612	606
Δ.Δ. Πανοράματος	580	496
Πανόραμα	212	183
Αμουργέλλες	277	233
Στείρονας	91	80
Δ.Δ. Παρτίρων	590	555
Πάρτιρα	445	404
Μικρά Επισκοπή	0	0
Μπαδιά	95	68
Τουρλωτή	50	83

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Τοπικό Διαμέρισμα	Πραγματικός Πληθυσμός 1991	Πραγματικός πληθυσμός 2001
Δ.Δ. Πατσιδέρου	271	278
Πατσιδέρος	271	278
Δ.Δ. Σκινιά	882	716
Σκινιάς	681	611
Βακιώται	45	22
Λαγούτα	156	83
Σύνολο Δήμου	19.425	20.332

3.2 Σύνθεση πληθυσμού

Πληθυσμός κατά φύλο, ηλικία και οικογενειακή κατάσταση

Πίνακας 3.2.1. :Οικογενειακή κατάσταση στο Δήμο Μινώα Πεδιάδας, στην Ελλάδα, την Κρήτη και το Νομό σύμφωνα με στοιχεία της απογραφής του έτους 2001

	ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΛΩΝ	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ									
		ΑΡΡΕΝΕΣ					ΘΗΛΕΙΣ				
		ΣΥΝΟΛΟ	ΑΓΑΜΟΙ	ΕΓΓΑΜΟΙ	ΧΗΡΟΙ	ΔΙΑΖΕΥ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΓΑΜΕΣ	ΕΓΓΑΜΕ	ΧΗΡΕΣ	ΔΙΑΖΕ
ΕΛΛΑΔΑ	10.964.020	5.427.682	2.423.871	2.746.283	126.290	131.238	5.536.338	1.923.860	2.723.158	652.180	237.140
ΚΡΗΤΗ	601.131	304.402	140.700	151.164	6.718	5.820	296.729	106.719	147.383	31.995	10.632
ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	292.489	147.322	68.884	73.045	2.980	2.453	145.167	53.687	72.187	14.321	4.972
ΔΗΜΟΣ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ	20.332	10.435	3.744	6.246	331	114	9.897	2.687	5.747	1.297	166
ΔΕ ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ	6.819	3.518	1.572	1.754	139	53	3.301	1.128	1.684	411	78
ΔΕ ΘΡΑΨΑΝΟΥ	2.616	1324	371	918	27	8	1292	619	647	23	3
ΔΕ ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	10.897	5.593	1801	3574	165	53	5.304	940	3.416	863	85

Πηγή:ΕΛ. ΣΤΑΤ 2001 επεξεργασία στοιχείων

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ**

Από το σύνολο του πληθυσμού της περιοχής του Δήμου Μινώα Πεδιάδας ,για το έτος 2001 :

- ο Ποσοστό **51,3%** αποτελούσαν άνδρες και **48,6%** γυναίκες. Τα αντίστοιχα ποσοστά σε επίπεδο Κρήτης για το έτος 2001 ήταν 50,63% για τους άνδρες και 49,36% για τις γυναίκες. Σε επίπεδο Ελλάδας τα ποσοστά αυτά κυμαίνονταν σε 49,5% για τους άνδρες και 50,5% για τις γυναίκες.
- ο Το σύνολο των άγαμων για την περιοχή ,είναι 6.431 άτομα ή ποσοστό **31,6 %** με αντίστοιχο ποσοστό για την Κρήτη 41,9% και για την Ελλάδα 39,6%.
- ο Το σύνολο των άγαμων ανδρών είναι 3.744 άτομα ή **35,8%** και οι γυναίκες είναι 2.687 άτομα ή **27,1%** .
- ο Το σύνολο των έγγαμων ήταν 11.993 ή **ποσοστό 57,6%** με αντίστοιχα ποσοστά Κρήτης 49,6% και Ελλάδας 49,8%.
- ο **Χήρες- χήροι** ήταν 1.628 άτομα ή **ποσοστό 8%** με αντίστοιχα ποσοστά για την Κρήτη **6,4%** και Ελλάδας **7,1%**.
- ο Το σύνολο των διαζευγμένων για την περιοχή ήταν 280 με ποσοστό **1,3%** , με αντίστοιχα ποσοστά για την Κρήτη 2,8% και για την Ελλάδα 3,3%. Από τα 280 άτομα τα 114 ήταν άνδρες και τα 166 γυναίκες.

Από τα παραπάνω προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα για την περιοχή του Δήμου Μινώα Πεδιάδας,σε σχέση με την Περιφέρεια Κρήτης και την Ελλάδα:

Το ποσοστό των άγαμων ατόμων είναι αρκετά χαμηλότερο (διαφορά 10 περίπου ποσοστιαίες μονάδες) σε σχέση με αυτό της Περιφέρειας και της χώρας.

- ✓ **Το ποσοστό μεταξύ άγαμων ανδρών και άγαμων γυναικών παρουσιάζει διαφοροποίηση**(άνδρες 35,8% , γυναίκες 27,1%).
- ✓ Οι χήρες και οι χήροι στην περιοχή του δήμου παρουσιάζουν ποσοστό 8% , αρκετά υψηλότερο από αυτό της Κρήτης(6,4%) και της Ελλάδας(7,1%).
- ✓ **Το μικρό ποσοστό των διαζευγμένων ατόμων** που εμφανίζεται στην περιοχή 1,3% σχέση με το 2,8% της Κρήτης και το 3,3% της Ελλάδας , σχετίζεται άμεσα με τα ήθη της περιοχής.

Ηλικιακή σύνθεση πληθυσμού

Τα αναλυτικά στατιστικά στοιχεία για την δημογραφική εξέλιξη στην περιοχή του Δήμου Μινώα Πεδιάδας , ακολουθούν τις τάσεις που παρουσιάζονται στο μεγαλύτερο ποσοστό της ελληνικής υπαίθρου.

Ακόμα και στις περιοχές που παρουσιάζεται αύξηση του πληθυσμού, η γήρανση αυτού αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό της δημογραφικής εξέλιξης. Χαρακτηριστικό της περιοχής είναι η έντονη τάση διαφυγής του

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ενεργού πληθυσμού στα αστικά κέντρα και η εγκατάλειψη της περιοχής, γεγονός το οποίο θα ανατραπεί με την κατασκευή του Νέου Διεθνούς Αεροδρομίου Καστελλίου.

Στους Πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται αναλυτικά δημογραφικά στοιχεία για κάθε Δημοτική ενότητα του Δήμου μας αλλά και συνολικά , σύμφωνα με την επεξεργασία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας για την απογραφή του 2001, καθώς και οι βασικότεροι δημογραφικοί δείκτες.

Πίνακας 3.2.3: Σύνθεση πληθυσμού Δημοτικής Ενότητας Αρκαλοχωρίου ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο(ΕΛ. ΣΤΑΤ 2001)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Νομός Ηρακλείου, Δημοτική ενότητα Αρκαλοχωρίου και Τοπικά Διαμερίσματα	Αμφοτέρων των φύλων							Σύνολο	Άρρενες							Σύνολο	Θήλειες							
	Σύνολο	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79		80 ετών και άνω	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79		80 ετών και άνω	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	292.489	50458	44838	68485	54684	28781	34783	9196	146375	26178	23780	34954	27580	13921	16093	3869	144850	24280	21058	33531	27104	14860	18690	5327
ΔΕ ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	10.897	1.622	1274	2182	1812	1424	2091	492	5593	845	699	1221	919	680	1003	226	5304	777	575	961	893	744	1088	226
Δ.Δ. Αρκαλοχωρίου	3927	739	539	944	688	408	477	132	2021	394	285	503	352	199	226	62	1906	345	254	441	336	209	251	70
Τ.Δ. Γαρίπας	650	64	65	124	91	120	156	30	341	37	39	68	45	61	76	15	309	27	26	56	46	59	80	15
Τ.Δ. Δερματίου	417	61	48	84	78	57	70	19	221	37	24	52	40	27	34	7	196	24	24	32	38	30	36	12
Τ.Δ. Ινίου	661	73	60	115	94	100	180	39	335	39	33	65	47	46	87	18	326	34	27	50	47	54	93	21
Τ.Δ. Καραβάδου	301	46	39	47	67	40	48	14	164	29	23	27	39	19	19	8	137	17	16	20	28	21	29	6
Τ.Δ. Κασάνου	538	85	63	91	105	66	110	18	269	41	32	51	58	32	45	10	269	44	31	40	47	34	65	8
Τ.Δ. Καστελιάσων	732	96	88	129	108	110	162	39	374	45	51	74	54	53	73	24	358	51	37	56	54	57	89	15
Τ.Δ. Λευκοχωρίου	405	37	33	66	60	64	125	20	187	17	20	33	26	24	61	6	218	20	13	33	34	40	64	14
Τ.Δ. Νιπιδητού	615	81	58	104	90	90	148	44	309	33	33	64	38	48	72	21	306	48	25	40	52	42	76	23
Τ.Δ. Παναγίας	606	70	49	121	92	81	154	39	320	35	28	76	50	36	77	18	286	35	21	45	42	45	77	21
Τ.Δ. Πανοράματος	496	72	80	95	68	76	89	16	264	33	52	54	33	34	52	6	232	39	28	41	35	42	37	10
Τ.Δ. Παρτίρων	555	54	55	83	106	87	147	23	288	28	32	48	54	45	71	10	267	26	23	35	52	42	76	13
Τ.Δ. Πατσιδερού	278	44	31	65	38	29	58	13	146	18	17	39	22	14	28	8	132	26	14	26	16	15	30	5
Τ.Δ. Σκινιά	716	100	66	114	127	96	167	46	354	59	30	67	61	42	82	13	362	41	36	47	66	54	85	33

Πίνακας 3.2.4 Σύνθεση πληθυσμού Δήμου Καστελλίου ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο

Δημοτική Ενότητα Καστελλίου και Τοπικά Διαμερίσματα	Αμφοτέρων των φύλων							Σύνολο	Άρρενες							Σύνολο	Θήλειες							
	Σύνολο	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79		80 ετών και άνω	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79		80 ετών και άνω	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
ΔΕ ΚΑΣΤΕΛΙΟΥ	6819	804	886	1383	1160	806	1341	439	3518	404	542	762	588	372	650	200	3301	400	344	621	572	434	691	239

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Τ.Δ. Καστελίου	1791	238	272	404	326	181	297	73	981	125	183	240	178	83	141	31	810	113	89	164	148	98	156	42
Τ.Δ. Αμαριανού	321	17	35	70	53	45	70	31	154	6	19	38	26	25	26	14	167	11	16	32	27	20	44	17
Τ.Δ. Αποστόλων	507	64	48	90	78	67	117	43	237	30	21	49	35	30	52	20	270	34	27	41	43	37	65	23
Τ.Δ. Αρχαγγέλου	485	51	60	94	103	65	79	33	237	19	35	49	47	35	38	14	248	32	25	45	56	30	41	19
Τ.Δ. Ασκών	320	42	47	60	52	34	66	19	164	21	25	31	28	17	33	9	156	21	22	29	24	17	33	10
Τ.Δ. Γερακίου	485	64	56	71	78	66	102	48	247	39	31	42	35	27	51	22	238	25	25	29	43	39	51	26
Τ.Δ. Ευαγγελισμού	623	83	106	121	118	73	93	29	320	44	68	56	60	33	44	15	303	39	38	65	58	40	49	14
Τ.Δ. Καρουζανών	124	10	14	17	26	15	33	9	67	5	8	12	13	7	17	5	57	5	6	5	13	8	16	4
Τ.Δ. Κασταμονίτης	537	65	57	154	86	55	92	28	271	29	32	85	43	26	43	13	266	36	25	69	43	29	49	15
Τ.Δ. Λιλιανού	178	20	13	33	26	26	45	15	86	12	6	17	12	12	21	6	92	8	716	14	14	24	9	
Τ.Δ. Λυπού (Ξιδά)	319	22	38	55	42	54	79	29	165	12	23	36	16	25	41	12	154	10	15	19	26	29	38	17
Τ.Δ. Μαθιάς	329	45	41	88	39	36	59	21	168	27	21	42	23	17	32	6	161	18	20	46	16	19	27	15
Τ.Δ. Πολυθέας	382	58	59	76	65	45	53	26	197	24	42	36	36	20	23	16	185	34	17	40	29	25	30	10
Τ.Δ. Σμαρίου	418	25	40	50	68	44	156	35	224	11	28	29	36	15	88	17	194	14	12	21	32	29	68	18

Πίνακας 3.2. 5 Σύνθεση πληθυσμού Δημοτικής Ενότητας Θραψανού ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο

Δημοτική Ενότητα Θραψανού	Αμφοτέρων των φύλων								Σύνολο	Άρρενες								Σύνολο	Θήλειες							
	Σύνολο	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω		0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω	0-14		15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω		
ΔΕ ΘΡΑΨΑΝΟΥ	2616	388	275	524	442	326	520	141	1324	209	133	290	228	158	236	70	1292	179	142	234	214	168	284	71		
Τ.Δ. Θραψανού	1424	237	158	300	234	172	258	65	713	124	77	156	118	87	120	31	711	113	81	144	116	85	136	34		
Τ.Δ. Βόνης	705	101	70	128	127	94	152	33	363	58	33	75	68	46	67	18	342	43	37	53	61	48	85	15		
Τ.Δ. Ζωφώρων	341	39	40	66	59	39	73	25	171	22	18	37	33	16	33	12	170	17	22	29	26	23	40	13		
Τ.Δ. Σαμπά	146	11	7	30	22	21	37	18	77	5	5	22	11	9	16	9	69	6	2	8	11	12	21	9		

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Συνολικός Πίνακας για τη Σύνθεση πληθυσμού Δήμου Μινώα Πεδιάδας ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο

Δήμος Μινώα Πεδιάδας	Αμφοτέρων των φύλων								Σύνολο	Άρρενες							Σύνολο	Θήλειες						
	Σύνολο	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω		0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω		0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
ΔΗΜΟΣ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ	20.332	2.814	2435	4089	3414	2556	3952	1072	10435	1458	1374	2273	1735	1210	1889	496	9897	1356	1061	1816	1679	1346	2063	536

Δείκτες γήρανσης , Νεανικότητας και εξάρτησης στο Δήμο Μινώα Πεδιάδας σύμφωνα με στοιχεία της απογραφής 2001

	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2001	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω	ΝΕΑΝΙΚΟ ΤΗΤΑ	ΓΗΡΑ ΝΣΗ	ΕΞΑΡΤΗΣΗ (%)
ΔΗΜΟΣ ΜΙΝΩΑ	20.332	2.814	2.435	4.089	3.414	2.556	3.952	1072	13,8	24,7	38,5
ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	292.489	50.458	44.838	68.485	54.684	28.781	34.783	9.196	17,25	15,17	32,28
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	601.131	101.975	138.198	132.527	61.910	81.826	68.759	15.936	16,96	16,26	33,22

Οι δημογραφικοί δείκτες που χρησιμοποιούνται είναι αυτοί της νεανικότητας, της γήρανσης και της εξάρτησης. Οι δείκτες υπολογίζονται από τις σχέσεις :

- Δείκτης νεανικότητας: πληθυσμός ηλικίας 0-14/ σύνολο πληθυσμού
- Δείκτης γήρανσης: πληθυσμός 65+ / σύνολο πληθυσμού
- Δείκτης εξάρτησης: (πληθυσμός ηλικίας 0-14) + (πληθυσμός 65+) / σύνολο πληθυσμού

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Από την ανάλυση των πινάκων που αφορούν την ποσοστιαία κατανομή κατά τάξεις ηλικιών ανά Νομό, Περιφέρεια και Δήμο, αποτυπώνεται ξεκάθαρα η εικόνα για τα χαρακτηριστικά της περιοχής, ως περιοχή της αγροτικής ενδοχώρας του Νομού Ηρακλείου:

- ✓ **Μικρότερη νεανικότητα κατά τρεις ήμισυ περίπου ποσοστιαίες μονάδες(3,5%) σε σχέση με το νομό Ηρακλείου αλλά και με την περιφέρεια, σύμφωνα με τα δημογραφικά στοιχεία της ΕΣΥΕ για το 2001.**
- ✓ **Η ποσόστωση των δεικτών για το Δήμο Μινώα Πεδιάδας, σε σχέση με αυτή του Νομού Ηρακλείου για το 2001 , παρουσιάζει σημαντική διαφοροποίηση, αφού ο δείκτης νεανικότητας για το δήμο είναι 13,8%,για τον Νομό Ηρακλείου είναι 17,25% και για την Περιφέρεια Κρήτης 16,96%.Πρόκειται για την ηλικιακή κατηγορία που κρατείται στην περιοχή από τον δευτερογενή και τριτογενή τομέα, κλάδοι οι οποίοι παραπαίουν αφού επηρεάζονται από το γενικότερο αρνητικό κλίμα του μειωμένου αγροτικού εισοδήματος.**
- ✓ **Αυξημένος δείκτης γήρανσης του πληθυσμού προκύπτει από τα δημογραφικά στοιχεία του 2001.Το ποσοστό αγγίζει 24,7% όταν σε επίπεδο Νομού εμφανίζεται μικρότερο της τάξης του 15,17%. Αυτό μεταφράζεται σαν μια δυνητική τάση διαφυγής του ενεργού πληθυσμού στα αστικά κέντρα και εγκατάλειψη της περιοχής.**
- ✓ **Ο δείκτης εξάρτησης για το 2001, για την περιοχή του Δήμου Μινώα Πεδιάδας είναι 38,5%, έναντι του 32,28% για τον Νομό Ηρακλείου και του 33,22% για την περιφέρεια Κρήτης.**
- ✓ **Ως προς τη σύνθεση κατά φύλο, διαπιστώνεται ότι στο Δήμο Μινώα Πεδιάδας, οι άνδρες υπερέχουν έναντι των γυναικών (ποσοστό ανδρών /γυναικών :51,3% :48,61%). Στη Δημοτική ενότητα Αρκαλοχωρίου, ο ανδρικός πληθυσμός κυμαίνεται στο ποσοστό του 51,3% : 48,6% στη Δημοτική Ενότητα Καστελλίου ποσοστό 51,5% : 48,4% και στη Δημοτική ενότητα Θραψανού 50,6% ποσοστό ανδρών και 49,3% ποσοστό γυναικών) παρουσιάζοντας αντίστροφη αναλογία από αυτή που υπάρχει σε εθνικό επίπεδο (49,5% : 50,5% αντιστοίχως).**

3) Κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός

3.1 Πληθυσμιακές μεταβολές

3.2 Σύνθεση πληθυσμού (φύλο, ηλικία, εκπαίδευση)

3.3 Δομές κοινωνικής υποστήριξης

3.4 Υποδομές εκπαίδευσης

3.5 Ειδικές πληθυσμιακές ομάδες (π.χ. ΑμΕΑ, πρόσφυγες, αθίγγανοι)

3.6 Πολιτιστική υποδομή και δραστηριότητες

3.7 Αθλητικοί χώροι

3.1 Πληθυσμιακές μεταβολές

Τα πληθυσμιακά στοιχεία του δήμου παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα με τις μεταβολές που παρατηρήθηκαν κατά την τελευταία δεκαετία ανά Δημοτική Ενότητα αλλά και στο σύνολο του Δήμου, σε σχέση με το Νομό Ηρακλείου και την Περιφέρεια Κρήτης.

Η δημοτική ενότητα Αρκαλοχωρίου παρουσιάζει αρνητική δημογραφική εξέλιξη με ποσοστό μείωσης 0,25%, ενώ οι δημοτικές ενότητες Καστελλίου και Θραψανού παρουσιάζουν θετική δημογραφική εξέλιξη, ιδιαίτερα μικρή σε σχέση με το Νομό και την Περιφέρεια Κρήτης. Η πληθυσμιακή διακύμανση που παρατηρείται την τελευταία δεκαετία (1991-2001), για το σύνολο του Δήμου Μινώα Πεδιάδας είναι οριακά θετική με ποσοστό 0,04%

Πίνακας 3.1.1: Πληθυσμός του δήμου στο σύνολο του αλλά και ανά Δημοτική ενότητα και πληθυσμιακές μεταβολές αυτού την δεκαετία 1991 - 2001.

	Πληθυσμός 1991	Πληθυσμός 2001	Ποσοστό μεταβολής
ΔΕ ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	11.173	10.897	- 0,25 %
ΔΕ ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ	5.884	6.819	1,6 %
ΔΕ ΘΡΑΨΑΝΟΥ	2.368	2.616	1,05 %
ΔΗΜΟΣ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ	19.425	20.332	0,04%
ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	264.906	292.489	10,41%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	540.054	601.131	11,31%

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Επισυνάπτεται **χάρτης** ,στον οποίο απεικονίζεται η μεταβολή του πληθυσμού τη δεκαετία 1991-2001.

Αναλυτικότερα, οι μεταβολές του πληθυσμού ανά Δημοτικό Διαμέρισμα, μέσα στη δεκαετία, φαίνονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 3.1.2:Πληθυσμιακές μεταβολές στο Δήμο Μινώα Πεδιάδας,στη δεκαετία 1991-2001

Τοπικό Διαμέρισμα	Πραγματικός Πληθυσμός 1991	Πραγματικός πληθυσμός 2001
Δημοτική ενότητα Θραψανού	2.368	2.616
Δ.Δ. Θραψανού	1.240	1.424
Θραψανό	1.240	1.424
Δ.Δ. Βόνης	664	705
Βόνη	566	601
Γαλατάς	98	104
Δ.Δ. Ζωφόρων	297	341
Ζωφόροι	297	341
Δ.Δ. Σαμπά	167	146
Σαμπάς	154	127
Μονή Αγκαραθού	13	19
Δημοτική ενότητα Καστελίου	5.884	6.819
Δ.Δ. Καστελίου	1.388	1.791
Καστέλιον	1.374	1.692
Λαγός	14	99
Δ.Δ. Αμαριανού	280	321
Αμαριανόν	280	321
Δ.Δ. Αποστόλων	486	507
Απόστολοι	486	507
Δ.Δ. Αρχαγγέλου	433	485
Αρχάγγελος	299	326
Γαλενιανό	45	58
Σκλαβεροχώρι	89	101
Δ.Δ. Ασκών	319	320
Ασκοί	319	320

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Τοπικό Διαμέρισμα	Πραγματικός Πληθυσμός 1991	Πραγματικός πληθυσμός 2001
Δ.Δ. Γερακίου	562	485
Γεράκιον	418	375
Αρμάχα	144	110
Δ.Δ. Ευαγγελισμού	365	623
Ευαγγελισμός	365	623
Δ.Δ. Καρουζανών	200	124
Κάτω Καρουζανά	36	38
Άγνος	28	14
Άνω Καρουζανά	79	48
Μπιτζαριανό,το (τ.Πηγή,η)	57	24
Δ.Δ. Κασταμονίτσης	356	537
Κασταμονίτσα	347	516
Τοίχος	9	21
Δ.Δ. Λιλιανού	246	178
Λιλιανό	125	63
Αγία Παρασκευή	121	115
Δ.Δ. Λυττού (Ξιδά)	417	319
Λυττός,η (τ.Ξιδάς)	417	319
Δ.Δ. Μαθιάς	215	329
Μαθιά	215	329
Δ.Δ. Πολυθέας	243	382
Πολυθέα	221	364
Τζίγκουνα	22	18
Δ.Δ.Σμαρίου	374	418
Σμάρι	374	418
Δημοτική ενότητα Αρκαλοχωρίου	11.173	10.897
Δ.Δ. Αρκαλοχωρίου	3.672	3.927
Αρκαλοχώριον	2.881	3.346
Αγία Σεμνή	30	20
Αρχοντικό	219	186
Ζίντα	192	147
Μιλλιάρησιον	2	2
Μουσούτα	152	101
Χουμέριον	196	125
Δ.Δ.Γαρίπας	643	650
Γαρίπα	496	517
Δραπέτι	147	133

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Τοπικό Διαμέρισμα	Πραγματικός Πληθυσμός 1991	Πραγματικός πληθυσμός 2001
Δ.Δ. Δεματίου	417	417
Δεμάτι	417	391
Κρασάς	0	26
Δ.Δ. Ινίου	738	661
Ίνι	400	370
Μαχειρά	251	235
Μοναστηράκι	87	56
Δ.Δ. Καραβάδου	320	301
Καραβάδος	320	301
Δ.Δ. Κασάνου	541	538
Κασάνοι	252	228
Αυλή	289	310
Δ.Δ. Καστελλιανών	790	732
Κάτω Καστελλιανά	270	290
Άνω Καστελλιανά	226	193
Τσούτσουρος	113	115
Φαβριανά	93	83
Φίλιπποι	88	51
Δ.Δ. Λευκοχωρίου	466	405
Λευκοχώριον	254	186
Άνω Πουλιά	66	70
Καλόν Χωριό	71	56
Κάτω Πουλιά,	67	86
Χανδρού	8	7
Δ.Δ. Νιπιδιτού	651	615
Νιπιδιτός	345	282
Ρουσσοχώρια	306	333
Δ.Δ. Παναγίας	612	606
Παναγιά	612	606
Δ.Δ. Πανοράματος	580	496
Πανόραμα	212	183
Αμουργέλλες	277	233
Στείρονας	91	80
Δ.Δ. Παρτίρων	590	555
Πάρτιρα	445	404
Μικρά Επισκοπή	0	0
Μπαδιά	95	68
Τουρλωτή	50	83

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Τοπικό Διαμέρισμα	Πραγματικός Πληθυσμός 1991	Πραγματικός πληθυσμός 2001
Δ.Δ. Πατσιδέρου	271	278
Πατσιδέρος	271	278
Δ.Δ. Σκινιά	882	716
Σκινιάς	681	611
Βακιώται	45	22
Λαγούτα	156	83
Σύνολο Δήμου	19.425	20.332

3.2 Σύνθεση πληθυσμού

Πληθυσμός κατά φύλο, ηλικία και οικογενειακή κατάσταση

Πίνακας 3.2.1. :Οικογενειακή κατάσταση στο Δήμο Μινώα Πεδιάδας, στην Ελλάδα, την Κρήτη και το Νομό σύμφωνα με στοιχεία της απογραφής του έτους 2001

	ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΛΩΝ	ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ									
		ΑΡΡΕΝΕΣ					ΘΗΛΕΙΣ				
		ΣΥΝΟΛΟ	ΑΓΑΜΟΙ	ΕΓΓΑΜΟΙ	ΧΗΡΟΙ	ΔΙΑΖΕΥ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΓΑΜΕΣ	ΕΓΓΑΜΕ	ΧΗΡΕΣ	ΔΙΑΖΕ
ΕΛΛΑΔΑ	10.964.020	5.427.682	2.423.871	2.746.283	126.290	131.238	5.536.338	1.923.860	2.723.158	652.180	237.140
ΚΡΗΤΗ	601.131	304.402	140.700	151.164	6.718	5.820	296.729	106.719	147.383	31.995	10.632
ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	292.489	147.322	68.884	73.045	2.980	2.453	145.167	53.687	72.187	14.321	4.972
ΔΗΜΟΣ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ	20.332	10.435	3.744	6.246	331	114	9.897	2.687	5.747	1.297	166
ΔΕ ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ	6.819	3.518	1.572	1.754	139	53	3.301	1.128	1.684	411	78
ΔΕ ΘΡΑΨΑΝΟΥ	2.616	1324	371	918	27	8	1292	619	647	23	3
ΔΕ ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	10.897	5.593	1801	3574	165	53	5.304	940	3.416	863	85

Πηγή:ΕΛ. ΣΤΑΤ 2001 επεξεργασία στοιχείων

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Από το σύνολο του πληθυσμού της περιοχής του Δήμου Μινώα Πεδιάδας ,για το έτος 2001 :

- ο Ποσοστό **51,3%** αποτελούσαν άνδρες και **48,6%** γυναίκες. Τα αντίστοιχα ποσοστά σε επίπεδο Κρήτης για το έτος 2001 ήταν 50,63% για τους άνδρες και 49,36% για τις γυναίκες. Σε επίπεδο Ελλάδας τα ποσοστά αυτά κυμαίνονταν σε 49,5% για τους άνδρες και 50,5% για τις γυναίκες.
- ο Το σύνολο των άγαμων για την περιοχή ,είναι 6.431 άτομα ή ποσοστό **31,6 %** με αντίστοιχο ποσοστό για την Κρήτη 41,9% και για την Ελλάδα 39,6%.
- ο Το σύνολο των άγαμων ανδρών είναι 3.744 άτομα ή **35,8%** και οι γυναίκες είναι 2.687 άτομα ή **27,1%** .
- ο Το σύνολο των έγγαμων ήταν 11.993 ή **ποσοστό 57,6%** με αντίστοιχα ποσοστά Κρήτης 49,6% και Ελλάδας 49,8%.
- ο **Χήρες- χήροι** ήταν 1.628 άτομα ή **ποσοστό 8%** με αντίστοιχα ποσοστά για την Κρήτη **6,4%** και Ελλάδας **7,1%**.
- ο Το σύνολο των διαζευγμένων για την περιοχή ήταν 280 με ποσοστό **1,3%** , με αντίστοιχα ποσοστά για την Κρήτη 2,8% και για την Ελλάδα 3,3%. Από τα 280 άτομα τα 114 ήταν άνδρες και τα 166 γυναίκες.

Από τα παραπάνω προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα για την περιοχή του Δήμου Μινώα Πεδιάδας,σε σχέση με την Περιφέρεια Κρήτης και την Ελλάδα:

Το ποσοστό των άγαμων ατόμων είναι αρκετά χαμηλότερο (διαφορά 10 περίπου ποσοστιαίες μονάδες) σε σχέση με αυτό της Περιφέρειας και της χώρας.

- ✓ **Το ποσοστό μεταξύ άγαμων ανδρών και άγαμων γυναικών παρουσιάζει διαφοροποίηση**(άνδρες 35,8% , γυναίκες 27,1%).
- ✓ Οι χήρες και οι χήροι στην περιοχή του δήμου παρουσιάζουν ποσοστό 8% , αρκετά υψηλότερο από αυτό της Κρήτης(6,4%) και της Ελλάδας(7,1%).
- ✓ **Το μικρό ποσοστό των διαζευγμένων ατόμων** που εμφανίζεται στην περιοχή 1,3% σχέση με το 2,8% της Κρήτης και το 3,3% της Ελλάδας , σχετίζεται άμεσα με τα ήθη της περιοχής.

Ηλικιακή σύνθεση πληθυσμού

Τα αναλυτικά στατιστικά στοιχεία για την δημογραφική εξέλιξη στην περιοχή του Δήμου Μινώα Πεδιάδας , ακολουθούν τις τάσεις που παρουσιάζονται στο μεγαλύτερο ποσοστό της ελληνικής υπαίθρου.

Ακόμα και στις περιοχές που παρουσιάζεται αύξηση του πληθυσμού, η γήρανση αυτού αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό της δημογραφικής εξέλιξης. Χαρακτηριστικό της περιοχής είναι η έντονη τάση διαφυγής του

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ενεργού πληθυσμού στα αστικά κέντρα και η εγκατάλειψη της περιοχής, γεγονός το οποίο θα ανατραπεί με την κατασκευή του Νέου Διεθνούς Αεροδρομίου Καστελλίου.

Στους Πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται αναλυτικά δημογραφικά στοιχεία για κάθε Δημοτική ενότητα του Δήμου μας αλλά και συνολικά , σύμφωνα με την επεξεργασία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας για την απογραφή του 2001, καθώς και οι βασικότεροι δημογραφικοί δείκτες.

Πίνακας 3.2.3: Σύνθεση πληθυσμού Δημοτικής Ενότητας Αρκαλοχωρίου ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο(ΕΛ. ΣΤΑΤ 2001)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Νομός Ηρακλείου, Δημοτική ενότητα Αρκαλοχωρίου και Τοπικά Διαμερίσματα	Αμφοτέρων των φύλων								Σύνολο	Άρρενες							Σύνολο	Θήλειες						
	Σύνολο	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω		0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω		0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	292.489	50458	44838	68485	54684	28781	34783	9196	146375	26178	23780	34954	27580	13921	16093	3869	144850	24280	21058	33531	27104	14860	18690	5327
ΔΕ ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	10.897	1.622	1274	2182	1812	1424	2091	492	5593	845	699	1221	919	680	1003	226	5304	777	575	961	893	744	1088	226
Δ.Δ. Αρκαλοχωρίου	3927	739	539	944	688	408	477	132	2021	394	285	503	352	199	226	62	1906	345	254	441	336	209	251	70
Τ.Δ. Γαρίπας	650	64	65	124	91	120	156	30	341	37	39	68	45	61	76	15	309	27	26	56	46	59	80	15
Τ.Δ. Δεματίου	417	61	48	84	78	57	70	19	221	37	24	52	40	27	34	7	196	24	24	32	38	30	36	12
Τ.Δ. Ινίου	661	73	60	115	94	100	180	39	335	39	33	65	47	46	87	18	326	34	27	50	47	54	93	21
Τ.Δ. Καραβάδου	301	46	39	47	67	40	48	14	164	29	23	27	39	19	19	8	137	17	16	20	28	21	29	6
Τ.Δ. Κασάνου	538	85	63	91	105	66	110	18	269	41	32	51	58	32	45	10	269	44	31	40	47	34	65	8
Τ.Δ. Καστελιάσων	732	96	88	129	108	110	162	39	374	45	51	74	54	53	73	24	358	51	37	56	54	57	89	15
Τ.Δ. Λευκοχωρίου	405	37	33	66	60	64	125	20	187	17	20	33	26	24	61	6	218	20	13	33	34	40	64	14
Τ.Δ. Νιπιδητού	615	81	58	104	90	90	148	44	309	33	33	64	38	48	72	21	306	48	25	40	52	42	76	23
Τ.Δ. Παναγίας	606	70	49	121	92	81	154	39	320	35	28	76	50	36	77	18	286	35	21	45	42	45	77	21
Τ.Δ. Πανοράματος	496	72	80	95	68	76	89	16	264	33	52	54	33	34	52	6	232	39	28	41	35	42	37	10
Τ.Δ. Παρτίρων	555	54	55	83	106	87	147	23	288	28	32	48	54	45	71	10	267	26	23	35	52	42	76	13
Τ.Δ. Πατσιδερού	278	44	31	65	38	29	58	13	146	18	17	39	22	14	28	8	132	26	14	26	16	15	30	5
Τ.Δ. Σκινιά	716	100	66	114	127	96	167	46	354	59	30	67	61	42	82	13	362	41	36	47	66	54	85	33

Πίνακας 3.2.4 Σύνθεση πληθυσμού Δήμου Καστελλίου ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο

Δημοτική Ενότητα Καστελλίου και Τοπικά Διαμερίσματα	Αμφοτέρων των φύλων								Σύνολο	Άρρενες							Σύνολο	Θήλειες						
	Σύνολο	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω		0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω		0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
ΔΕ ΚΑΣΤΕΛΙΟΥ	6819	804	886	1383	1160	806	1341	439	3518	404	542	762	588	372	650	200	3301	400	344	621	572	434	691	239

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Τ.Δ. Καστελίου	1791	238	272	404	326	181	297	73	981	125	183	240	178	83	141	31	810	113	89	164	148	98	156	42
Τ.Δ. Αμαριανού	321	17	35	70	53	45	70	31	154	6	19	38	26	25	26	14	167	11	16	32	27	20	44	17
Τ.Δ. Αποστόλων	507	64	48	90	78	67	117	43	237	30	21	49	35	30	52	20	270	34	27	41	43	37	65	23
Τ.Δ. Αρχαγγέλου	485	51	60	94	103	65	79	33	237	19	35	49	47	35	38	14	248	32	25	45	56	30	41	19
Τ.Δ. Ασκών	320	42	47	60	52	34	66	19	164	21	25	31	28	17	33	9	156	21	22	29	24	17	33	10
Τ.Δ. Γερακίου	485	64	56	71	78	66	102	48	247	39	31	42	35	27	51	22	238	25	25	29	43	39	51	26
Τ.Δ. Ευαγγελισμού	623	83	106	121	118	73	93	29	320	44	68	56	60	33	44	15	303	39	38	65	58	40	49	14
Τ.Δ. Καρουζανών	124	10	14	17	26	15	33	9	67	5	8	12	13	7	17	5	57	5	6	5	13	8	16	4
Τ.Δ. Κασταμονίτης	537	65	57	154	86	55	92	28	271	29	32	85	43	26	43	13	266	36	25	69	43	29	49	15
Τ.Δ. Λιλιανού	178	20	13	33	26	26	45	15	86	12	6	17	12	12	21	6	92	8	716	14	14	24	9	
Τ.Δ. Λυπού (Ξιδά)	319	22	38	55	42	54	79	29	165	12	23	36	16	25	41	12	154	10	15	19	26	29	38	17
Τ.Δ. Μαθιάς	329	45	41	88	39	36	59	21	168	27	21	42	23	17	32	6	161	18	20	46	16	19	27	15
Τ.Δ. Πολυθέας	382	58	59	76	65	45	53	26	197	24	42	36	36	20	23	16	185	34	17	40	29	25	30	10
Τ.Δ. Σμαρίου	418	25	40	50	68	44	156	35	224	11	28	29	36	15	88	17	194	14	12	21	32	29	68	18

Πίνακας 3.2. 5 Σύνθεση πληθυσμού Δημοτικής Ενότητας Θραψανού ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο

Δημοτική Ενότητα Θραψανού	Αμφοτέρων των φύλων								Σύνολο	Άρρενες						Σύνολο	Θήλειες							
	Σύνολο	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω		0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79		80 ετών και άνω	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
ΔΕ ΘΡΑΨΑΝΟΥ	2616	388	275	524	442	326	520	141	1324	209	133	290	228	158	236	70	1292	179	142	234	214	168	284	71
Τ.Δ. Θραψανού	1424	237	158	300	234	172	258	65	713	124	77	156	118	87	120	31	711	113	81	144	116	85	136	34
Τ.Δ. Βόνης	705	101	70	128	127	94	152	33	363	58	33	75	68	46	67	18	342	43	37	53	61	48	85	15
Τ.Δ. Ζωφώρων	341	39	40	66	59	39	73	25	171	22	18	37	33	16	33	12	170	17	22	29	26	23	40	13
Τ.Δ. Σαμπά	146	11	7	30	22	21	37	18	77	5	5	22	11	9	16	9	69	6	2	8	11	12	21	9

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Συνολικός Πίνακας για τη Σύνθεση πληθυσμού Δήμου Μινώα Πεδιάδας ανά ηλικιακή ομάδα και φύλο

Δήμος Μινώα Πεδιάδας	Αμφοτέρων των φύλων								Σύνολο	Άρρενες							Σύνολο	Θήλειες						
	Σύνολο	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω		0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω		0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
ΔΗΜΟΣ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ	20.332	2.814	2435	4089	3414	2556	3952	1072	10435	1458	1374	2273	1735	1210	1889	496	9897	1356	1061	1816	1679	1346	2063	536

Δείκτες γήρανσης , Νεανικότητας και εξάρτησης στο Δήμο Μινώα Πεδιάδας σύμφωνα με στοιχεία της απογραφής 2001

	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2001	0-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω	ΝΕΑΝΙΚΟ ΤΗΤΑ	ΓΗΡΑ ΝΣΗ	ΕΞΑΡΤΗΣΗ (%)
ΔΗΜΟΣ ΜΙΝΩΑ	20.332	2.814	2.435	4.089	3.414	2.556	3.952	1072	13,8	24,7	38,5
ΝΟΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	292.489	50.458	44.838	68.485	54.684	28.781	34.783	9.196	17,25	15,17	32,28
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	601.131	101.975	138.198	132.527	61.910	81.826	68.759	15.936	16,96	16,26	33,22

Οι δημογραφικοί δείκτες που χρησιμοποιούνται είναι αυτοί της νεανικότητας, της γήρανσης και της εξάρτησης. Οι δείκτες υπολογίζονται από τις σχέσεις :

- Δείκτης νεανικότητας: πληθυσμός ηλικίας 0-14/ σύνολο πληθυσμού
- Δείκτης γήρανσης: πληθυσμός 65+ / σύνολο πληθυσμού
- Δείκτης εξάρτησης: (πληθυσμός ηλικίας 0-14) + (πληθυσμός 65+) / σύνολο πληθυσμού

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Από την ανάλυση των πινάκων που αφορούν την ποσοστιαία κατανομή κατά τάξεις ηλικιών ανά Νομό, Περιφέρεια και Δήμο, αποτυπώνεται ξεκάθαρα η εικόνα για τα χαρακτηριστικά της περιοχής, ως περιοχή της αγροτικής ενδοχώρας του Νομού Ηρακλείου:

- ✓ **Μικρότερη νεανικότητα κατά τρεις ήμισυ περίπου ποσοστιαίες μονάδες(3,5%) σε σχέση με το νομό Ηρακλείου αλλά και με την περιφέρεια, σύμφωνα με τα δημογραφικά στοιχεία της ΕΣΥΕ για το 2001.**
- ✓ **Η ποσόστωση των δεικτών για το Δήμο Μινώα Πεδιάδας, σε σχέση με αυτή του Νομού Ηρακλείου για το 2001 , παρουσιάζει σημαντική διαφοροποίηση, αφού ο δείκτης νεανικότητας για το δήμο είναι 13,8%,για τον Νομό Ηρακλείου είναι 17,25% και για την Περιφέρεια Κρήτης 16,96%.Πρόκειται για την ηλικιακή κατηγορία που κρατείται στην περιοχή από τον δευτερογενή και τριτογενή τομέα, κλάδοι οι οποίοι παραπαίουν αφού επηρεάζονται από το γενικότερο αρνητικό κλίμα του μειωμένου αγροτικού εισοδήματος.**
- ✓ **Αυξημένος δείκτης γήρανσης του πληθυσμού προκύπτει από τα δημογραφικά στοιχεία του 2001.Το ποσοστό αγγίζει 24,7% όταν σε επίπεδο Νομού εμφανίζεται μικρότερο της τάξης του 15,17%. Αυτό μεταφράζεται σαν μια δυνητική τάση διαφυγής του ενεργού πληθυσμού στα αστικά κέντρα και εγκατάλειψη της περιοχής.**
- ✓ **Ο δείκτης εξάρτησης για το 2001, για την περιοχή του Δήμου Μινώα Πεδιάδας είναι 38,5%, έναντι του 32,28% για τον Νομό Ηρακλείου και του 33,22% για την περιφέρεια Κρήτης.**
- ✓ **Ως προς τη σύνθεση κατά φύλο, διαπιστώνεται ότι στο Δήμο Μινώα Πεδιάδας, οι άνδρες υπερέχουν έναντι των γυναικών (ποσοστό ανδρών /γυναικών :51,3% :48,61%). Στη Δημοτική ενότητα Αρκαλοχωρίου, ο ανδρικός πληθυσμός κυμαίνεται στο ποσοστό του 51,3% : 48,6% στη Δημοτική Ενότητα Καστελλίου ποσοστό 51,5% : 48,4% και στη Δημοτική ενότητα Θραψανού 50,6% ποσοστό ανδρών και 49,3% ποσοστό γυναικών) παρουσιάζοντας αντίστροφη αναλογία από αυτή που υπάρχει σε εθνικό επίπεδο (49,5% : 50,5% αντιστοίχως).**

Πληθυσμός και εκπαίδευση

Όπως φαίνεται και από τους παρακάτω πίνακες η κατάσταση του μορφωτικού επιπέδου στο Δήμο Μινώα Πεδιάδας, είναι **δυσμενής** και ισχύει για όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, αν και διαχρονικά παρουσιάζεται βελτίωση των ποσοστών των αποφοίτων της δευτεροβάθμιας, καθώς και των πτυχιούχων ανωτέρων και ανωτάτων σχολών.

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ**

Πίνακας με το εκπαιδευτικό επίπεδο σύμφωνα με τα στοιχεία απογραφής 2001, για την Ελλάδα, την Κρήτη και το Νομό Ηρακλείου

ΔΗΜΟΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ / ΦΥΛΟ	ΣΥΝΟΛΟ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ	ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ	ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ (ΤΕΙ, ΚΑΤΕ, ΚΕΤΕΕ	ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΙ ΙΩΤΕΡΩΝ ΧΟΛΩΝ	ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΤΕΛΕΙΩΣΑΝ ΤΗΝ Γ' ΤΑΞΗ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ	ΔΕΝ ΤΕΛΕΙΩΣΑΝ ΤΗΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	ΑΓΡΑΜΜΑΤΟΙ ΜΗ ΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΗ
<i>ΕΛΛΑΔΑ</i>										
ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΦΥΛΩΝ	9.859.593	82.877	829.880	284.056	430.950	2.699.218	1.159.432	3.139.901	861.817	371.452
ΑΡΡΕΝΕΣ	4.861.636	53.781	428.090	142.321	219.715	1.391.440	636.332	1.530.622	359.609	99.726
ΘΗΛΕΙΣ	4.997.957	29.106	401.790	141.735	211.235	1.307.778	523.100	1.609.278	502.208	271.726
<i>ΚΡΗΤΗ</i>										
ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΦΥΛΩΝ	527.712	2.667	36.367	16.625	19.350	129.281	67.939	193.404	44.893	17.186
ΑΡΡΕΝΕΣ	265.773	1690	18.547	8.063	9.985	66.799	37.421	99.892	18.755	4.621
ΘΗΛΕΙΣ	261.939	977	17.820	8.562	9.365	62.482	30.518	93.512	26.138	12.565
<i>Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ</i>										
ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΦΥΛΩΝ	227.945	554	11.132	3.210	1.377	5.846	23620	102745	32.721	9.370
ΑΡΡΕΝΕΣ	113.182	423	6.234	1.519	939	3.003	12241	53926	13.854	2.274
ΘΗΛΕΙΣ	114.763	131	4.898	1.691	438	2.843	11379	48819	18.867	7.096

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

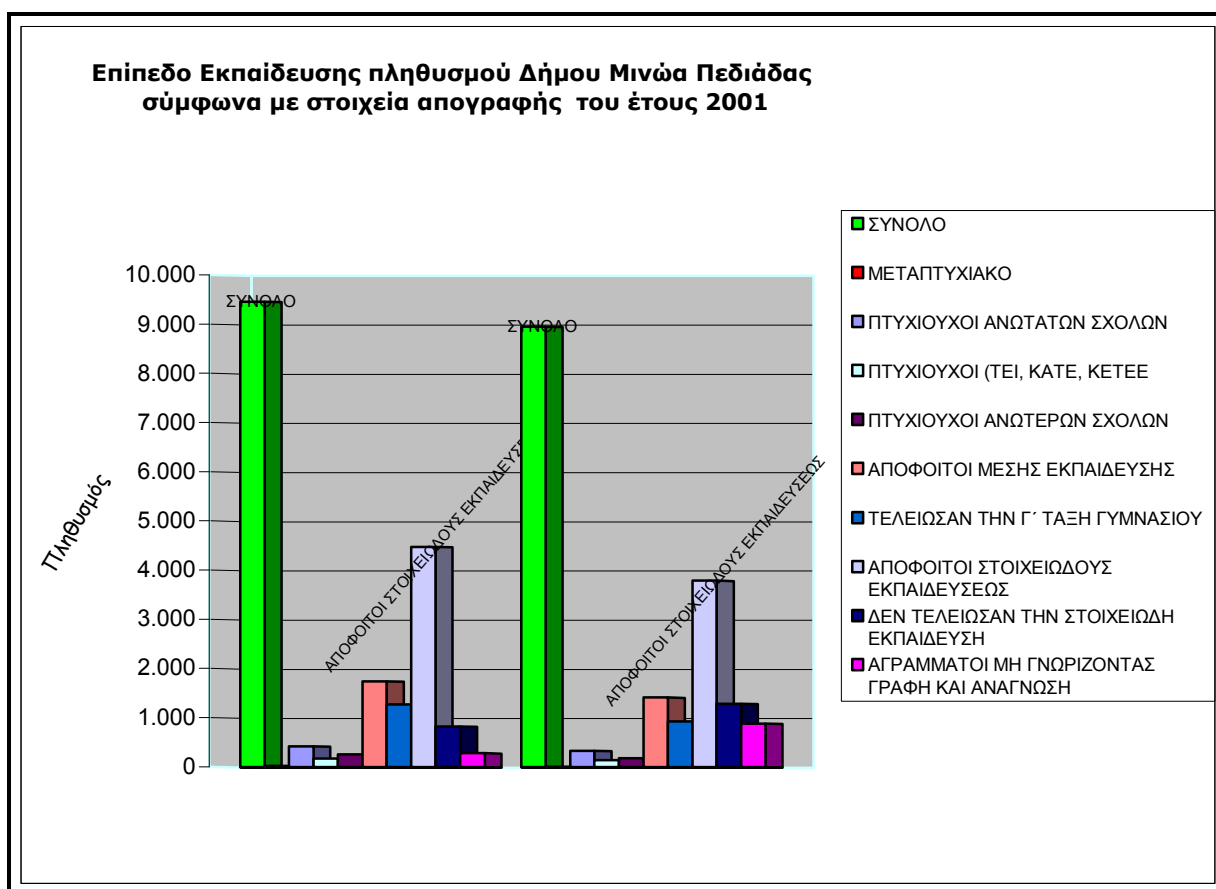
Σε γενικές γραμμές, το εκπαιδευτικό επίπεδο των ανδρών είναι υψηλότερο από το εκπαιδευτικό επίπεδο των γυναικών τόσο στο Δήμο όσο και στην Κρήτη αλλά και στο σύνολο της χώρας.

Ο δείκτης Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για το δήμο είναι πάρα πολύ μικρός ,σε σχέση με αυτόν της Ελλάδας , της Περιφέρειας και του Νομού.

Πίνακας 3.2.4:Επίπεδο εκπαίδευσης για μόνιμο πληθυσμό ηλικίας 10 ετών και άνω,για το έτος 2001 ανά φύλο

Πραγματικός Πληθυσμός 2001															
ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΔΕ ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ			ΔΕ ΘΡΑΨΑΝΟΥ			ΔΕ ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ			ΣΥΝΟΛΑ ΔΗΜΟΥ			ΣΥΝ. % ΔΗΜΟΥ		
	Σύνολο	Άρρενες	Θήλεις	Σύνολο	Άρρενες	Θήλεις	Σύνολο	Άρρενες	Θήλεις	Σύνολο	Άρρενες	Θήλεις	ΣΥΝΟΛΟ	Άρρενες	Θήλεις
	6.295	3.254	3.041	2.341	1.190	1.151	9.776	5.015	4.761	18.412	9.459	8.953		%	%
Κάτοχοι Μεταπτυχιακού – Διδακτορικού Τίτλου	14	12	2	1	1	0	16	12	4	31	25	6	0,168	0,26	0,062
Πτυχιούχοι Ανωτάτων Σχολών	327	196	131	84	42	42	344	185	159	755	423	332	4,100	4,47	3,70
Πτυχιούχοι ΤΕΙ (ΚΑΤΕ ΚΑΤΕΕ)	139	75	64	44	32	12	131	66	65	314	173	141	1,70	1,82	1,57
Πτυχιούχοι Ανωτέρων Σχολών	187	119	68	36	21	15	218	121	97	441	261	180	2,39	2,75	2,01
Απόφοιτοι Μέσης εκπαίδευσης	1236	665	571	319	182	137	1603	895	708	3158	1742	1416	17,1	18,4	15,81
Τελείωσαν τη Γ' τάξη Γυμνασίου	734	426	308	246	141	105	1199	680	519	2179	1247	932	11,8	13,18	10,40
Απόφοιτοι Στοιχειώδους Εκπαιδύσεως	2673	1443	1230	1241	664	577	4352	2369	1983	8266	4476	3790	44,8	47,32	42,33
Δεν τελείωσαν το Δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	594	215	379	248	74	174	1276	539	737	2118	828	1290	11,5	8,75	14,4
Αγράμματοι (μη γνωρίζοντες γραφή και ανάγνωση)	391	103	288	122	33	89	637	148	489	1150	284	866	6,24	3,00	9,67

Γράφημα 3.3.3

Από την αναλυτική εξέταση του παραπάνω πίνακα και του γραφήματος 3.3.3, για το έτος 2001 προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα για το εκπαιδευτικό επίπεδο του πληθυσμού του Δήμου μας :

- Από το σύνολο των 18.412 ατόμων ηλικίας 10 ετών και άνω, μόλις το **0,168%** ή 31 άτομα είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών και από αυτούς **οι 25 είναι άνδρες και 6 γυναίκες**. Τα αντίστοιχα ποσοστά για τους κατόχους μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών για την Ελλάδα είναι 0,84% , για την Περιφέρεια Κρήτης είναι 0,5% και 0,24% για το Νομό Ηρακλείου.
- 755 άτομα είναι πτυχιούχοι Ανώτατων Σχολών Εκπαίδευσης ή ποσοστό **4,1%** , με αντίστοιχα ποσοστά για την Ελλάδα 8,4%, για την Περιφέρεια 6,8% και για το Νομό 4,88%.
- 441 άτομα είναι πτυχιούχοι Ανώτερων σχολών ή **ποσοστό 2,39%**, σε σχέση με το 4,37% της Ελλάδας, το 3,6% της Περιφέρειας.
- Τα άτομα που αποφοίτησαν από τη Μέση εκπαίδευση ήταν 3.158 *χιλιάδες* ή ποσοστό **17,1%**. Τα αντίστοιχα ποσοστά αποφοίτων Μέσης Εκπαίδευσης για την Ελλάδα ήταν **27,37%**, για την Περιφέρεια **24,4%**.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

- Στο σύνολο του Δήμου τα άτομα - απόφοιτοι της στοιχειώδους εκπαίδευσης είναι 8.266 χιλιάδες ή ποσοστό **44,8%**, ποσοστό πολύ μεγαλύτερο σε σχέση με το 31,8% της χώρας, το 36,6% της Περιφέρειας.
- Τα άτομα που δεν τελείωσαν τη στοιχειώδη εκπαίδευση ήταν 2.118 ή 11,5% στο σύνολο του Δήμου Μινώα Πεδιάδας ενώ για την Ελλάδα το ποσοστό αυτό ήταν 8,7% και για την Περιφέρεια Κρήτης ήταν 8,5%.
- Το ποσοστό των κατοίκων της περιοχής του Δήμου που δεν πήγε καθόλου σχολείο, είναι περίπου διπλάσιο από το αντίστοιχο ποσοστό της περιφέρειας, του νομού και της χώρας. Αναλυτικά, το σύνολο των ατόμων που είναι αγράμματοι, μη γνωρίζοντας γραφή και ανάγνωση, είναι για την περιοχή του Δήμου **6,24%** ή 1150 άτομα. Τα αντίστοιχα ποσοστά για την Ελλάδα είναι 3,7%, για την Κρήτη 3,2% και για το Νομό Ηρακλείου 4,11%.

Αναλύοντας τα παραπάνω στοιχεία, ισχύουν τα εξής:

- Τα ποσοστά των κατόχων Μεταπτυχιακών τίτλων, των πτυχιούχων Ανώτατων σχολών και Ανώτερων σχολών, για το Δήμο είναι χαμηλότερα από αυτά των συγκρίσιμων περιοχών.
- Για τους αποφοίτους Μέσης Εκπαίδευσης, με ποσοστό 17,1% η διαφοροποίηση είναι πολύ σημαντική, σε σχέση με τα ποσοστά της Ελλάδας 27,37% και 24,4% της Περιφέρειας.
- Υψηλό επίσης είναι το ποσοστό των αποφοίτων της στοιχειώδους εκπαίδευσης και παρουσιάζει σημαντική διαφοροποίηση (μεγαλύτερο) σε σχέση με τις συγκρίσιμες περιοχές.
- Πολύ υψηλό όμως παρουσιάζεται το ποσοστό των αγράμματων, που δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση για την περιοχή μας. Το ποσοστό (6,24%) αγραμμάτων της περιοχής είναι αρκετά υψηλότερο από το 3,7% της Ελλάδας και το 3,2% για την Κρήτη.

Όσον αφορά τη διαφοροποίηση του εκπαιδευτικού επιπέδου σε σχέση με το φύλο προκύπτουν τα εξής:

- Για τους κατόχους Μεταπτυχιακών τίτλων, πτυχιούχων Ανώτατων Σχολών, πτυχιούχων ΤΕΙ και Ανώτερων Σχολών τα ποσοστά συμμετοχής των γυναικών είναι σταθερά μικρότερα. Το ποσοστό συμμετοχής του γυναικείου πληθυσμού στην εκπαίδευση, είναι σε όλες τις βαθμίδες μικρότερο.
- Αντιθέτως μεγαλύτερα είναι τα ποσοστά των γυναικών συγκρινόμενα με αυτά των ανδρών για την κατηγορία των ατόμων που δεν τέλειωσαν τη στοιχειώδη εκπαίδευση. Το ποσοστό των γυναικών είναι 9,67% ή 866 άτομα, ενώ αυτό των ανδρών είναι 3% ή 284 άτομα.
- Πολύ υψηλό σε σχέση με αυτό των ανδρών είναι το ποσοστό των αγράμματων γυναικών που δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση. Το ποσοστό των αγράμματων γυναικών για την περιοχή του Δ.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014 ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Αρκαλοχωρίου είναι 10,2 % ή 489 άτομα ,ενώ αυτό των ανδρών είναι 2,9% ή 148 άτομα. Αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι ο γυναικείος πληθυσμός δεν συμμετείχε αρκετά ενεργά στην παραγωγική διαδικασία .

Γενικά, τα ποσοστά του εκπαιδευτικού επιπέδου των κατοίκων της περιοχής παρουσιάζουν σημαντική διαφοροποίηση , συγκρινόμενα με αυτά της Ελλάδας, της Περιφέρειας αλλά και του Νομού.

Το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού του Δήμου Μινώα Πεδιάδας :

- Είναι απόφοιτοι της **στοιχειώδους εκπαίδευσης, με ποσοστό 44,8%**
- είναι άτομα που αποφοίτησαν από τη **μέση εκπαίδευση ,με ποσοστό 17,1% και**
- ακολουθεί το ποσοστό των ατόμων που τέλειωσαν τη **Γ΄ Γυμνασίου αγράμματων(11,8%)**.

3.3 Δομές κοινωνικής υποστήριξης

Στο δήμο Μινώα Πεδιάδας λειτουργούν οι παρακάτω δομές στον τομέα της υγείας και κοινωνικής πολιτικής:

1. **Κέντρο Υγείας Αρκαλοχωρίου** : εξυπηρετεί όχι μόνο τα τοπικά Διαμερίσματα του δήμου αλλά και ένα μεγάλο μέρος πληθυσμού γειτονικών δήμων .
2. **Κέντρο Υγείας Καστελλίου** : εξυπηρετεί όχι μόνο τα τοπικά Διαμερίσματα του δήμου αλλά και ένα μεγάλο μέρος πληθυσμού γειτονικών δήμων
3. **Τα Περιφερειακά Ιατρεία: Σκινιά, Παναγιάς, Γαρίπας, Θρασανού** πλήρως εξοπλισμένα, τα οποία εξυπηρετούν τις ανάγκες και των γειτονικών δημοτικών διαμερισμάτων.
4. Στο Δήμο λειτουργούν τα παρακάτω προγράμματα :
5. **το πρόγραμμα για το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών**, το οποίο στεγάζεται στο Δημοτικό Διαμέρισμα Αρκαλοχωρίου. Παρέχει εξωσχολική φροντίδα σε παιδιά τα οποία δραστηριοποιούνται στο θεατρικό παιχνίδι, τη μουσικοκινητική αγωγή, την παιδική λογοτεχνία, τη ξυλογλυπτική, τη ζωγραφική σε δημοτικό χώρο. Στεγάζεται σε Δημοτικό χώρο.
6. **Το πρόγραμμα για το Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων**, με έδρα το Τοπικό διαμέρισμα Γαρίπας. Παρέχει υπηρεσίες ψυχοσωματικής υποστήριξης σε άτομα που δεν αυτοεξυπηρετούνται και δεν έχουν οικογενειακό περιβάλλον. Εξυπηρετεί 30 ηλικιωμένους αλλά οι ανάγκες είναι πολλαπλάσιες, δεδομένης της ερήμωσης της υπαίθρου. Στεγάζεται σε ιδιόκτητο χώρο 300 τ.μ .

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

7. Το πρόγραμμα για τους Βρεφονηπιακούς Σταθμούς, παρέχει σύγχρονη προσχολική αγωγή στα φιλοξενούμενα βρέφη, νήπια και παιδιά σε συνεργασία με το προσωπικό των δομών, υποστηρίζει την πολυεπίπεδη ανάπτυξη τους(σωματικά, νοητικά, συναισθηματικά και κοινωνικά), την μέγιστη δυνατή εξάλειψη των διαφορών που τυχόν προκύπτουν από το πολιτιστικό, οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο των εξυπηρετούμενων οικογενειών.
8. Επίσης βοηθά τα παιδιά προσχολικής ηλικίας στην ομαλή μετάβασή τους από το οικογενειακό στο σχολικό περιβάλλον, παρέχει ημερήσια διατροφή και φροντίδα στα παιδιά τηρώντας τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας και λειτουργεί υποστηρικτικά σε δράσεις που αφορούν το σύνολο της τοπικής κοινότητας αναφορικά με την οικογένεια και το παιδί.
9. το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι», το οποίο παρέχει υπηρεσίες σε ηλικιωμένους και ανήμπορους κατοίκους του δήμου. Επίσης παρέχει κατ' οίκον υπηρεσίες κοινωνικής και νοσηλευτικής φροντίδας, για ηλικιωμένους που αδυνατούν να εξυπηρετηθούν μόνοι τους. Ο αριθμός αυτός ανέρχεται περίπου στα 500 άτομα και ο αριθμός των επισκέψεων δεν είναι ικανοποιητικός για να καλύψει τις ανάγκες.

Όλα τα παραπάνω προγράμματα υλοποιούνται από την Κοινωφελή Επιχείρηση Κοινωνικών Δομών Δήμου Μινώα Πεδιάδας .

10. Οι Παιδικό και Βρεφονηπιακό Σταθμοί του Δήμου Μινώα Πεδιάδας :

✓ Ο Παιδικός και Βρεφονηπιακός Σταθμός Αρκαλοχωρίου , ο οποίος λειτουργεί από το 2001 και σήμερα εξυπηρετεί περίπου 58 παιδιά.

Παρέχει σύγχρονη προσχολική αγωγή στα φιλοξενούμενα βρέφη, νήπια και παιδιά σε συνεργασία με το προσωπικό των δομών, υποστηρίζει την πολυεπίπεδη ανάπτυξη τους(σωματικά, νοητικά, συναισθηματικά και κοινωνικά), την μέγιστη δυνατή εξάλειψη των διαφορών που τυχόν προκύπτουν από το πολιτιστικό, οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο των εξυπηρετούμενων οικογενειών.

Επίσης βοηθά τα παιδιά προσχολικής ηλικίας στην ομαλή μετάβασή τους από το οικογενειακό στο σχολικό περιβάλλον, παρέχει ημερήσια διατροφή και φροντίδα στα παιδιά τηρώντας τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας και λειτουργεί υποστηρικτικά σε δράσεις που αφορούν το σύνολο της τοπικής κοινότητας αναφορικά με την οικογένεια και το παιδί.

✓ Ο Παιδικός και Βρεφονηπιακός Σταθμός Καστελλίου, ο οποίος λειτουργεί από το 1975 και σήμερα εξυπηρετεί περίπου 20 παιδιά, ενώ η δυναμικότητά του είναι δυνατότητας 100 ατόμων.

Οι Δημοτικοί Παιδικό και Βρεφονηπιακό Σταθμοί , παρέχουν ημερήσια φροντίδα σε βρέφη από 2 μηνών έως 2,5 ετών και νήπια από 2,5 έως 5 ετών συμβάλλοντας έτσι στη σύγχρονη προσχολική αγωγή στα φιλοξενούμενα βρέφη, νήπια και παιδιά και υποστηρίζουν την πολυεπίπεδη ανάπτυξη των βρεφών, νηπίων και παιδιών (σωματικά, νοητικά, συναισθηματικά και κοινωνικά).

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014 ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Ακόμη υποστηρίζουν την μέγιστη δυνατή εξάλειψη των διαφορών που τυχόν προκύπτουν από το πολιτιστικό, οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο των εξυπηρετούμενων οικογενειών και την εναρμόνιση ανάμεσα στην επαγγελματική και οικογενειακή ζωή των εξυπηρετούμενων οικογενειών.

Βοηθούν τα παιδιά προσχολικής ηλικίας στην ομαλή μετάβασή τους από το οικογενειακό στο σχολικό περιβάλλον και παρέχουν ημερήσια διατροφή και φροντίδα στα παιδιά που φιλοξενούν τηρώντας τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας.

11. ΚΑΠΗ Δήμου Μινώα Πεδιάδας

✚ Το ΚΑΠΗ Αρκαλοχωρίου, το οποίο λειτουργεί στο Αρκαλοχώρι , από το 1986 και αριθμεί περί τα 1400 μέλη. Λαμβάνοντας υπόψη τα δημογραφικά στοιχεία, παρατηρούμε μία συνεχή αύξηση του ποσοστού αυτής της πληθυσμιακής ομάδας. Η σύγχρονη αντίληψη που αφορά στην φροντίδα των ηλικιωμένων είναι η παραμονή και η επικοινωνία τους με την κοινότητα, ως ενεργά ισότιμα και αυτόνομα μέλη, ώστε να αποφευχθεί η περιθωριοποίηση και ο στιγματισμός.

✚ Το ΚΑΠΗ Καστελλίου, το οποίο λειτουργεί στο Καστέλλι ,από το 2001, αριθμεί περί τα 500 μέλη. Η σύγχρονη αντίληψη που αφορά στην φροντίδα των ηλικιωμένων είναι η παραμονή και η επικοινωνία τους με την κοινότητα, ως ενεργά ισότιμα μέλη.

✚ Το ΚΑΠΗ Θραψανού, το οποίο πρόκειται άμεσα να λειτουργήσει, προκειμένου να εξυπηρετεί τους ηλικιωμένους της περιοχής.

Τα Κέντρα Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων του Δήμου συνολικά εξυπηρετούν περίπου 1900 μέλη παρέχοντας τις υπηρεσίες τους. Το προσωπικό των 3 Κέντρων Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων, δεν επαρκεί προκειμένου να καλυφθούν οι υπηρεσίες και ο σχεδιασμός της Δημοτικής Αρχής στα πλαίσια του Δήμου Μινώα Πεδιάδας.

Πιο συγκεκριμένα παρέχουν :

Κοινωνική Υπηρεσία:

- 1.Κοινωνική εργασία με: Άτομο, Οικογένεια, Ομάδα, Κοινότητα.
- 2.Παροχή πληροφοριών σε θέματα πρόνοιας
- 3.Οργάνωση και πραγματοποίηση εκδηλώσεων .
- 4.Οργάνωση και πραγματοποίηση εκδρομών ψυχαγωγικού και επιμορφωτικού χαρακτήρα.
- 5.Διοικητική ευθύνη των υπολοίπων υπηρεσιών του Κ.Α.Π.Η., Ιατρείου, Φυσιοθεραπευτηρίου, Εντευκτηρίου.
- 6.Παρακολούθηση της εργαστηριακής και Πρακτικής άσκησης των σπουδαστών.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

7. Γραμματειακή υποστήριξη.

Υγειονομική Υπηρεσία:

Α΄ Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη:

1. Οδηγίες για φαρμακευτική αγωγή.

2. Συνταγογραφία

3.Παραπομπή σε άλλους ειδικευμένους ιατρούς.

4. Όπου χρήζει επισκέψεις κατ' οίκον στα μέλη του Κ.Α.Π.Η.

5. Ευθύνη της φύλαξης και διαχείρισης του φαρμακευτικού και υγειονομικού υλικού.

6. Ιατρικά παραπεμπτικά φυσιοθεραπειών, έπειτα από γνωματεύσεις ειδικών θεραπόντων ιατρών.

12. Το Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών: προσπαθεί για την όσον το δυνατόν καλύτερη και γρηγορότερη εξυπηρέτηση του πολίτη από το δημόσιο .

Περιγραφή Προσφερόμενων Υπηρεσιών:Στα Κ.Ε.Π. του Δήμου Μινώα Πεδιάδας, ο πολίτης μπορεί να πληροφορηθεί για όλα τα ζητήματα της Δημόσιας Διοίκησης και να προωθήσει προς διεκπεραίωση υποθέσεις που σχετίζονται με φορείς του Δημόσιου τομέα. Στόχος των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών είναι η αποφυγή των χρονοβόρων γραφειοκρατικών διαδικασιών που ταλαιπωρούν τους πολίτες και ο περιορισμός των μετακινήσεων σε ένα μόνο σημείο (one stop shop). Στα Κ.Ε.Π. διεκπεραιώνεται πολύ μεγάλος αριθμός διοικητικών υποθέσεων (2000 περίπου στον αριθμό).

Οι διοικητικές υπηρεσίες που διεκπεραιώνονται από τα Κ.Ε.Π. είναι πολύ περισσότερες. Ο πολίτης μπορεί να ενημερώνεται για αυτές από την ηλεκτρονική διεύθυνση:www.gspa.gr

13. Η Κοινωφελής Επιχείρηση Κοινωνικών Δομών Δήμου Μινώα Πεδιάδας

Η Κοινωφελής Επιχείρησης συστήθηκε μετά από την κατάργηση των τριών Κοινωφελών Επιχειρήσεων Αρκαλοχωρίου (ΦΕΚ Β΄ 2413/4-12-2009), Καστελλίου (ΦΕΚ Β΄ 1973/10-09-2009) και Θρασανού (ΦΕΚ Β΄ 1969/10-09-2009) . Η νέα Κοινωφελής Επιχείρηση συστήθηκε με το υπ` αριθμόν ΦΕΚ Β΄ 1249/14-06-2011, σύμφωνα με το άρθρο 109 του Ν. 3852/2010.

Σκοπός της επιχείρησης, είναι:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

- ✓ Η κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη,δηλαδή η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας,με τη δημιουργία και λειτουργία δομών όπως παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών βρεφοκομείων,κέντρων ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας, και αναψυχή, γηροκομείων, κλπ και η μελέτη και εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων.
- ✓ Η εφαρμογή πολιτικών και η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα , που στοχεύουν στη μέριμνα , υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικά ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή ψυχικής υγείας , όπως δημιουργία ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας κα.
- ✓ Η μέριμνα για τη στήριξη αστέγων και οικονομικά αδυνάτων δημοτών, με την παροχή χρηματικών βοηθημάτων,ειδών διαβίωσης και περίθαλψης .
- ✓ Η σχεδίαση, η οργάνωση , ο συντονισμός και η εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών για την πρόληψη της παραβατικότητας.
- ✓ Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή προγραμμάτων ή η συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλλινοστούντων, ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.
- ✓ Η προώθηση και ανάπτυξη εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών.
- ✓ Η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων και πολιτικών προώθησης της απασχόλησης για την ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου.
- ✓ Η ίδρυση και λειτουργία κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών.
- ✓ Η δημιουργία δημοτικής συγκοινωνίας

Η Κοινωφελής Επιχείρησης Κοινωνικών Δομών με την έναρξη της λειτουργίας της,εκτελεί τις παρακάτω κατηγορίες ενεργειών:

Την υλοποίηση των παρακάτω προγραμμάτων του Δήμου :

- ✚ Τη λειτουργία του Κέντρου Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών ([Κ.Δ.Α.Π.](#)).
- ✚ Τη λειτουργία του προγράμματος Κέντρου Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων-ΚΗΦΗ''
- ✚ Τη λειτουργία του προγράμματος του Παιδικού Σταθμού «Τα μελισσάκια»
- ✚ Το Πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι»
- ✚ **Το Γραφείο Παροχής Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών του Δήμου** . Το Γ.Π.Κ.Υ. του

πρώην Δήμου Αρκαλοχωρίου λειτουργεί από το Φεβρουάριο του 2007 στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Υγεία -Πρόνοια» 2000-2006 του Γ' Κ.Π.Σ. με συγχρηματοδότηση 75% από το Ευρωπαϊκό

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Κοινωνικό Ταμείο και 25% από το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Στελεχώνεται από μία κοινωνική επιστήμονα με ειδικότητα ψυχολόγου και στεγάζεται στο ισόγειο του Εκθεσιακού Κέντρου, το οποίο παραχώρησε ο Δήμος Αρκαλοχωρίου, για την υλοποίηση του προγράμματος.

Το Γραφείο Παροχής Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών του Δήμου Μινώα Πεδιάδας πλέον, έχει στόχο την εξυπηρέτηση των ακόλουθων ευπαθών ομάδων :

-Στους ανέργους, αστέγους, στις μονογονεϊκές οικογένειες, στις κακοποιημένες γυναίκες, στους μετανάστες, πρόσφυγες, παλλινოსτούντες, στους αλλοδαπούς, τσιγγάνους, σε ανθρώπους με γλωσσικές και θρησκευτικές ιδιαιτερότητες, στους αποφυλακισμένους, στους πρώην χρήστες ναρκωτικών ουσιών, στα άτομα με αναπηρίες (Α.Μ.Ε.Α.)

14. Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Μινώα Πεδιάδας

1.1 Νομικό πλαίσιο

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης - Αποχέτευσης Μινώα Πεδιάδας αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου και Ειδικού Σκοπού. Πρόκειται για μια αμιγώς δημοτική επιχείρηση, κοινωφελούς χαρακτήρα που λειτουργεί με κριτήρια ιδιωτικής οικονομίας και σύμφωνα με την αρχή της ανταποδοτικότητας.

1.2 Κύριος σκοπός

Κύριος σκοπός της επιχείρησης είναι η παροχή υπηρεσιών ύδρευσης-αποχέτευσης, δηλαδή η μελέτη, κατασκευή, εγκατάσταση, λειτουργία, εκμετάλλευση, διαχείριση, συντήρηση, επέκταση και ανανέωση του υδρευτικού και αποχετευτικού συστήματος της γεωγραφικής περιοχής του Δήμου Μινώα Πεδιάδας.

1.3 Σύντομο ιστορικό

Το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Μινώα Πεδιάδας με την υπ' αριθμόν 14/31-01-2011 τροποποίησε τη συστατική πράξη της ΔΕΥΑ Αρκαλοχωρίου επεκτείνοντας τη δραστηριότητά της στις Δημοτικές Ενότητες Καστελλίου και Θραψανού, ορίζοντας την επωνυμία και το νέο 11μελες Διοικητικό Συμβούλιο της ΔΕΥΑ. Η απόφαση αυτή εγκρίθηκε από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης με το υπ' αριθμόν 1673/22-03-2011 έγγραφο και δημοσιεύτηκε στο Φ.Ε.Κ. (No 759 / 06-05-2011).

Όραμα - Αποστολή - Στόχοι

Η δημιουργία μιας Επιχείρησης η οποία, έχοντας ολοκληρωμένο σύστημα προγραμματισμού, λιτές και συνεκτικές οργανωτικές δομές, ευέλικτες διαδικασίες λειτουργίας, εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό και σύγχρονη

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

υλικοτεχνική υποδομή, να μπορεί με ίδιες δυνάμεις αλλά και σε συνεργασία με άλλους φορείς, να παρέχει αποτελεσματικές υπηρεσίες που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες ύδρευσης και αποχέτευσης της περιοχής και να είναι ικανή στο να εκπληρώνει την αποστολή της οικονομικότερα, με διαφάνεια και με το επίπεδο ποιότητας που προδιαγράφεται από τις προσδοκίες των καταναλωτών. Κριτήριο και προϋπόθεση κάθε ενέργειας είναι ο σεβασμός και η προστασία του περιβάλλοντος, η αειφορία και η βιώσιμη χρήση του ύδατος.

Εταιρικό Προφίλ

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης - Αποχέτευσης Μινώα Πεδιάδας υδροδοτεί πλήρως 71 οικισμούς που απλώνονται σε συνολική έκταση 399,35 τετρ. χλμ. με συνολικό πληθυσμό 20.332 κατοίκων. Το πόσιμο νερό αντλείται από 46 γεωτρήσεις και 32 πηγές με τα ανάλογα αντλητικά συγκροτήματα και καταλήγει σε 60 δεξαμενές συνολικής χωρητικότητας 6.000 κυβικών μέτρων νερού. Το νερό φτάνει στους υδρολήπτες μέσω ενός εκτενούς δικτύου (τροφοδοσίας και διανομής) που περιλαμβάνει 12.836 συνδέσεις, ενώ το μήκος των αγωγών ξεπερνά τα 400.000 μέτρα. Η ετήσια κατανάλωση νερού που προορίζεται για ύδρευση εκτιμάται στα 1.300.000 κυβικά μέτρα νερού, με τη μέση ημερήσια κατανάλωση να αγγίζει τα 3.562 M3. Τα ακίνητα που είναι συνδεδεμένα με το υπάρχον αποχετευτικό δίκτυο ανέρχονται σε 3.460.

Η Δ.Ε.Υ.Α.Μ.Π. με κύκλο εργασιών που εκτιμάται στα € 1.450.000,00 αποτελεί ένα σημαντικό τμήμα της οικονομικής υποδομής της περιοχής.

Διοίκηση - Στελέχωση - Υπηρεσίες

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.Ε.Υ.Α.Μ.Π. ορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο Μινώα Πεδιάδας σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.1069/80 και του Ν. 3852/2010.

15. Η Δημοτική Κατασκευαστική Μινώα Πεδιάδας-Ανώνυμη εταιρεία ΟΤΑ

Η Δημοτική Κατασκευαστική συστήθηκε την 31-12-2010 με το υπ` αριθμό 15077 Β`ΦΕΚ με την επωνυμία Δημοτική Κατασκευαστική Αρκαλοχωρίου και στη συνέχεια έγινε τροποποίηση του καταστατικού της και μετονομασία της σε Δημοτική Κατασκευαστική Μινώα Πεδιάδας-Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ , με το υπ` αριθμό ΦΕΚ 1747-5/04/2011.

Αποδέκτες των δράσεων της Κατασκευαστικής Μινώα Πεδιάδας - Α.Ε. Ο.Τ.Α. είναι όλοι δημότες του Δήμου Μινώα Πεδιάδας από την εκτέλεση των τεχνικών έργων στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου αλλά και όλοι οι κάτοικοι του Νομού Ηρακλείου από την παροχή υπηρεσιών του Δημοτικού Σφαγείου Αρκαλοχωρίου.

Σκοπός της επιχείρησης είναι να υπάρχουν τα πλέον κατάλληλα μέσα στη διάθεση του προσωπικού, προκειμένου να προσφέρονται οι καλύτερες το δυνατόν υπηρεσίες και με το μικρότερο κόστος.

Δραστηριότητες:

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ**

Οι σημαντικότεροι τομείς που έχει δραστηριοποιηθεί μέχρι σήμερα η Επιχείρηση είναι:

- Η Κατασκευή και συντήρηση έργων υποδομής. Η Κατασκευαστική Μινώα Πεδιάδας - Α.Ε. Ο.Τ.Α. διαθέτει εργοληπτικό πτυχίο Α2 Τάξης (κατηγορίες έργων: α) οικοδομικά, β) οδοποιίας, γ) υδραυλικά και δ) λιμενικά και ενεργοποιείται σε ένα τόσο ζωτικό τομέα για την ανάπτυξη της περιοχής. Χρησιμοποίησε και χρησιμοποιεί πάντα ανθρώπινο δυναμικό και μηχανολογικό εξοπλισμό από την περιοχή του Δήμου με αποτέλεσμα τα οφέλη να είναι πολλαπλασιαστικά για την περιοχή και την ανάπτυξη της γιατί το χρήμα - κινητήριο δύναμη της οικονομίας- ανακυκλώνεται στο οικονομικό κύκλωμα της περιοχής.
- Η διαχείριση και λειτουργία του Δημοτικού Σφαγείου.
- Η οργάνωση και διαχείριση της Παγκρήτιας Αγροτικής & Εμπορικής Έκθεσης Αρκαλοχωρίου του Δήμου Μινώα Πεδιάδας.
- Η λειτουργία προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους πόρους και η συμμετοχή σε διακρατικά σχήματα υλοποίησης προγραμμάτων και δράσεων χρηματοδοτούμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

16. Ο Δημοτικός οργανισμός Πολιτισμού, Αθλητισμού και Περιβάλλοντος Δήμου Μινώα Πεδιάδας

Έτος σύστασης: 3-06-2011

Νομική μορφή: ΝΠΔΔ

Έδρα: ΔΕ Καστελλίου

Όργανα διοίκησης: 9μελές Διοικητικό Συμβούλιο, τα οποία ορίζονται μαζί με τους αναπληρωτές τους από το Δημοτικό Συμβούλιο και έχουν διετία θητεία.

Ο Δημοτικός Οργανισμός Πολιτισμού Αθλητισμού και Περιβάλλοντος (ΔΟΠΑΠ) -Δήμου Μινώα Πεδιάδας, συστήθηκε από την κατάργηση των παρακάτω ΝΠΔΔ: α) Κοινοτική Βιβλιοθήκη Αρκαλοχωρίου β) Δημοτικός Αθλητικός Οργανισμός Καστελλίου και γ) Κοινοτική Βιβλιοθήκη Καστελλίου.

Ο ΔΟΠΑΠ παρέχει τις παρακάτω υπηρεσίες:

- 1) ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ
- 2) ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
- 3) ΣΑΚΟΡΡΑΞΕΙΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ
- 4) ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ**

Η Σακοράφειος Δημοτική Βιβλιοθήκη και η Δημοτική Βιβλιοθήκη Αρκαλοχωρίου

Σκοπός της λειτουργίας των 2 Δημοτικών Βιβλιοθηκών είναι η τήρηση των διαδικασιών ταξινόμησης, διαφύλαξης, συντήρησης και διάθεσης στο αναγνωστικό κοινό του υλικού της Βιβλιοθήκης (βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες, έγγραφα, δίσκοι μουσικής, μαγνητοταινίες, μικροφίλμ, φωτογραφίες, πίνακες ζωγραφικής κ.λπ.) και η μέριμνα για τον εμπλουτισμό του υλικού της Βιβλιοθήκης μέσω παραγγελιών και δωρεών και είναι στελεχωμένη με ένα υπάλληλο.

3.4 ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Στον τομέα της δημόσιας εκπαίδευσης η δραστηριότητα του Δήμου, κινείται σε δύο βασικές κατευθύνσεις:

- Στην εξασφάλιση υψηλής ποιότητας σύγχρονης κτιριακής υποδομής και εξοπλισμού
- Στην αναβάθμιση των ποιοτικών χαρακτηριστικών της παρεχόμενης εκπαίδευσης

Κύρια εργαλεία για την επίτευξη των στόχων είναι :

- Τα Νομικά πρόσωπα «Σχολικές Επιτροπές»
 - η Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Μινώα Πεδιάδας
 - η Σχολική Επιτροπή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Μινώα Πεδιάδας

Στο Δήμο λειτουργούν 10 νηπιαγωγεία και 12 Δημοτικά σχολεία:

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ

A/A	ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ
1	Αρκαλοχωρίου	30
2	Αρκαλοχωρίου	32
3	Δεματίου	12
4	Αμουργέλλες	10
5	Σκινιά	7
6	Θραψανό	9
7	Καστελλίου	28
8	Αποστόλοι	10
9	Μαχαιρά	11
10	Κάτω Καστελλιανά	12
ΣΥΝΟΛΟ		161

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ**

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

A/A	ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ
1	Αμουργελλών	26
2	Αρκαλοχωρίου	564
3	Αυλής	13
4	Δεματίου	23
5	Κάτω Καστελλιανών	25
6	Μαχαιράς	8
7	Παναγιάς	23
8	Σκινιά	12
9	Καστέλλι	218
10	Θραψανό	95
11	Γεράκι	7
12	Αποστόλοι	8
Σύνολο		432

Τα τελευταία πέντε χρόνια ο αριθμός των μαθητών που παρακολουθούν τα μαθήματα του Δημοτικού σχολείου ,μειώνεται με γοργούς ρυθμούς. Αυτό είναι αποτέλεσμα κυρίως του δημογραφικού προβλήματος, όμως και η μεγάλη μετακίνηση των μαθητών σε Δημοτικά σχολεία άλλων δήμων , εκτός της περιοχής , μπορεί να παίζει το ρόλο της σε αυτό .Το γεγονός επίσης ότι πολλά από αυτά τα σχολεία αναστέλλουν τη λειτουργία τους ή καταργούνται , αναγκάζει πολλούς από αυτούς τους μαθητές να συνεχίσουν τα μαθήματα τους, στα σχολεία της έδρας του Δήμου, στα οποία ο αριθμός και ο εξοπλισμός τους , επιτρέπει την λειτουργία τους.

Στον παρακάτω πίνακα παραθέτουμε το σύνολο των μαθητών μιας πενταετίας, που παρακολούθησαν το Δημοτικό Σχολείο στην περιοχή :

A/A	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	1998-	1999-	2000-2001	2001-	2002-2003
1	1 ^ο Αρκαλοχωρίου	214	207	220	238	242
2	2 ^ο Αρκαλοχωρίου	96	78	88	98	101
3	ΑΝΩ ΚΑΣΤΕΛΛΙΑΝΩΝ	7	6	8	9	9
4	ΓΑΡΙΠΑΣ	4	7	10	12	ΑΝΑΣΤΟΛΗ
5	ΓΕΡΑΚΙΟΥ	10	9	12	15	14

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ**

6	ΔΕΜΑΤΙΟΥ	13	10	11	12	10
7	ΙΝΙΟΥ	15	13	10	13	11
8	ΚΑΡΑΒΑΔΩ	9	9	7	6	5
9	ΚΑΣΤΑΜΟΝΙΤΣΑΣ	22	24	10	7	7
10	ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ	120	116	126	124	124
11	ΚΑΤΩ ΚΑΣΤΕΛΛΙΑΝΩΝ	8	7	8	6	6
12	ΛΥΤΤΟΣ	8	5	4	5	ΑΝΑΣΤΟΛΗ
13	ΠΑΝΑΓΙΑΣ	22	16	14	13	17
14	ΠΑΡΤΙΡΩΝ	12	11	10	7	4
15	ΡΟΥΣΟΧΩΡΙΩΝ	11	9	9	5	5
16	ΣΚΙΝΙΑ	11	9	10	8	18
17	ΤΣΟΥΤΣΟΥΡΑ	7	7	6	4	6
	ΣΥΝΟΛΟ	589	542	562	587	578
	ΜΕΤΑΒΟΛΗ/ ΕΤΟΣ ΣΕ		-47	-27	-2	-11

Πηγή :Γραφείο Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Αρκαλοχωρίου και Καστελλίου

Από τον παραπάνω πίνακα προκύπτουν τα εξής για τα Δημοτικά σχολεία της περιοχής :

- ⇒ Η μείωση του αριθμού των μαθητών που μεταξύ της σχολικής χρονιάς 1998-1999 και 1999-2000, ήταν αρκετά σημαντική και ανέρχεται σε 47 άτομα.
- ⇒ Για τη σχολική χρονιά 2000-2001, 2001-2002,2002-2003 είχαμε μικρότερη μείωση του αριθμού των ατόμων που φοίτησαν στο Δημοτικό σχολείο με μεγαλύτερη τη μείωση της σχολικής χρονιάς 2000-2001.

ΓΥΜΝΑΣΙΑ-ΛΥΚΕΙΑ

Στο Δήμο Μινώα Πεδιάδας λειτουργούν οι παρακάτω σχολικές μονάδες που στεγάζουν μαθητές Γυμνασίου:

Α/Α	ΓΥΜΝΑΣΙΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΧΡΗΣΗ
1	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΓΑΡΙΠΤΑΣ	-	ΑΝΑΣΤΟΛΗ
2	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΣΚΙΝΙΑ	-	ΑΝΑΣΤΟΛΗ
3	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	185	ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
4	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ	110	ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ**

5	ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΘΡΑΨΑΝΟΥ	43	ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ		338	

Στο Δήμο παρουσιάζεται έντονη σχολική διαρροή στα Γυμνάσια της περιοχής του . Όμως δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία προκειμένου να εξαχθεί ένα ασφαλές συμπέρασμα. Το γεγονός μάλιστα ότι τέθηκε σε αναστολή η λειτουργία 2 Γυμνάσιων στην περιοχή , σημαίνει ότι η ύπαιθρος δυστυχώς συρρικνώνεται και επέρχεται η ερήμωση της περιοχής.

Στο Δήμο Μινώα Πεδιάδας λειτουργούν οι παρακάτω σχολικές μονάδες που στεγάζουν μαθητές Λυκείου:

A/A	ΛΥΚΕΙΑ ΔΗΜΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ
1	ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	215
2	ΕΠ.ΑΛ. ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	193
3	ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ	105
ΣΥΝΟΛΟ		513

Για τα Γυμνάσια και τα Λύκεια της περιοχής του Δήμου , για τη σχολική χρονιά 2001-2002 , οι μαθητές που διέκοψαν ανά τάξη φαίνονται στον παρακάτω πίνακα:

ΓΥΜΝΑΣΙΑ 2001- 2002										
ΔΗΜΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ΣΧΟΛΕΙΟ	ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΝΑ ΤΑΞΗ			ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΚΟΨΑΝ			ΣΥΝΟΛΟ
			A	B	Γ		A	B	Γ	
ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ	ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	72	71	86	229	6		1	7
ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ	ΣΚΙΝΙΑ	7	6	8	21	1			1
ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ	ΓΥΜΝΑΣΙΟ	ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ	32	39	28	99	3	2		5
ΣΥΝΟΛΑ			111	116	122	349	10	2	1	13
ΛΥΚΕΙΑ 2001- 2002										
ΔΗΜΟΣ	ΤΥΠΟΣ	ΣΧΟΛΕΙΟ	ΜΑΘΗΤΕΣ ΑΝΑ ΤΑΞΗ			ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΕΚΟΨΑΝ			ΣΥΝΟΛΟ
			A	B	Γ		A	B	Γ	
ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ	ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	48	47	56	151				0
ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	ΤΕΕ	1 ^ο	51	70	54	175	10	3	1	14
ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ	ΕΝΙΑΙΟ ΛΥΚΕΙΟ	ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ	36	32	35	103	1	1	1	3
ΣΥΝΟΛΑ			135	149	145	429	11	4	2	17

Τη σχολική χρονιά 2001-2002 ,για το σύνολο των σχολείων της περιοχής που εξετάζουμε:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

- ✓ τα παιδιά που εγκατέλειψαν το σχολείο στην Α Τάξη του Γυμνασίου ήταν 10, ενώ τη Β΄ τάξη εγκατέλειψαν 2 και τη Γ΄ τάξη,1 παιδί. Είναι αρκετά μεγάλη η σχολική διαρροή κατά τη φοίτηση στην Α΄ Τάξη του Γυμνασίου, σε σχέση με τις άλλες δύο.
- ✓ Οι μαθητές του εγκατέλειψαν την Α΄ τάξη του Λυκείου ήταν 11, τη Β΄ τάξη 4 και τη Γ΄ 2 .Και στο Λύκειο παρατηρούμε ότι οι μαθητές που εγκαταλείπουν το σχολείο , διακόπτουν κατά τη διάρκεια της φοίτησης στην Α΄ τάξη του Λυκείου.

Για το Γυμνάσιο Καστελλίου παραθέτουμε τα παρακάτω στοιχεία για την τελευταία πενταετία:

	1997-1998			1998-1999			1999-2000			2000-2001			2001-2002		
ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ	A	B	Γ	A	B	Γ	A	B	Γ	A	B	Γ	A	B	Γ
ΚΑΝΟΝΙΚΑ ΦΟΙΤΗΣΑΝΤΕΣ	39	29	39	38	36	28	36	34	26	38	27	36	29	37	27
ΠΡΟΗΧΘΗΣΑΝ	25	26	25	26	23	28	20	25	22	30	21	28	23	31	25
ΠΑΡΑΠΕΜΦΘΗΚΑΝ	12	3	12	9	7	0	9	9	4	8	6	8	6	6	2
ΑΠΟΡΡΙΦΘΗΚΑΝ	2	0	0	3	6	9	7	0	0	8	6	8	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	37	29	39	35	30	19	29	34	26	30	21	28	29	37	27
ΔΙΑΡΡΟΗ					1	1	6	7	13	-12	2	-2	5	-1	2

Πηγή:Γυμνάσιο Καστελλίου Πεδιάδας

Οι παρατηρήσεις που μπορούμε να κάνουμε για τη σχολική διαρροή στο συγκεκριμένο σχολείο είναι οι εξής:

- Παρατηρούμε ότι υπάρχουν αυξομειώσεις όσον αφορά τους μαθητές που διακόπτουν το σχολείο.
- Η αύξηση της διαρροής ακολουθεί ανοδική πορεία έως τη σχολική χρονιά 1999-2000. Στη συνέχεια παρατηρείται για τη σχολική χρονιά 2000-2001αύξηση των μαθητών κατά 12 άτομα ,όπου στη συνέχεια όμως μειώνονται και αυξάνονται ανά σχολική χρονιά.

	1997-1998			1998-1999			1999-2000			2000-2001			2001-2002		
ΛΥΚΕΙΟ ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ	A	B	Γ	A	B	Γ	A	B	Γ	A	B	Γ	A	B	Γ
ΚΑΝΟΝΙΚΑ ΦΟΙΤΗΣΑΝΤΕΣ	47	33	33	47	41	32	34	52	29	30	40	35	36	32	35
ΠΡΟΗΧΘΗΣΑΝ	36	24	25	0	25	28	28	27	28	30	35	35	0	30	28
ΠΑΡΑΠΕΜΦΘΗΚΑΝ	11	9	8	0	16	4	0	0	0	0	0	0	1	20	0
ΑΠΟΡΡΙΦΘΗΚΑΝ	0	0	0	0	0	0	6	25	1	0	5	0	0	0	7
ΣΥΝΟΛΟ	47	33	33	47	41	32	28	27	28	30	35	35	36	32	28
ΔΙΑΡΡΟΗ					6	1	-1	-5	12	8	13	-7	-8	3	0

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΜΙΝΩΑ ΠΕΔΙΑΔΑΣ 2011-2014
ΕΝΟΤΗΤΑ 1:ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Η ίδια κατάσταση που επικρατεί στο Γυμνάσιο Καστελλίου, με τις αυξομειώσεις μαθητών και τη σχολική διαρροή άλλοτε να αυξάνεται και άλλοτε να μειώνεται ,επικρατεί και στο λύκειο.

Τα συμπεράσματα για τη σχολική διαρροή στα γυμνάσια και τα λύκεια της περιοχής είναι:

- ⇒ Πολλά από τα παιδιά που εγράφησαν στο γυμνάσιο εγκαταλείπουν το σχολείο προτού ολοκληρώσουν τις σπουδές τους στην υποχρεωτική εκπαίδευση.
- ⇒ Πολλοί μαθητές που τελείωσαν τις σπουδές τους στο γυμνάσιο δεν συνέχισαν τη φοίτησή τους στο λύκειο.
- ⇒ Μεγάλο μέρος από τους μαθητές που αρχικά επέλεξαν να φοιτήσουν στο λύκειο, το εγκατέλειψε προτού ολοκληρώσει τις σπουδές του.